

NARODOWY
BANK POLSKI

Bilans Płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej za III kwartał 2021 r.

Bilans Płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej za III kwartał 2021 r.

Wydal:
Narodowy Bank Polski
ul. Świętokrzyska 11/21
00-919 Warszawa
www.nbp.pl

© Copyright Narodowy Bank Polski 2022

Spis treści

Synteza	5
1. Rachunek bieżący i kapitałowy	6
2. Rachunek finansowy i zadłużenie zagraniczne	7
Rozdział 1. Rachunek bieżący i kapitałowy	9
1.1. Międzynarodowy handel towarami i usługami	11
1.2. Dochody pierwotne	19
1.3. Dochody wtórne	22
1.4. Transfery z Unią Europejską	24
Rozdział 2. Rachunek finansowy	27
2.1. Rachunek finansowy – pasywa	28
2.2. Rachunek finansowy – aktywa	32
2.3. Pochodne instrumenty finansowe	35
Rozdział 3. Zadłużenie zagraniczne	37
3.1. Zadłużenie zagraniczne sektora rządowego i samorządowego	39
3.2. Zadłużenie zagraniczne pozostałych sektorów (wobec podmiotów niepowiązanych kapitałowo)	40
3.3. Zadłużenie zagraniczne pozostałych sektorów z tytułu instrumentów zaliczanych do inwestycji bezpośrednich	40
3.4. Zadłużenie zagraniczne sektora bankowego (z wyłączeniem NBP)	41
3.5. Zadłużenie zagraniczne NBP	42
3.6. Struktura walutowa zadłużenia zagranicznego	42
3.7. Wybrane wskaźniki zadłużenia zagranicznego	43
Aneks statystyczny	47

Synteza

Synteza

1. Rachunek bieżący i kapitałowy

Łączna wartość salda rachunku bieżącego i kapitałowego w III kwartale 2021 r. była ujemna i wyniosła 3,0 mld zł, a jego relacja do PKB ukształtowała się na poziomie $-0,5\%$. W rachunku bieżącym bilansu płatniczego odnotowano deficyt w wysokości 16,2 mld zł. Na poziom tego deficytu wpłynęły ujemne salda dochodów pierwotnych (34,2 mld zł) i wtórnych (1,4 mld zł) oraz towarów (10,0 mld zł), a także dodatnie saldo usług (29,3 mld zł). Relacja salda rachunku bieżącego do PKB wyniosła $-2,5\%$. Odnotowane w III kwartale 2021 r. pogorszenie salda rachunku bieżącego w porównaniu z III kwartałem 2020 r. było przede wszystkim efektem pogorszenia salda obrotów towarowych.

Wyższa dynamika importu niż eksportu spowodowała znaczne zmniejszenie salda obrotów towarowych, które w porównaniu z III kwartałem 2020 r. pogorszyło się o 23,8 mld zł. Przyczynił się do tego silny wzrost cen surowców, znajdujący swoje odzwierciedlenie przede wszystkim po stronie importu, a także kryzys na rynku półprzewodników dla przemysłu motoryzacyjnego, mający niesymetryczne działanie z uwagi na większy udział tego przemysłu w eksporcie niż w imporcie.

W III kwartale 2021 r. nastąpił wzrost wartości eksportu towarów do 312,5 mld zł, co oznacza przyrost o 17,2% w porównaniu z III kwartałem 2020 r. Dynamika eksportu według poszczególnych kategorii była w III kwartale 2021 r. bardzo zróżnicowana. Przyczyniły się do tego dwie przeciwstawne tendencje. Duże podwyżki cen na rynkach surowców wpłynęły na wyraźne zwiększenie wartości eksportu paliw i towarów zaopatrzeniowych. Zakłócenia łańcuchów dostaw przyczyniły się natomiast do spadku eksportu branży motoryzacyjnej oraz spowodowały obniżenie dynamiki eksportu towarów konsumpcyjnych trwałego użytku. Największy wzrost eksportu, podobnie jak w poprzednich kwartałach, odnotowano w przypadku akumulatorów litowo-jonowych – to jedyna pozycja związana z branżą motoryzacyjną, w której odnotowano wzrost eksportu. Wśród towarów, których wartość eksportu istotnie się zwiększyła, znalazły się natomiast energia elektryczna, koks węglowy, żelazo i stal oraz miedź. Z kolei największe spadki dotyczyły eksportu aut osobowych z silnikami benzynowymi, małych samochodów dostawczych i silników wysokoprężnych.

Wartość importu towarów także istotnie wzrosła do poziomu 322,5 mld zł. Przyrost importu (o 27,6%) był przede wszystkim związany ze wzrostem cen paliw, produktów chemicznych i metali. Cena importowanej ropy naftowej wzrosła do 268 zł za baryłkę, osiągając najwyższy od 2014 r. poziom. Istotnie zwiększyły się także ceny produktów rafinacji ropy naftowej, gazu ziemnego oraz pozostałych surowców. Jednocześnie istotnie wzrósł import towarów zaopatrzeniowych.

W III kwartale 2021 r. odnotowano dodatnie saldo usług, które wyniosło 29,3 mld zł. Eksport usług świadczonych przez polskie podmioty wyniósł 78,9 mld zł i zwiększył się o 22,9% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Na jego wielkość wpłynął wzrost eksportu z tytułu usług transportowych oraz pozostałych usług, a także podróży zagranicznych. Import wyniósł 49,6 mld zł i w stosunku do analogicznego kwartału 2020 r. zwiększył

się o 26,4%. Wzrost importu dotyczył zakupu pozostałych usług (usługi świadczone przez profesjonalistów, wydatki z tytułu opłat związanych z własnością intelektualną oraz usługi informatyczne, informacyjne i telekomunikacyjne), usług transportowych oraz wydatków Polaków z tytułu podróży zagranicznych. W analizowanym kwartale można zaobserwować zdecydowany przyrost zarówno wśród wydatków nierezydentów z tytułu podróży zagranicznych, jak i wydatków Polaków poniesionych na podróże zagraniczne, jednak pomimo wysokich wzrostów obrotów poziom wydatków sprzed pandemii nadal nie został osiągnięty.

Saldo dochodów pierwotnych było ujemne i wyniosło 34,2 mld zł. O jego wysokości zdecydowało przede wszystkim ujemne saldo dochodów z inwestycji bezpośrednich (27,8 mld zł). Saldo to pogorszyło się w porównaniu z III kwartałem 2020 r. o 5,0 mld zł w związku ze znacznym wzrostem wyniku finansowego przedsiębiorstw mających inwestora bezpośredniego, odzwierciedlonym w wielkości reinwestowanych zysków. Kwota ta jest jednocześnie ujmowana w rachunku finansowym bilansu płatniczego jako napływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich.

Napływ środków z Unii Europejskiej, ujęty w bilansie płatniczym, wyniósł 17,4 mld zł, z czego 3,2 mld zł odnotowano na rachunku bieżącym, a 14,2 mld zł powiększyło przychody na rachunku kapitałowym. Na wysokość środków zarejestrowanych na rachunku bieżącym w największym stopniu wypłynęły transfery przekazane w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Na rachunku kapitałowym dominowały środki przeznaczone na Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, a także na Fundusz Spójności. Składka przekazana do budżetu Unii Europejskiej wyniosła 5,7 mld zł i była o 1,8 mld zł wyższa niż w III kwartale 2020 r.

2. Rachunek finansowy i zadłużenie zagraniczne

Saldo inwestycji nierezydentów w Polsce było dodatnie i wynikało głównie ze wzrostu inwestycji bezpośrednich. W III kwartale 2021 r. do inwestycji bezpośrednich napłynęło 35,1 mld zł. Dodatnie saldo tej pozycji wynikało przede wszystkim z reinwestycji zysków (20,1 mld zł) oraz napływu kapitału z tytułu instrumentów dłużnych (12,4 mld zł). Wzrosły również inwestycje portfelowe nierezydentów w Polsce o 5,6 mld zł. Na wzrost inwestycji nierezydentów w Polsce złożył się także napływ kapitału z tytułu dłużnych papierów wartościowych (4,8 mld zł), głównie z obligacji skarbowych.

W omawianym kwartale polskie inwestycje za granicą zwiększyły się o 71,3 mld zł. Na wysokość tej pozycji wpłynęło dodatnie saldo transakcji zarejestrowanych w ramach inwestycji bezpośrednich (7,9 mld zł), inwestycji portfelowych (2,6 mld zł) oraz pozostałych inwestycji (22,6 mld zł), a także oficjalnych aktywów rezerwowych (41,7 mld zł). Rezerwy NBP zwiększyły się wskutek alokacji SDR oraz napływu środków z Komisji Europejskiej. W sierpniu 2021 r. Międzynarodowy Fundusz Walutowy dokonał alokacji SDR, w ramach której Polska otrzymała 3,9 mld SDR. Środki te z jednej strony zwiększyły stan SDR stanowiących oficjalne aktywa rezerwowe, z drugiej strony wzrosły zobowiązania NBP z tego tytułu wobec MFW. Ujemne saldo pochodnych instrumentów finansowych wyniosło 3,5 mld zł, co oznacza napływ środków wynikający w głównej mierze z realizacji przez polskie podmioty kontraktów związanych z instrumentami pochodnymi na uprawnienia do emisji CO₂.

Zadłużenie zagraniczne brutto Polski na koniec III kwartału 2021 r. wyniosło 1 462,8 mld zł i w stosunku do czerwca 2021 r. zwiększyło się o 63,9 mld zł, tj. o 4,6%. Wzrost ten wynikał z dodatniego salda transakcji bilansu płatniczego, które powiększyło zadłużenie zagraniczne o 40,5 mld zł, oraz różnic kursowych i innych zmian, które zwiększyły zadłużenie o 23,4 mld zł. Wzrost zadłużenia zagranicznego o 25,8 mld zł zarejestrował NBP (alokacja SDR), pozostałe sektory – o 12,6 mld zł, podmioty ujmowane w inwestycjach bezpośrednich – o 18,7 mld zł oraz sektor rządowy – o 8,2 mld zł. Nieznaczny spadek zadłużenia zagranicznego o 1,4 mld zł odnotował jedynie sektor bankowy.

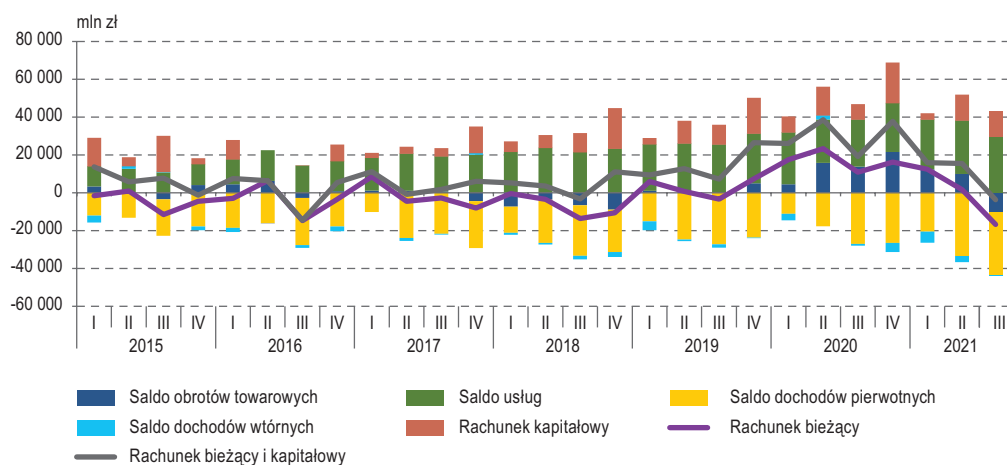
Rozdział 1

Rachunek bieżący i kapitałowy

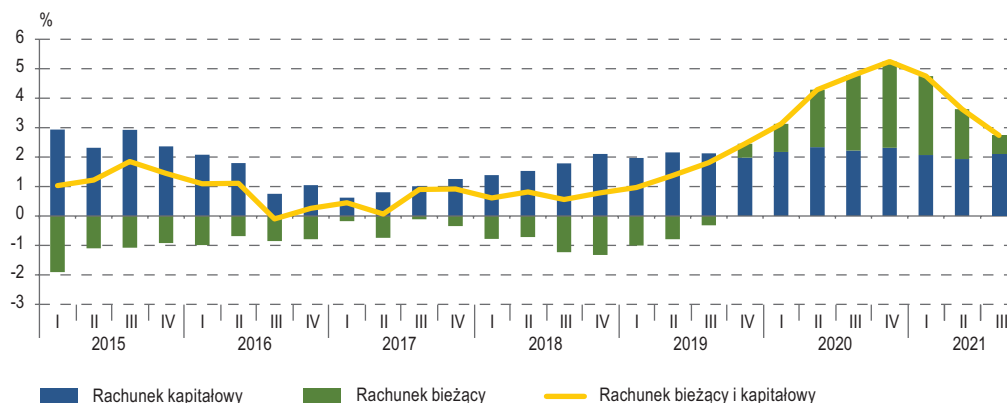
Rachunek bieżący i kapitałowy

Saldo rachunku bieżącego i kapitałowego w III kwartale 2021 r. było ujemne i wyniosło 3,0 mld zł. Na tę kwotę złożyły się ujemne saldo rachunku bieżącego (-16,2 mld zł) i dodatnie saldo rachunku kapitałowego (13,2 mld zł). W III kwartale 2021 r. saldo rachunku bieżącego i kapitałowego pogorszyło się o 22,2 mld zł w porównaniu z analogicznym okresem 2020 r., za co odpowiadało głównie pogorszenie salda obrotów towarowych (zmniejszenie o 23,8 mld zł) oraz pogłębienie deficytu salda dochodów pierwotnych (o 7,2 mld zł). Jednocześnie zaobserwowano poprawę salda usług (o 4,3 mld zł) oraz rachunku kapitałowego (o 4,9 mld zł).

Wykres 1. Saldo rachunku bieżącego i kapitałowego w ujęciu kwartalnym

Wykres 2. Saldo rachunku bieżącego i kapitałowego w % PKB w ujęciu płynnego roku

Relacja salda rachunku bieżącego i kapitałowego do PKB w ujęciu płynnego roku w analizowanym okresie była dodatnia i wyniosła 2,8% (wskaźnik ten w porównaniu z płynnym rokiem kończącym się w III kwartale 2020 r. pogorszył się o 2,0% PKB). Relacja salda rachunku bieżącego do PKB wyniosła w omawianym kwartale 0,7% i pogorszyła się w stosunku do poprzedniego roku o 1,9 pkt proc.

Trzyletnia średnia ruchoma omawianego wskaźnika (salda rachunku bieżącego i kapitałowego do PKB) była równa 3,1%, co jest wartością mieszczącą się w ustalonym przez EUROSTAT przedziale (minus 4% – plus 6%) świadczącym o występowaniu zewnętrznej równowagi makroekonomicznej.

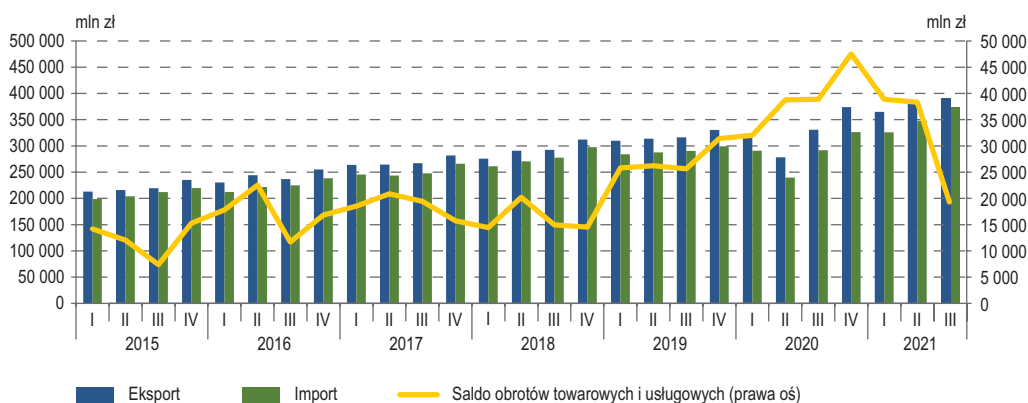
1.1. Międzynarodowy handel towarami i usługami

Po silnym wzroście obrotów handlowych w II kwartale 2021 r., na który duży wpływ miała niska baza odniesienia, w okresie lipiec–wrzesień dynamika obrotów handlu zagranicznego utrzymała się na wysokim poziomie. Wartość eksportu towarów i usług zwiększyła się w III kwartale 2021 r. o 18,3% r/r, a wartość importu wzrosła o 27,4% r/r. W dużej mierze wysoka dynamika obrotów handlowych wynikała z nieobserwowanej w ostatnich latach skali wzrostu cen transakcyjnych.

Szybszy wzrost importu niż eksportu wpłynął na obniżenie się nadwyżki w handlu zagranicznym. W III kwartale 2021 r. dodatnie saldo towarów i usług ukształtowało się na poziomie 19,4 mld zł, a więc było dwukrotnie mniejsze niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (wówczas wyniosło 38,9 mld zł). Do obniżenia się salda przyczyniło się istotne pogorszenie salda obrotów towarowych (o 23,8 mld zł) przy równoczesnym wzroście salda usług o 4,3 mld zł.

Pierwszy raz, po zakłóceniach spowodowanych pandemią COVID-19, wartość eksportu usług rosła szybciej niż eksport towarów. W imporcie, ze względu na duży wzrost cen paliw i surowców, dynamika towarów nadal była wyższa niż usług.

Wykres 3. Wartości handlu zagranicznego towarami i usługami

1.1.1. Eksport towarów

W III kwartale 2021 r. wartość eksportu osiągnęła poziom 312,5 mld zł. W porównaniu z analogicznym okresem 2020 r. zwiększyła się o 17,2%. Wzrost wartości był więc relatywnie wysoki w porównaniu z poprzednimi kwartałami (z wyjątkiem II kwartału 2021 r.). W odróżnieniu od poprzednich kwartałów w analizowanym okresie duży wpływ na wzrost wartości eksportu miał jednak wzrost cen transakcyjnych. Według danych statystyki handlu zagranicznego (Biuletyn statystyczny Nr 11/2021, GUS, Warszawa 2021) zmiana cen wyjaśnia prawie 70% wzrostu wartości eksportu w III kwartale 2021 r. Ceny eksportu wzrosły o 11,8% r/r, tj. najsilniej od dekady. Realna dynamika eksportu była natomiast niższa w porównaniu z trzema poprzednimi kwartałami i kształtowała się poniżej trendu sprzed pandemii. W III kwartale wolumen eksportu zwiększył się o 5,3% r/r, podczas gdy w latach 2015–2019 rósł on średnio o 6,2% r/r.

Dynamika eksportu według poszczególnych kategorii była w III kwartale 2021 r. bardzo zróżnicowana. Przyczyniły się do tego dwie przeciwstawne tendencje. Duże podwyżki cen na rynkach surowców wpłynęły na wyraźne zwiększenie wartości eksportu paliw i towarów zaopatrzeniowych, natomiast zakłócenia łańcuchów dostaw przyczyniły się do spadku eksportu branży motoryzacyjnej oraz spowodowały obniżenie dynamiki eksportu towarów konsumpcyjnych trwałego użytku. Zmiany te znalazły odzwierciedlenie na liście produktów o największych wzrostach i spadkach wartości eksportu (według 8-cyfrowej klasyfikacji towarowej CN). Największy wzrost eksportu, podobnie jak w poprzednich kwartałach, odnotowano w przypadku akumulatorów litowo-jonowych (o 2,6 mld zł r/r). Na kolejnych miejscach w omawianym okresie znalazły się energia elektryczna (1,1 mld zł) oraz koks węglowy (0,8 mld zł). Z kolei największe spadki dotyczyły eksportu aut osobowych z silnikami benzynowymi (1,3 mld zł), małych samochodów dostawczych (0,9 mld zł) i silników wysokoprężnych (0,9 mld zł).

Najsilniejszy wzrost eksportu nastąpił w kategorii obejmującej paliwa. W III kwartale 2021 r. wartość eksportu paliw podwoiła się w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku (osiągając wartość blisko 6 mld zł). Ze względu na niewielkie znaczenie tej kategorii nie miało to jednak istotnego wpływu na dynamikę eksportu ogółem. W III kwartale udział paliw w eksporcie ukształtował się na poziomie 1,9% (wobec 1,1% w III kwartale 2020 r.). Największe znaczenie w tej kategorii mają trzy grupy – koks (37% wartości eksportu paliw), energia elektryczna (21%) oraz produkty rafinacji ropy naftowej (również 21%). W przypadku koksu i produktów rafinacji ropy naftowej o wzroście wartości eksportu w III kwartale decydował przede wszystkim wzrost cen przy relatywnie niewielkim wzroście wielkości dostaw.

Silny wzrost eksportu energii elektrycznej wynikał zarówno ze wzrostu cen, jak i dużego zwiększenia jej przesyłu. W analizowanym okresie dostawy energii na rynki zagraniczne zwiększyły się do 4,2 mln MWh, były więc ponadtrzykrotnie większe w porównaniu z III kwartałem 2020 r. Jednocześnie był to największy eksport energii elektrycznej od IV kwartału 2015 r. Tym samym po raz pierwszy od 2017 r. Polska była eksporterem netto energii. Różnica między eksportem i importem wyniosła prawie 1 mln MWh. Zmieniły się także kierunki eksportu. Najważniejszymi odbiorcami energii z Polski stały się Litwa (2,3 mln MWh) i Słowacja (1,3 mln MWh). Silny wzrost eksportu energii elektrycznej spowodował, że w III kwartale 2021 r. była ona najważniejszą pozycją w eksporcie na Litwę (przypadało na nią 13% wartości eksportu ogółem do tego kraju) i w eksporcie na Słowację (5% eksportu ogółem).

Wzrost cen wpłynął także na przyspieszenie dynamiki eksportu towarów zaopatrzeniowych. W III kwartale wartość eksportu tej kategorii zwiększyła się o 33,4%. Udział towarów zaopatrzeniowych w eksporcie ogółem wzrósł do 30% (wobec 26% w III kwartale 2020 r.). W tej kategorii najsilniej wzrosła wartość eksportu żelaza i stali (76% r/r) oraz miedzi (46%). Duży wzrost nastąpił także w eksporcie drewna (29%).

Dynamika eksportu w pozostałych kategoriach kształtowała się wyraźnie poniżej dynamiki eksportu ogółem. Wolniej niż w poprzednich czterech kwartałach rósł eksport dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku oraz części środków transportu. Wpływ na wyraźne obniżenie się dynamiki eksportu w tych kategoriach, a także spadki w eksporcie aut osobowych i pojazdów użytkowych miały zakłócenia międzynarodowych łańcuchów dostaw, w tym przede wszystkim globalne niedobory mikroprocesorów.

Wartość eksportu dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku w III kwartale 2021 r. zwiększyła się o 11,0% r/r, a więc była wyraźnie niższa niż średnio w czterech poprzednich kwartałach (wzrost o 31,2%), kiedy znacząco przyczyniała się do przyspieszenia tempa wzrostu eksportu ogółem. Stosunkowo najlepiej w warunkach zakłóconych dostaw radzili sobie eksporterzy odbiorników telewizyjnych. Wartość ich eksportu zwiększyła się o 12,3%. Tendencja wzrostowa została natomiast zahamowana w eksporcie urządzeń gospodarstwa domowego, który praktycznie nie zmienił się w porównaniu z III kwartałem 2020 r. Spowolnienie było także obserwowane w eksporcie mebli.

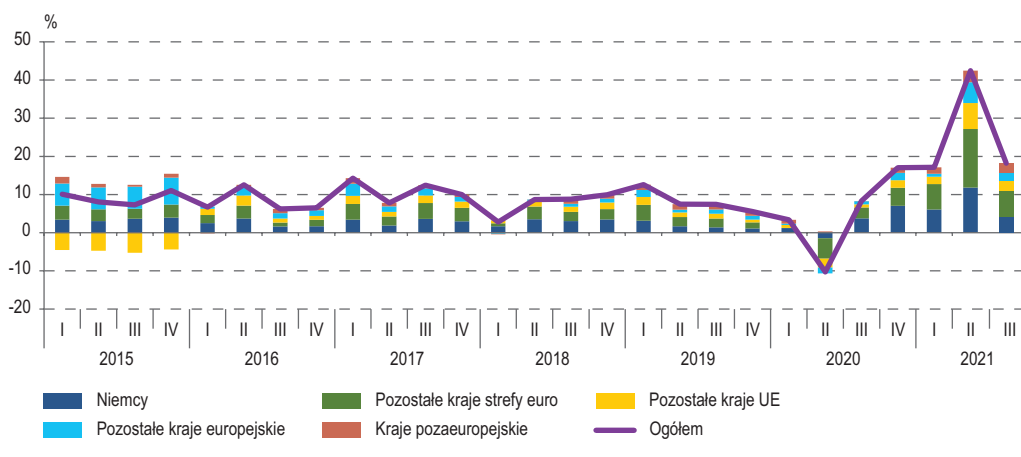
Duży negatywny wpływ na dynamikę eksportu miał spadek wartości sprzedaży w branży motoryzacyjnej. Według analityków rynku samochodowego branża ta została najsilniej dotknięta przez niedobory na globalnym rynku mikroprocesorów¹. Wpływ na polski eksport jest relatywnie duży ze względu na wysoki udział branży motoryzacyjnej w eksporcie. W III kwartale 2020 r. produkty tej branży stanowiły 15% wartości eksportu. W III kwartale 2021 r. w wyniku spadku wartości o 5,1% r/r udział ten zmniejszył się do 12,3%. Szczególnie głęboki okazał się spadek eksportu aut osobowych (o 40,6% r/r)². Kryzys półprzewodników zatrzymał szybko zwiększający się w poprzednich kwartałach eksport aut hybrydowych (w III kwartale wartość ich eksportu zmniejszyła się o 28% r/r). Przystoje w fabrykach wpłynęły także na spadki w eksporcie pojazdów użytkowych (o 25% r/r), zarówno autobusów, jak i samochodów dostawczych.

Sytuację branży motoryzacyjnej w pewnym stopniu poprawił niewielki wzrost eksportu części samochodowych, które w poprzednich kwartałach obejmowały około 70% wartości eksportu motoryzacyjnego (w III kwartale ich udział zwiększył się do 80%). Do wzrostu eksportu części samochodowych przyczynił się przede wszystkim dalszy wzrost eksportu akumulatorów litowo-jonowych oraz katalizatorów wykorzystywanych w autach hybrydowych. Głębokie spadki produkcji samochodów w krajach, które są najważniejszymi odbiorcami pochodzących z Polski, spowodowały, że wartość eksportu pozostałych części zmniejszyła się o 11,3% r/r.

¹ Według szacunków Firmy Doradczej KPMG obecny kryzys na rynku półprzewodników najsilniej uderza w branżę samochodową. Ocenia się, że motoryzacja która odpowiada tylko za mniej więcej 10% światowego zapotrzebowania na półprzewodniki, może ponieść nawet 80% ogółu strat wywołanych problemami z ich dostępnością.

² Na pogłębienie skali spadków eksportu samochodów z silnikami benzynowymi i wysokoprężnymi (łącznie spadek o 45%) dodatkowo wpłynęło zbliżające się zakończenie produkcji aut osobowych w Gliwicach (nastąpiło ono z końcem listopada 2021 r.), spowodowane zmianą profilu produkcji.

Wykres 4. Dynamika eksportu ogółem r/r (dane niewyrównane sezonowo) w podziale geograficznym – udział we wzroście wartości w grupach krajów

Zmiany w strukturze towarowej, a zwłaszcza spadki eksportu motoryzacyjnego, wpłynęły w III kwartale 2021 r. na obniżenie dynamiki eksportu do krajów Unii Europejskiej względem poprzednich czterech kwartałów. Podczas gdy od lipca 2020 do czerwca 2021 r. wartość eksportu do UE zwiększyła się o 23,0% r/r, to w III kwartale dynamika eksportu do krajów Unii obniżyła się do 17,9% r/r. Niewielkie przyspieszenie nastąpiło natomiast w eksporcie do krajów trzecich z 13,8% do 15,1%. Utrzymujący się wyższy wzrost eksportu do UE wpłynął na dalsze zwiększenie się udziału tej grupy krajów w polskim eksporcie (do 75,6%).

1.1.2. Import towarów

Wartość importu w III kwartale 2021 r. ukształtowała się na poziomie 322,5 mln zł, co oznacza wzrost o 27,6% w porównaniu z poprzednim rokiem. Wpływ na duży wzrost wartości importu miał znaczący wzrost cen transakcyjnych. Według danych statystyki handlu zagranicznego w III kwartale ceny importu wzrosły o 14,6% r/r i podobnie jak w eksporcie był to najsilniejszy wzrost od dziesięciu lat. Według szacunków GUS wysoki (dwukrotnie wyższy w porównaniu ze średnią z lat 2015–2019) był także wzrost wolumenu importu – 10,7% r/r.

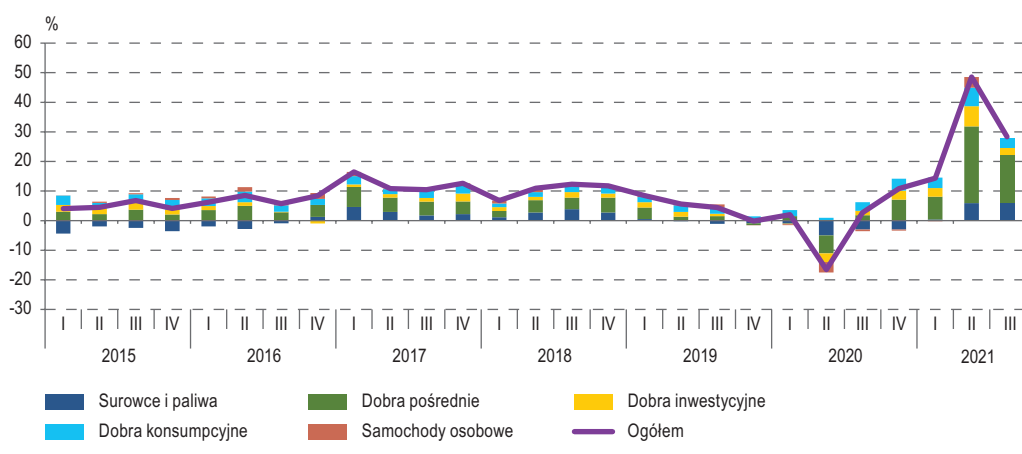
Wzrost cen najsilniej wpłynął na zwiększenie wartości importu paliw oraz towarów zaopatrzeniowych. W III kwartale 2021 r. wartość importu paliw wzrosła o 86% r/r, a wartość importu towarów zaopatrzeniowych zwiększyła się o 46% r/r. Udział kategorii najbardziej wrażliwych na zmiany cen w imporcie do Polski zwiększył się do 8,5% w przypadku paliw i 35,8% w przypadku towarów zaopatrzeniowych (wobec odpowiednio 5,8% i 31,0% w III kwartale 2020 r.).

Wartość importu paliw w III kwartale 2021 r. zwiększyła się o 12,6 mld zł w porównaniu z analogicznym okresem 2020 r. Trzy pozycje o największych wzrostach wartości importu w analizowanym okresie to paliwa – ropa naftowa, gaz ziemny oraz ciężkie oleje napędowe. W III kwartale 2021 r. średnia cena ropy w imporcie do Polski wyniosła 268 zł za baryłkę (osiągając najwyższy poziom od 2014 r.), co oznacza wzrost w porównaniu z poprzednim rokiem o 64%. Jednocześnie w okresie od lipca do września do Polski sprowadzono 6,3 mln ton ropy, tj. o 7% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem. Znacznie większy wzrost

cen nastąpił w przypadku gazu ziemnego. Według danych Banku Światowego średnia cena gazu na rynku europejskim była w III kwartale 2021 r. sześciokrotnie wyższa w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku.

Oprócz większego wpływu wzrostu cen paliw i towarów zaopatrzeniowych na wyższą dynamikę importu w porównaniu z eksportem w III kwartale 2021 r. złożyły się także przeciwnie tendencje w branży motoryzacyjnej. Podczas gdy wartość eksportu tej branży zmniejszyła się o 5,1% r/r, import zwiększył się w tym czasie o 5,7% r/r. Największy wpływ na wzrost importu miał w tym okresie wysoki popyt na samochody użytkowe. Wartość ich importu zwiększyła się o 19,3% r/r. Odzwierciedla to wzrost liczby rejestracji nowych samochodów ciężarowych³. W tej grupie o prawie 50% r/r zwiększyła się liczba rejestracji najcięższych samochodów (powyżej 16 ton). Był to zdecydowanie najwyższy wzrost spośród krajów Unii Europejskiej. W porównaniu z eksportem mniejszy okazał się także spadek importu samochodów osobowych (o 6,5%), do czego przyczynił się dodatkowo wzrost cen sprowadzanych pojazdów. W III kwartale utrzymała się tendencja wzrostowa importu części motoryzacyjnych pomimo silnego spadku produkcji i eksportu samochodów.

Wykres 5. Dynamika importu ogółem r/r (dane niewyrównane sezonowo) w podziale według struktury towarowej – udział we wzroście wartości importu głównych grup towarów

Silny wzrost wartości importu paliw i towarów zaopatrzeniowych wpłynął na wyższą dynamikę importu z gospodarek spoza Unii Europejskiej. Import z krajów trzecich zwiększył się o 33,2% r/r, natomiast wartość przywozu z Unii wzrosła o 21,0%. W wyniku tych zmian udział krajów spoza UE w imporcie do Polski zwiększył się do 47,2%. Najwyższą dynamiką charakteryzował się import z tych krajów, w którego strukturze dominują wymienione kategorie. Spośród najważniejszych partnerów najwyższą dynamikę odnotowano w imporcie z Ukrainy oraz z Rosji.

W III kwartale 2021 r. wartość importu z Ukrainy zwiększyła się ponaddwukrotnie (wzrost o 112% r/r), osiągając ponad 6 mld zł. W ten sposób Ukraina stała się pod względem wartości 12. największym dostawcą towarów do Polski (podczas gdy w analogicznym okresie

³ Liczba rejestracji nowych aut zwiększyła się o 14,7% r/r.

2020 r. zajmowała 20. miejsce), wyprzedzając m.in. Słowację, Wielką Brytanię, Japonię i Węgry. Udział Ukrainy w polskim imporcie wzrósł do 1,9% (o 0,8 pkt proc. w porównaniu z III kwartałem 2020), tj. do najwyższego poziomu w historii polsko-ukraińskiej wymiany handlowej. W imporcie z Ukrainy 70% stanowią towary zaopatrzeniowe, głównie żelazo i stal, rudy metali oraz produkty z drewna. Wysoki wzrost nastąpił także w imporcie olejów i tłuszczów roślinnych, których Ukraina jest najważniejszą dostawcą do Polski.

W liczbach bezwzględnych najsilniej zwiększył się import z Rosji – o 10 mld zł (94,3% r/r). Wzrost ten tłumaczy przede wszystkim duży wzrost cen paliw. Paliwa stanowią 74% importu z tego kraju, zaś kolejne 23% przypada na towary zaopatrzeniowe (głównie żelazo i stal). Rosja jest największym dostawcą paliw do Polski, w III kwartale 2021 r. przypadało na nią 56% wartości importu tej kategorii.

Podobnie jak w poprzednich kwartałach, także w III kwartale 2021 r. znacząco wzrosła wartość importu z Chin (o 9,5 mld zł). Najwyższą dynamiką odznaczał się import towarów zaopatrzeniowych (wzrost o 45% r/r). W tej kategorii silnie zwiększyła się wartość przywozu produktów chemicznych oraz wyrobów z metali nieszlachetnych, co może wskazywać na wpływ wyższych cen.

1.1.3. Saldo towarów

III kwartał 2021 r. był drugim z kolei, kiedy dynamika importu była wyższa niż eksportu. W omawianym okresie różnica między nominalnymi dynamikami importu i eksportu wyraźnie się powiększyła. Podobną dysproporcję między tempem wzrostu importu i eksportu obserwowano poprzednio w 1997 r. W wyniku tych zmian nastąpiło odwrócenie salda handlu towarami z dodatniego na ujemne. W III kwartale 2021 r. deficyt ukształtował się na poziomie o 10,0 mld zł. W porównaniu z poprzednim rokiem saldo pogorszyło się o 23,8 mld zł.

Pogorszenie się salda wymiany towarami w III kwartale nastąpiło w 23 krajach Unii Europejskiej. W większości krajów, podobnie jak w Polsce, wynikało z jednej strony ze wzrostu cen paliw i towarów zaopatrzeniowych, z drugiej – z zakłóceń łańcuchów dostaw, które doprowadziły do kolejnego kryzysu w branży motoryzacyjnej.

Największy deficyt charakteryzował wymianę towarów zaopatrzeniowych. Ujemne saldo w tej kategorii wyniosło 23,1 mld zł (powiększyło się o 13,0 mld r/r). Niewiele mniejszy deficyt był obserwowany w paliwach. W opisywanym okresie wyniósł on 21,3 mld zł (wzrost o 9,6 mld zł). Duży deficyt był widoczny także w kategorii obejmującej części dóbr inwestycyjnych (14,1 mld zł), jednak jego wzrost okazał się znacznie mniejszy niż w przypadku dwóch pierwszych kategorii (o 2,5 mld zł).

Podczas gdy w kategoriach charakteryzujących się największym ujemnym saldem nastąpiło duże pogłębienie się deficytu, w kategoriach odznaczających się dużą nadwyżką saldo zmieniło się tylko w niewielkim stopniu. Najwyższe dodatnie saldo charakteryzuje obroty dobrami trwałego użytku – 17,4 mld zł i zwiększyło się zaledwie o 1,8 mld zł (podczas gdy w poprzednich czterech kwartałach powiększało się średnio o 4,0 mld zł). Drugą kategorią o największej nadwyżce są części środków transportu. W tym przypadku saldo w III kwartale ukształtowało się na poziomie 12,9 mld zł, a więc obniżyło się o 0,8 mld zł w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku.

W branży motoryzacyjnej nadwyżka eksportu nad importem wyniosła 11,8 mld zł, na co złożyły się deficyt w wymianie samochodów osobowych (4,6 mld zł), dodatnie saldo w handlu pojazdami użytkowymi (1,8 mld zł) i nadwyżka w obrotach częściami samochodowymi (14,6 mld zł). W porównaniu z III kwartałem 2020 r. saldo zmniejszyło się o 3,4 mld zł, głównie w wyniku obniżenia się nadwyżki pojazdów użytkowych i powiększenia deficytu w samochodach osobowych.

Zmiany salda wg kategorii produktów znalazły odzwierciedlenie w zmianie salda wg głównych partnerów handlowych. Pogłębienie się deficytu w kategoriach paliw i towarów zaopatrzeniowych przyczyniło się do zwiększenia ujemnego salda w obrotach z krajami spoza UE. Deficyt w wymianie z tą grupą krajów wzrósł do 76,2 mld zł i był o 28,3 mld zł większy w porównaniu z III kwartałem 2020 r. Najsilniej zwiększył się deficyt w handlu z Rosją oraz Chinami, a w obrotach z Ukrainą nastąpiło znaczne zmniejszenie nadwyżki. W handlu z krajami Unii Europejskiej nastąpił wzrost dodatniego salda, jednak w znacznie mniejszej skali niż w poprzednich kwartałach.

1.1.4. Międzynarodowy handel usługami

W III kwartale 2021 r. odnotowano dodatnie saldo usług, które wyniosło 29,3 mld zł. W porównaniu z analogicznym okresem 2020 r. zaobserwowano wzrost o 4,3 mld zł. Na tę sytuację wpłynął przede wszystkim wzrost salda pozostałych usług (wzrost o 2,5 mld zł) oraz wzrost bilansu uszlachetniania (wzrost o 1,1 mld zł). W odniesieniu do poprzedniego roku można również zauważyć dalszy wzrost salda wynikający z wydatków poniesionych w czasie podróży (przyrost o 0,6 mld zł).

Przyrost salda usług transportowych (do poziomu 10,5 mld zł w omawianym kwartale) wynikał głównie ze wzrostów obserwowanych w towarowym transporcie samochodowym (o 1,0 mld zł) oraz usługach pasażerskiego transportu lotniczego (o 0,9 mld zł). Jednocześnie należy zaznaczyć, że dalszemu pogorszeniu uległo saldo towarowego transportu morskiego (o 1,1 mld zł). Wzrostowi salda usług transportowych towarzyszyły silne wzrosty przychodów i rozchodów, odpowiednio o 26,8% r/r oraz 58,3% r/r. Wynikało to głównie z szybkiego wzrostu zakupów usług transportu towarowego, morskiego oraz usług wspomagających usługi transportowe.

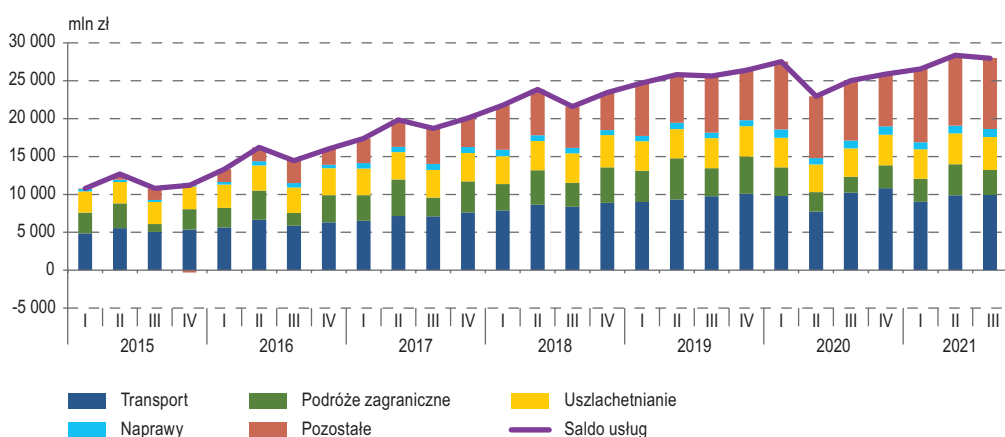
W analizowanym kwartale po raz pierwszy od dłuższego czasu można zaobserwować zdecydowany przyrost zarówno wśród wydatków nierezydentów z tytułu podróży zagranicznych, jak i wydatków Polaków poniesionych na podróże zagraniczne. Zmiana przepływów międzynarodowych z tego tytułu wynosiła odpowiednio więcej o 1,8 mld zł (po stronie przychodów) oraz 1,2 mld zł (po stronie rozchodów). Pomimo szybkich wzrostów obrotów nadal nie został osiągnięty poziom wydatków sprzed pandemii. Porównując obecną sytuację do III kwartału 2019 r., przychody z tytułu podróży zagranicznych wykazują wartość niższą o 4,8 mld zł, zaś rozchody o 3,9 mld zł. Wzrost salda podróży zagranicznych w porównaniu z III kwartałem 2020 r. wynikał ze wzrostu wydatków przeznaczonych na pozostałe podróże prywatne. Należy pamiętać, że w przypadku podróży zagranicznych obserwowany efekt bazy jest największy (to ta kategoria usług ucierpiała najbardziej podczas trwającej pandemii COVID-19).

Tabela 1. Usługi (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Przychody	61 131	66 607	70 161	71 746	65 820	56 704	64 238	71 075	63 615	72 899	78 918
Transport	17 075	17 958	18 851	19 233	18 386	15 588	18 365	20 264	18 686	21 716	23 290
Podróże zagraniczne	11 405	13 833	15 941	12 623	10 335	5 318	9 254	7 068	6 733	8 008	11 100
Uszlachetnianie	4 289	4 276	4 360	4 475	4 292	3 955	4 095	4 485	4 269	4 809	5 148
Naprawy	1 752	1 927	1 860	2 067	2 179	1 790	2 022	2 280	1 893	2 290	2 343
Pozostałe	26 610	28 613	29 149	33 348	30 628	30 053	30 502	36 978	32 034	36 076	37 037
Rozchody	36 426	40 795	44 526	45 347	38 309	33 766	39 219	45 188	37 073	43 095	49 574
Transport	8 079	8 629	9 094	9 155	8 589	7 852	8 136	9 435	9 662	11 229	12 877
Podróże zagraniczne	7 287	8 406	12 249	7 711	6 570	2 747	7 157	4 062	3 686	4 453	8 379
Uszlachetnianie	384	406	393	470	378	311	355	451	375	409	366
Naprawy	1 050	1 097	1 128	1 267	1 080	943	972	1 172	972	1 156	1 272
Pozostałe	19 626	22 257	21 662	26 744	21 692	21 913	22 599	30 068	22 378	25 848	26 680
Saldo	24 705	25 812	25 635	26 399	27 511	22 938	25 019	25 887	26 542	29 804	29 344
Transport	8 996	9 329	9 757	10 078	9 797	7 736	10 229	10 829	9 024	10 487	10 413
Podróże zagraniczne	4 118	5 427	3 692	4 912	3 765	2 571	2 097	3 006	3 047	3 555	2 721
Uszlachetnianie	3 905	3 870	3 967	4 005	3 914	3 644	3 740	4 034	3 894	4 400	4 782
Naprawy	702	830	732	800	1 099	847	1 050	1 108	921	1 134	1 071
Pozostałe	6 984	6 356	7 487	6 604	8 936	8 140	7 903	6 910	9 656	10 228	10 357

Najbardziej zróżnicowaną wewnątrz kategorii w polskim międzynarodowym handlu usługami w dalszym ciągu były pozostałe usługi. W III kwartale 2021 r. saldo tej kategorii było dodatnie i wyniosło 10,4 mld zł, przy wzroście przychodów o 21,4% i rozchodów o 31,1%. Dynamika przychodów jest wyższa niż obserwowana przed pandemią. W eksporcie wzrost koncentrował się głównie (tak jak w poprzednich okresach) w usługach biznesowych (świadczonych przez profesjonalistów). Ponadto zwiększył się również eksport usług informatycznych. Przyrostowi eksportu towarzyszył jednoczesny wzrost po stronie importu pozostałych usług, widoczny głównie w usługach świadczonych przez profesjonalistów, usługach związanych z handlem oraz w usługach informatycznych, informacyjnych.

Wykres 6. Saldo międzynarodowego handlu usługami

1.2 Dochody pierwotne

W III kwartale 2021 r. saldo dochodów pierwotnych tradycyjnie było ujemne i wyniosło 34,2 mld zł. O jego wysokości zdecydowało przede wszystkim ujemne saldo dochodów z tytułu inwestycji bezpośrednich. W porównaniu z III kwartałem 2020 r. saldo dochodów pierwotnych pogorszyło się o 7,2 mld zł.

1.2.1. Wynagrodzenia pracowników

W III kwartale 2021 r. wynagrodzenia Polaków pracujących krótkookresowo za granicą wyniosły 4,0 mld zł i w porównaniu z analogicznym okresem 2020 r. wzrosły o 0,1%. W tym czasie wynagrodzenia cudzoziemców pracujących sezonowo w Polsce wyniosły 7,5 mld zł. W odniesieniu do III kwartału 2020 r. oznacza to wzrost obserwowanej wartości dochodów cudzoziemców o 17,2%. Wyższa wartość wynagrodzeń (wzrost o 1,1 mld zł) wiązała się przede wszystkim z luzowaniem ograniczeń sanitarnych w Polsce i tym samym większą liczbą pracowników sezonowych z Ukrainy. Ujemne saldo wynagrodzeń pracowników sezonowych wyniosło 3,5 mld zł.

Ramka 1. Dochody z pracy migrantów

Środki przekazane do kraju z tytułu pracy Polaków za granicą

W III kwartale 2021 r. z tytułu pracy Polaków za granicą do kraju trafiło 4,7 mld zł. Na kwotę tę złożyły się przekazy od migrantów krótkookresowych w wysokości 1,7 mld zł (tj. 36,3% ogółu transferów) i od migrantów długookresowych w wysokości 3,0 mld zł (tj. 63,7% całej kwoty). W stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku łączna wielkość przekazanych środków była wyższa (ok. 0,2 mld zł). Na zanotowany wzrost wpłynął głównie wyższy niż przed rokiem napływ środków z Niemiec, Holandii i Norwegii. Z drugiej strony zarejestrowano spadek środków przekazywanych do Polski z Wielkiej Brytanii i Irlandii.

Krajem z największą wartością przekazów pieniężnych pozostały Niemcy. W III kwartale 2021 r. pracujący tam Polacy przekazali do kraju 1,5 mld zł. Na drugim miejscu znalazła się Wielka Brytania, z której napłynęło do Polski 0,9 mld zł. Łącznie przekazy z tych dwóch krajów stanowiły 51,9% wszystkich transferów.

Tabela 2. Środki przekazane do kraju z tytułu pracy Polaków za granicą (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Wynagrodzenia pracowników	2 872	3 529	3 970	3 265	2 835	3 360	4 027	3 382	3 326	3 771	4 030
Podatki i składki	-818	-1 030	-1 144	-914	-810	-989	-1 162	-949	-935	-1 090	-1 157
Wydatki pracowników sezonowych i przygranicznych	-872	-1 050	-1 184	-978	-822	-954	-1 180	-1 013	-964	-1 072	-1 161
Przekazy zarobków	2 905	2 878	2 827	2 837	2 828	2 882	2 863	2 938	3 015	2 973	3 000
Środki przekazywane do Polski	4 087	4 327	4 469	4 211	4 031	4 299	4 547	4 358	4 442	4 583	4 711

Środki przekazane za granicę z tytułu pracy cudzoziemców w Polsce

W tym samym okresie środki przekazane za granicę przez pracujących w Polsce cudzoziemców wyniosły 5,1 mld zł. Była to kwota wyższa o 0,6 mld zł w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Zanotowany wzrost wynikał z rosnących transferów od imigrantów krótkookresowych, które w III kwartale 2021 r. wyniosły 4,1 mld zł wobec 3,7 mld zł w III kwartale 2020 r. W strukturze geograficznej nadal dominowały transfery przekazane na Ukrainę. Wyniosły one 4,1 mld zł i stanowiły 80,8% wszystkich środków. W trzecim kwartale 2020 r. pracownicy z Ukrainy przekazali do swojego kraju 3,8 mld zł.

Tabela 3. Środki przekazane za granicę z tytułu pracy cudzoziemców w Polsce (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Wynagrodzenia pracowników	6 853	7 292	7 471	6 866	6 672	6 980	6 432	7 818	8 408	8 129	7 539
Podatki i składki	-683	-720	-773	-775	-710	-626	-516	-635	-656	-808	-872
Wydatki pracowników sezonowych i przygranicznych	-2 337	-2 487	-2 548	-2 341	-2 274	-2 380	-2 193	-2 667	-2 868	-2 773	-2 571
Przekazy zarobków	515	568	589	585	696	728	715	776	915	992	992
Środki przekazywane z Polski	4 348	4 654	4 739	4 335	4 383	4 702	4 438	5 292	5 799	5 540	5 088

Uwaga: W statystyce bilansu płatniczego informacje o dochodach uzyskiwanych z tytułu pracy w innym kraju są ujmowane w dwóch pozycjach jako wynagrodzenia pracowników (pozycja „dochody pierwotne”) i przekazy zarobków (pozycja „dochody wtórne”). Pierwszą z tych kategorii, czyli wynagrodzenia pracowników, stanowią w całości wynagrodzenia z tytułu pracy osiągnięte przez Polaków pracujących za granicą krócej niż rok. Przekazy zarobków to część wynagrodzeń przekazywana rodzinom w kraju przez osoby pracujące za granicą dłużej niż rok, które swoje centrum zainteresowania ekonomicznego mają w kraju będącym miejscem ich pracy.

1.2.2. Dochody z inwestycji

Ujemne saldo dochodów z inwestycji w III kwartale 2021 r. wyniosło 31,0 mld zł i w porównaniu z III kwartałem 2020 r. pogłębiło się o 5,9 mld zł. Na ujemne saldo dochodów w III kwartale 2021 r. złożyły się głównie ujemne salda dochodów z inwestycji bezpośrednich (27,8 mld zł) oraz inwestycji portfelowych (3,6 mld zł). Pogłębienie ujemnego salda dochodów z tytułu inwestycji bezpośrednich wynikało ze znaczącego wzrostu zysków przedsiębiorstw posiadających zagranicznego inwestora.

Dochody inwestorów bezpośrednich z tytułu inwestycji w Polsce w III kwartale 2021 r. wyniosły 30,3 mld zł i były wyższe o 5,0 mld zł niż w III kwartale 2020 r. Był to kolejny kwartał, w którym wyższe zyski wynikały z dostosowania firm do działania w warunkach pandemii. Dochody od udziałów w porównaniu z analogicznym kwartałem ubiegłego roku wzrosły o 5,0 mld zł i dzieliły się na reinwestowane zyski (20,1 mld zł, wzrost o 4,5 mld zł) oraz dywidendy (8,0 mld zł, wzrost o 0,4 mld zł). Odnotowano także niewielki (o 0,1 mld zł) wzrost dochodów odsetkowych do 2,3 mld zł.

Najwyższe dywidendy z tytułu zagranicznych inwestycji bezpośrednich w Polsce zostały zadeklarowane przez podmioty posiadające inwestorów z Holandii (1,9 mld zł) i Niemiec

(1,3 mld zł). Deklarowały je przede wszystkim podmioty prowadzące działalność handlową i działające w przetwórstwie przemysłowym.

Najwyższe odsetki należne zagranicznym inwestorom naliczyły firmy związane z obsługą nieruchomości oraz branżą przemysłową. Odsetki zostały naliczone w znacznej części wierzycielom z Luksemburga oraz Holandii (po 0,4 mld zł).

Tabela 4. Dochody pierwotne (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Przychody	19 102	15 636	10 472	11 728	18 351	13 759	9 655	10 333	21 818	12 925	10 535
Wynagrodzenia pracowników	2 872	3 529	3 970	3 265	2 835	3 360	4 027	3 382	3 326	3 771	4 030
Dochody z inwestycji	4 601	7 151	4 933	7 412	3 293	5 045	4 235	5 793	3 577	5 020	5 075
Dochody z inwestycji bezpośrednich	1 567	3 180	1 831	4 317	485	2 104	1 946	3 076	1 307	2 619	2 509
Dochody z inwestycji portfelowych	549	1 175	670	600	453	855	577	494	539	738	889
Dochody z pozostałych inwestycji	2 485	2 796	2 432	2 495	2 355	2 086	1 712	2 223	1 731	1 663	1 677
Pozostałe dochody pierwotne	11 629	4 956	1 569	1 051	12 223	5 354	1 393	1 158	14 915	4 134	1 430
Rozchody	34 207	40 363	37 727	35 400	29 419	31 447	36 631	36 851	42 340	44 663	44 712
Wynagrodzenia pracowników	6 853	7 292	7 471	6 866	6 672	6 980	6 432	7 818	8 408	8 129	7 539
Dochody z inwestycji	26 498	32 176	29 415	27 553	21 931	23 592	29 347	28 058	32 959	35 414	36 071
Dochody z inwestycji bezpośrednich	21 596	26 228	21 264	22 708	17 412	19 346	25 240	24 259	29 518	31 391	30 275
Dochody z inwestycji portfelowych	3 155	4 095	6 288	2 856	2 769	2 756	2 863	2 547	2 279	2 811	4 512
Dochody z pozostałych inwestycji	1 747	1 853	1 863	1 989	1 750	1 490	1 244	1 252	1 162	1 212	1 284
Pozostałe dochody pierwotne	856	895	841	981	816	875	852	975	973	1 120	1 102
Saldo	-15 105	-24 727	-27 255	-23 672	-11 068	-17 688	-26 976	-26 518	-20 522	-31 738	-34 177
Wynagrodzenia pracowników	-3 981	-3 763	-3 501	-3 601	-3 837	-3 620	-2 405	-4 436	-5 082	-4 358	-3 509
Dochody z inwestycji	-21 897	-25 025	-24 482	-20 141	-18 638	-18 547	-25 112	-22 265	-29 382	-30 394	-30 996
Dochody z inwestycji bezpośrednich	-20 029	-23 048	-19 433	-18 391	-16 927	-17 242	-23 294	-21 183	-28 211	-28 772	-27 766
Dochody z inwestycji portfelowych	-2 606	-2 920	-5 618	-2 256	-2 316	-1 901	-2 286	-2 053	-1 740	-2 073	-3 623
Dochody z pozostałych inwestycji	738	943	569	506	605	596	468	971	569	451	393
Pozostałe dochody pierwotne	10 773	4 061	728	70	11 407	4 479	541	183	13 942	3 014	328

Przychody z tytułu dochodów z inwestycji bezpośrednich wyniosły 2,5 mld zł i w porównaniu z analogicznym okresem 2020 r. wzrosły o 0,6 mld zł. Wzrost ten wynikał ze wzrostu dochodów z udziałów (o 0,5 mld zł). Najwyższe dochody pochodziły z inwestycji na Węgrzech i były związane z przetwórstwem przemysłowym (sekcja C).

Saldo dochodów z inwestycji portfelowych było ujemne i w III kwartale 2021 r. wyniosło 3,6 mld zł. W stosunku do analogicznego kwartału poprzedniego roku pogłębiło się ono o 1,4 mld zł. Wynikało to przede wszystkim z większych rozchodów. Wyniosły one 4,5 mld zł i składały się na nie dochody z papierów udziałowych (2,4 mld zł, głównie dywidendy) oraz odsetki od papierów dłużnych (2,1 mld zł). Przychody z tytułu inwestycji portfelowych, wynoszące 0,9 mld zł, były kształtowane przez dywidendy z tytułu papierów udziałowych razem z zyskami reinwestowanymi w funduszach inwestycyjnych (0,5 mld zł) oraz odsetki od papierów dłużnych (0,4 mld zł).

1.3. Dochody wtórne

W III kwartale 2021 r. przychody z tytułu dochodów wtórnych wyniosły 7,8 mld zł i były o 1,8 mld zł wyższe niż w III kwartale 2020 r. W tym samym czasie rozchody były równe 9,2 mld zł i w stosunku do III kwartału 2020 r. wzrosły o 2,2 mld zł. Saldo dochodów wtórnych było ujemne i wyniosło 1,4 mld zł.

Na obserwowany wzrost przychodów i rozchodów oddziaływały przede wszystkim wyższe transakcje sektora rządowego (patrz rozdział 1.4).

Tabela 5. Dochody wtórne (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Saldo dochodów wtórnych	-4 669	-776	-1 739	-357	-3 479	2 276	-963	-4 770	-5 860	-3 231	-1 359
Przychody	6 411	6 430	6 575	6 401	6 784	11 573	6 022	6 088	6 642	6 306	7 806
Sektor rządowy	1 583	1 606	1 650	1 518	2 079	1 390	1 338	1 337	1 896	1 714	2 784
Pozostałe sektory	4 828	4 824	4 925	4 883	4 705	10 183	4 684	4 751	4 746	4 592	5 022
w tym: przekazy zarobków	2 905	2 878	2 827	2 837	2 828	2 882	2 863	2 938	3 015	2 973	3 000
Rozchody	11 080	7 206	8 314	6 758	10 263	9 297	6 985	10 858	12 502	9 537	9 165
Sektor rządowy	7 977	4 108	5 052	3 567	6 942	5 997	3 561	7 502	9 014	5 764	5 130
Pozostałe sektory	3 103	3 098	3 262	3 191	3 321	3 300	3 424	3 356	3 488	3 773	4 035
w tym: przekazy zarobków	515	568	589	585	696	728	715	776	915	992	992

Ramka 2. Zatrudnienie imigrantów w firmach

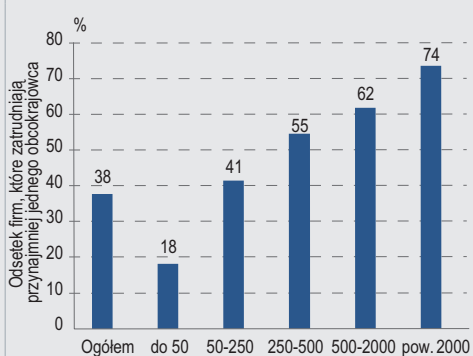
Rośnie zatrudnienie obcokrajowców, głównie obywateli Ukrainy, w polskich firmach w odpowiedzi na niedostatek rodzimych pracowników.

Kształtowanie się zatrudnienia imigrantów w polskich firmach istotnie wpływa na rejestrowane w bilansie płatniczym wynagrodzenia pracowników oraz przekazy zarobków. W IV kwartale 2021 r. badanie przedsiębiorstw *Szybki Monitoring NBP* prowadzone na próbie ok. 2600 firm, głównie średnich i dużych, zostało rozszerzone o pytania dotyczące obcokrajowców zatrudnionych w firmach. W badaniu tym 38% firm deklarowało, że zatrudnia obcokrajowców, a odsetek ten sięgał 70% wśród największych firm (wykres 7). Wyniki te wskazują na zasadnicze zmiany dokonujące się na polskim rynku pracy, gdyż jeszcze w 2016 r. w badaniach ankietowych firm⁴ realizowanych przez NBP zatrudnianie imigrantów zgłaszało 13% firm, a w 2010 r. było to 4%.

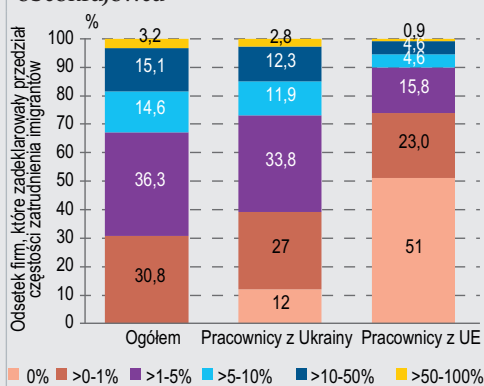
⁴ Por. „Badanie ankietowe rynku pracy. Raport 2016”, s. 20 (https://www.nbp.pl/publikacje/arp/raport_2016.pdf).

W większości ankietowanych firm udział obcokrajowców w zatrudnieniu nie przekraczał 5% i w zdecydowanej większości zatrudnieni byli imigranci z Ukrainy. Zatrudnienie obcokrajowców innych niż z Ukrainy deklarowało jedynie 12% firm. Imigranci z krajów UE byli spotykani w mniej niż połowie firm (głównie z kapitałem zagranicznym) i zwykle stanowili niewielki odsetek w całkowitym zatrudnieniu (wykres 8).

Wykres 7. Odsetek firm zatrudniających przynajmniej jednego obcokrajowca (według wielkości firmy pod względem zatrudnienia)

Wykres 8. Udział imigrantów w całkowitej liczbie pracujących w firmach, które deklarowały zatrudnienie przynajmniej jednego obcokrajowca

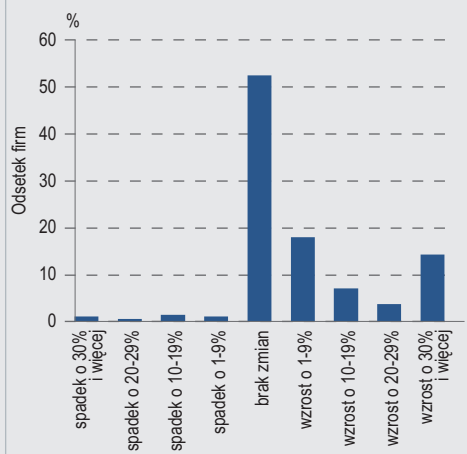

Wzrost zatrudnienia imigrantów w Polsce ściśle wiąże się z utrzymującym się wysokim popytem na pracę przy ograniczonej z powodu zmian demograficznych podaży polskich pracowników (stopa bezrobocia BAEL w III kwartale 2021 r. wyniosła 3%). Nie jest więc zaskakujące, że dla 87% firm głównym powodem zatrudniania imigrantów była dostępność pracowników z zagranicy, a inne potencjalnie ważne przyczyny, jak większa dyspozycyjność czy niższe oczekiwania płacowe, były wskazywane znacznie rzadziej (odpowiednio przez 35% i 26% firm).

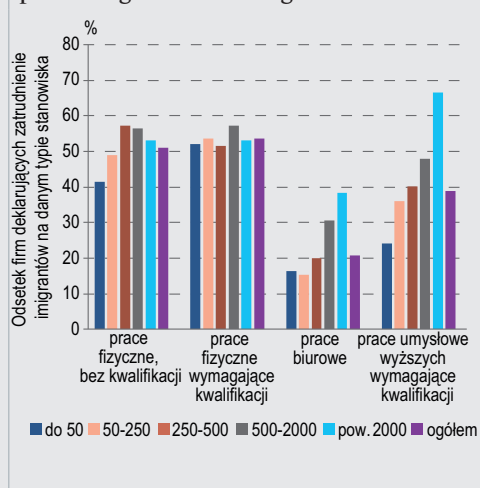
W wielu krajach epidemia COVID-19 doprowadziła do znacznego zmniejszenia się liczby imigrantów zarobkowych⁵. Okazuje się, że w Polsce, począwszy od drugiego półrocza 2020 r., liczba imigrantów zaczęła rosnąć, a pomiędzy III kwartałem 2020 r. i III kwartałem 2021 r. zdecydowanie większy był odsetek firm zwiększających (często bardzo wyraźnie) zatrudnienie imigrantów niż firm, w których liczba pracujących imigrantów się zmniejszyła (wykres 9). O utrzymującym się dużym popycie na pracę imigrantów świadczyć może fakt, że 43% firm zatrudniających imigrantów zwiększyło ich liczbę pomiędzy III kwartałem 2020 r. i III kwartałem 2021 r., a jedynie 4% zredukowało ich zatrudnienie. Podobne prognozy są deklarowane na 2022 r. – 47% firm już zatrudniających imigrantów oraz 6% niemających doświadczeń z zatrudnieniem planuje wzrost zatrudnienia obcokrajowców w 2022 r.

⁵ Por. OECD „International Migration Outlook 2021” (<https://www.oecd.org/migration/international-migration-outlook-1999124x.html>).

Wykres 9. Zmiany zatrudnienia imigrantów pomiędzy III kwartałem 2020 r. i III kwartałem 2021 r.

Wykres 10. Rodzaje prac wykonywane przez imigrantów według wielkości firm*

* Ze względu na możliwość deklaracji więcej niż jednego rodzaju stanowisk, na których zatrudnieni byli imigranci, odsetki odpowiedzi sumują się do więcej niż 100%.

Należy przy tym zauważyć, że w większości firm w tym okresie zatrudnienie obcokrajowców się nie zmieniło. Większość firm, niezależnie od wielkości, zatrudniała imigrantów przede wszystkim do pracy fizycznej zarówno na stanowiskach, na których wymagane były kwalifikacje, jak i osoby bez kwalifikacji. Zatrudnienie biurowe i na stanowiskach wymagających wyższego wykształcenia było natomiast znacznie wyższe w większych firmach niż w małych i średnich.

1.4. Transfery z Unią Europejską

W III kwartale 2021 r. Polska otrzymała z budżetu unijnego 17,4 mld zł, z czego 3,2 mld zł zasililo rachunek bieżący, a 14,2 mld zł powiększyło przychody na rachunku kapitałowym. W porównaniu z III kwartałem 2020 r. wartość transferów z UE była wyższa o 6,7 mld zł. Wynikało to głównie ze wzrostu odnotowanego na rachunku kapitałowym (5,6 mld zł).

Na wysokość środków zarejestrowanych w rachunku bieżącym wpłynęły transfery przekazane w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (1,4 mld zł). Większość tej kwoty (1,3 mld zł) to środki z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Pozostałe środki WPR (118 mln zł) to środki z Europejskiego Funduszu Rolnego Gwarancji, z którego są dokonywane m.in. płatności bezpośrednie dla rolników. Ponadto na rachunku bieżącym (dochody wtórne) odnotowano 1,6 mld zł środków w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Fundusz ten wspiera dążenie do wysokiego poziomu zatrudnienia i wysokiej jakości miejsc pracy, a także poprawę dostępu do rynku pracy.

Na rachunku kapitałowym dominowały środki przeznaczone na Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w wysokości 9,4 mld zł, które w porównaniu z III kwartałem 2020 r. wzrosły o 2,8 mld zł. W ramach wspomnianego funduszu ponad połowa kwoty (5,8 mld zł) wpłynęła na regionalne programy operacyjne, 1,9 mld zł na PO Inteligentny Rozwój, 1,3 mld zł

na PO Infrastruktura i Środowisko. Kwota przeznaczona na Fundusz Spójności wzrosła o 2,8 mld zł r/r i wyniosła 4,7 mld zł. Niewielkie środki w kwocie 90 mln zł napłynęły w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

Składka zapłacona na rzecz Unii Europejskiej w III kwartale 2021 r. była wyższa o 1,8 mld zł niż w analogicznym kwartale poprzedniego roku i wyniosła 5,7 mld zł. Największa część składki została zapłacona na podstawie dochodu narodowego brutto – 3,9 mld zł (wzrost o 1,7 mld zł). W wyniku opisanych zmian dodatnie saldo przepływów finansowych pomiędzy Unią Europejską a Polską wzrosło o 4,9 mld zł r/r i wyniosło 11,7 mld zł.

Tabela 6. Transfery z Unią Europejską (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Saldo transferów z UE	10 160	13 175	7 818	17 557	17 718	16 639	6 787	18 988	17 472	13 589	11 674
Przychody	18 118	17 753	13 216	21 382	24 742	22 896	10 682	26 681	26 693	19 827	17 392
Dochody pierwotne	11 626	4 952	1 565	1 046	12 219	5 350	1 389	1 153	14 912	4 131	1 427
w tym											
Wspólna Polityka Rolna	11 626	4 952	1 565	1 046	12 219	5 350	1 389	1 153	14 912	4 131	1 427
Dochody wtórne	699	634	662	493	1 170	624	709	595	1 157	894	1 773
w tym											
Europejski Fundusz Społeczny	640	469	387	435	1 036	611	479	348	1 078	733	1 621
Transfery kapitałowe	5 793	12 167	10 989	19 843	11 353	16 922	8 584	24 933	10 624	14 802	14 192
w tym											
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	3 638	9 674	8 762	14 935	7 168	13 403	6 567	15 690	8 967	11 709	9 362
Fundusz Spójności	2 085	2 473	2 174	4 860	4 074	3 451	1 975	9 029	1 657	3 090	4 740
Rozchody	7 958	4 578	5 398	3 825	7 024	6 257	3 895	7 693	9 221	6 238	5 718
Składki na rzecz Unii Europejskiej	7 958	4 578	5 398	3 825	7 024	6 257	3 895	7 693	9 221	6 238	5 718

Rozdział 2

Rachunek finansowy

Rachunek finansowy

2.1. Rachunek finansowy – pasywa

W analizowanym kwartale na rachunku finansowym po stronie pasywów odnotowano napływ kapitału zagranicznego (wzrost zobowiązań) w wysokości 64,3 mld zł. Do powstania dodatniego salda tej pozycji przyczynił się napływ kapitału z tytułu inwestycji bezpośrednich (35,1 mld zł), pozostałych inwestycji (23,6 mld zł) oraz inwestycji portfelowych (5,6 mld zł).

Tabela 7. Rachunek finansowy – pasywa (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Rachunek finansowy – pasywa	3 056	5 101	24 809	1 738	-13 065	-19 071	39 511	33 547	41 248	6 822	64 313
Inwestycje bezpośrednie	35 178	2 478	22 315	4 510	28 898	112	22 985	14 905	40 473	15 989	35 126
Inwestycje portfelowe	-10 504	-4 779	-18 013	-13 332	-5 548	-35 864	983	-4 398	-11 860	-12 440	5 601
Pozostałe inwestycje	-21 618	7 402	20 507	10 560	-36 415	16 681	15 543	23 040	12 635	3 273	23 586

2.1.1. Inwestycje bezpośrednie – pasywa

Saldo transakcji po stronie zobowiązań z tytułu inwestycji bezpośrednich w III kwartale 2021 r. było dodatnie i wyniosło 35,1 mld zł. Dodatnie saldo inwestycji bezpośrednich wynikało przede wszystkim z reinwestycji zysków (20,1 mld zł) oraz napływu kapitału w formie instrumentów dłużnych (12,4 mld zł) przy dużo mniejszym napływie w formie akcji i innych form udziałów kapitałowych (2,7 mld zł).

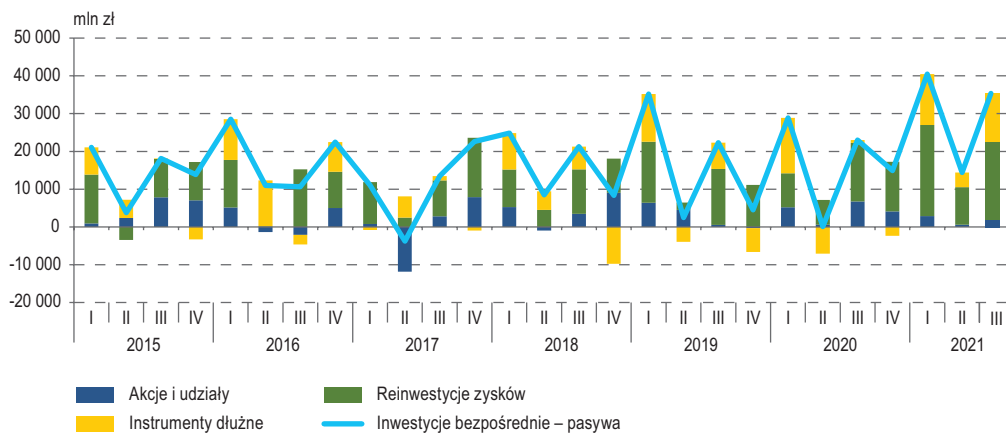
Największy napływ kapitału w formie udziałów kapitałowych pochodził z Austrii i Holandii, a dotyczył przede wszystkim podmiotów związanych z przetwórstwem przemysłowym (sekcja C).

W transakcjach instrumentami dłużnymi największy napływ kapitału odnotowano z Luksemburga, Danii i Niemiec, przy jednoczesnych spłatach do Belgii, Malty i Włoch. Zadłużenie zwiększały podmioty związane z przetwórstwem przemysłowym i działalnością finansową. Nowe zobowiązania były zaciągane przede wszystkim w złotym.

Tabela 8. Inwestycje bezpośrednie – pasywa (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Inwestycje bezpośrednie – pasywa	35 178	2 478	22 315	4 510	28 898	112	22 985	14 905	40 473	15 989	35 126
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	22 586	6 436	15 361	10 796	14 186	7 174	22 283	17 228	27 003	10 832	22 754
Akcje i udziały	6 390	4 508	525	-322	5 221	587	6 766	4 107	2 864	1 546	2 699
Reinwestycje zysków	16 196	1 928	14 836	11 118	8 965	6 587	15 517	13 121	24 139	9 286	20 055
Instrumenty dłużne	12 592	-3 958	6 954	-6 286	14 712	-7 062	702	-2 323	13 470	5 157	12 372

Wykres 11. Inwestycje bezpośrednie – pasywa

2.1.2. Zagraniczne inwestycje portfelowe – pasywa

W III kwartale 2021 r. zarejestrowano napływ kapitału zagranicznego zainwestowanego w polskie papiery wartościowe. Wyniósł on 5,6 mld zł. Dodatkowo saldo zagranicznych inwestycji portfelowych było rezultatem napływu inwestycji na rynki polskich papierów dłużnych w kwocie 4,8 mld zł oraz napływu inwestycji na rynek papierów udziałowych, wynoszącego 0,8 mld zł.

Tabela 9. Inwestycje portfelowe – pasywa (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Inwestycje portfelowe – pasywa	-10 504	-4 779	-18 013	-13 332	-5 548	-35 864	983	-4 398	-11 860	-12 440	5 601
Udziałowe papiery wartościowe	2 920	1 001	-1 394	-1 635	-2 539	-2 765	-547	-8 127	-833	804	835
Dłużne papiery wartościowe	-13 424	-5 780	-16 619	-11 697	-3 009	-33 099	1 530	3 729	-11 027	-13 244	4 766
Papiery dłużne długoterminowe	-13 429	-5 776	-16 615	-11 705	-3 989	-33 147	1 594	3 975	-10 259	-13 074	4 840
Instrumenty rynku pieniężnego	5	-4	-4	8	980	48	-64	-246	-768	-170	-74

W przypadku obligacji skarbowych emitowanych na rynkach międzynarodowych zanotowano odpływ kapitału netto, który wyniósł 2,9 mld zł. Złożyły się na to: wartość zbytych przez nierezydentów obligacji nominowanych w walutach obcych (2,9 mld zł), narosłe odsetki powiększające saldo inwestycji nierezydentów (1,0 mld zł) oraz odpływ kapitału z tytułu odsetek wypłaconych nierezydentom (1,0 mld zł). W III kwartale 2021 r. Skarb Państwa nie dokonał na rynkach zagranicznych żadnych nowych emisji obligacji, natomiast przeprowadził wykup obligacji nominowanych we frankach szwajcarskich o łącznej wartości nominalnej 0,5 mld dol. (równowartość 2,1 mld zł). Na rynku wtórnym nierezydenci sprzedali polskim podmiotom, przede wszystkim bankom, obligacje Skarbu Państwa o wartości 0,7 mld zł.

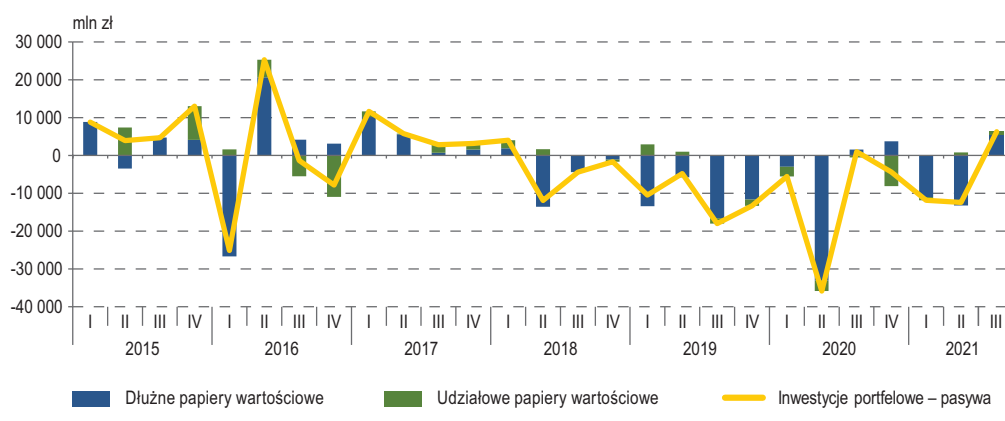
Na krajowym rynku obligacji skarbowych zanotowano napływ kapitału w wysokości 6,2 mld zł. Było to rezultatem nabycia obligacji skarbowych nominowanych w złotych (6,6 mld zł), naliczenia odsetek, które wpływały dodatnio na saldo inwestycji nierezydentów (0,9 mld zł), oraz odpływu kapitału z tytułu odsetek wypłaconych nierezydentom (1,3 mld zł). W wyniku tych

operacji udział portfela nierezydentów w całkowitej wartości obligacji skarbowych nominowanych w złotych na koniec III kwartału 2021 r. spadł do 15,9%, podczas gdy na koniec III kwartału 2020 r. wynosił 17,5%. Największy napływ zagranicznych inwestycji portfelowych można było obserwować w lipcu, gdy nierezydenci zakupili obligacje skarbowe o wartości 5,9 mld zł. W kolejnych miesiącach napływ kapitału był niewielki i wyniósł w sierpniu 0,2 mld zł, a we wrześniu 0,1 mld zł. W omawianym okresie Skarb Państwa powiększył swoje zadłużenie z tytułu obligacji nominowanych w złotych o 3,0 mld zł, co oznacza, że podaż nowych emisji na rynku pierwotnym była wyższa niż wartość obligacji podlegających wykupowi. Ceny polskich obligacji pozostawały do końca lipca w trendzie wzrostowym (ich rentowności spadały), natomiast w następnych miesiącach rozpoczął się spadek cen. W ciągu całego kwartału powiększała się różnica rentowności obligacji polskich i amerykańskich, jednak nie powodowało to wzmożonego napływu kapitału. Przyczyną rezerwy zagranicznych inwestorów mógł być wzrost inflacji i idące za nim ryzyko wzrostu rentowności (spadku cen) polskich obligacji skarbowych.

Według danych Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych wśród nabywających obligacje skarbowe nominowane w złotych dominowały firmy ubezpieczeniowe z Japonii, fundusze inwestycyjne i inne podmioty z Niderlandów oraz francuskie banki. Wśród sprzedających wyróżniały się natomiast banki z Wielkiej Brytanii.

Oprócz papierów dłużnych Skarbu Państwa nierezydenci w III kwartale 2021 r. zakupili obligacje wyemitowane przez polskie banki, o wartości 0,8 mld zł oraz wyemitowane przez polskie przedsiębiorstwa, o wartości 0,6 mld zł.

Wykres 12. Inwestycje portfelowe – pasywa

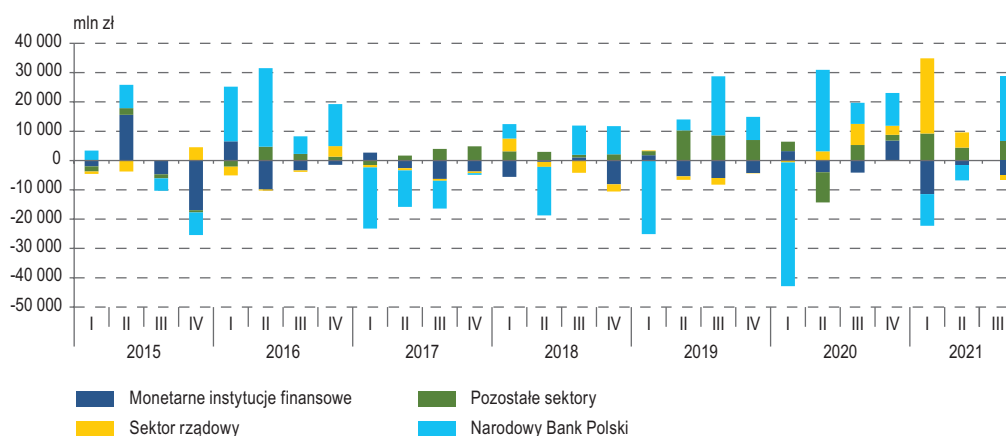
W III kwartale 2021 r. saldo zagranicznych inwestycji w polskie papiery udziałowe było dodatnie i wyniosło 0,8 mld zł. Nierezydenci nabyli akcje polskich spółek o wartości 1,1 mld zł, natomiast saldo inwestycji w tytuły uczestnictwa polskich funduszy inwestycyjnych było ujemne i wyniosło 0,3 mld zł. Nabywano przede wszystkim akcje polskich banków i spółek sektora usługowego, natomiast sprzedawano akcje niektórych spółek surowcowych. W omawianym okresie indeks WIG20 wzrósł o 4,1%. W ujęciu dolarowym indeks ten na skutek osłabienia złotego zmniejszył swoją wartość o 0,3%. W odniesieniu do cen wyrażonych w euro odnotowano wzrost wynoszący 2,1%. Ceny polskich akcji zachowywały się podobnie do indeksów globalnych rynków akcji, na których trend wzrostowy również wyhamował.

2.1.3. Pozostałe inwestycje – pasywa

Saldo pozostałych inwestycji nierezydentów w Polsce w III kwartale 2021 r. było dodatnie i wyniosło 23,6 mld zł. Istotny wpływ na wartość tej pozycji miały transakcje NBP (wzrost o 23,3 mld zł). W zdecydowanej części wzrost ten wynikał z przeprowadzonej w sierpniu 2021 r. przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy alokacji SDR. W ramach alokacji Polska otrzymała 3,9 mld SDR, które z jednej strony zwiększyły stan środków w SDR stanowiących oficjalne aktywa rezerwowe, z drugiej strony wzrost zobowiązań z tego tytułu wobec MFW. W III kwartale 2021 r. zobowiązania NBP wobec MFW zwiększyły się o 20,8 mld zł, natomiast zobowiązania z tytułu rachunków bieżących i depozytów (głównie z przeprowadzonych transakcji *repo*) wyniosły 2,5 mld zł.

W analizowanym kwartale 2021 r. pozostałe zobowiązania sektora rządowego i samorządowego zmniejszyły się o 0,6 mld zł, głównie z tytułu spłaty zobowiązań wobec międzynarodowych organizacji finansowych.

Wykres 13. Pozostałe inwestycje – pasywa

Zobowiązania sektora bankowego w III kwartale 2021 r. zmniejszyły się o 5,5 mld zł. Na wysokość tego salda złożył się odpływ netto kapitału z tytułu rachunków bieżących i depozytów (2,0 mld zł) i z tytułu spłat kredytów i pożyczek (1,6 mld zł) oraz z tytułu pozostałych zobowiązań (1,9 mld zł).

Tabela 10. Pozostałe inwestycje – pasywa (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Pozostałe inwestycje – pasywa	-21 618	7 402	20 507	10 560	-36 415	16 681	15 543	23 040	12 635	3 273	23 586
Narodowy Bank Polski	-25 098	3 692	20 150	7 934	-42 242	27 832	7 202	11 164	-10 796	-5 216	23 294
Sektor rządowy	259	-1 194	-2 259	-97	-637	3 147	7 227	3 128	25 664	5 197	-639
Monetarne instytucje finansowe	1 848	-5 411	-5 963	-4 255	3 206	-3 974	-4 150	6 831	-11 462	-1 539	-5 528
Pozostałe sektory	1 373	10 315	8 579	6 978	3 258	-10 324	5 264	1 917	9 229	4 831	6 459
Pozostałe podmioty finansowe	-57	6 361	2 391	3 271	-157	-2 963	-553	56	873	3 036	856
Pozostałe podmioty niefinansowe	1 430	3 954	6 188	3 707	3 415	-7 361	5 817	1 861	8 356	1 795	5 603

Pozostałe sektory odnotowały napływ kapitału z tytułu pozostałych inwestycji w wysokości 6,5 mld zł. Podmioty finansowe zwiększyły swoje zobowiązania wobec nierezydentów o 0,9 mld zł, głównie z tytułu wykorzystania netto pozostałych kredytów i pożyczek otrzymanych w kwocie 0,6 mld zł. Zobowiązania zagraniczne podmiotów niefinansowych zwiększyły się o 5,6 mld zł. Na wysokość tego salda wpłynął przede wszystkim wzrost kredytów i pożyczek otrzymanych o 2,2 mld zł, kredytów handlowych o 2,0 mld zł oraz wzrost pozostałych zobowiązań o 1,2 mld zł.

2.2. Rachunek finansowy – aktywa

W III kwartale 2021 r. saldo polskich inwestycji za granicą było dodatnie (wzrost należności) i wyniosło 71,3 mld zł. Istotnie na wysokość tego salda wpłynęły dodatnie salda transakcji zarejestrowanych w ramach oficjalnych aktywów rezerwowych (41,7 mld zł), pozostałych inwestycji (22,6 mld zł), inwestycji bezpośrednich (7,9 mld zł) oraz inwestycji portfelowych (2,6 mld zł). W przeciwnym kierunku oddziaływało ujemne saldo pochodnych instrumentów finansowych (3,5 mld zł).

Tabela 11. Rachunek finansowy – aktywa (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Rachunek finansowy – aktywa	-2 207	13 932	33 011	14 150	9 703	11 770	46 909	62 436	59 886	14 865	71 335
Inwestycje bezpośrednie	4 549	3 821	5 578	5 795	2 561	-8 324	12 881	10 860	10 769	5 584	7 940
Inwestycje portfelowe	3 815	-493	-3 707	-790	-3 335	10 415	3 992	-26 536	11 397	3 987	2 585
Pozostałe inwestycje	5 562	-3 101	12 616	-9 572	28 644	-11 546	4 113	39 161	6 067	9 150	22 642
Pochodne instrumenty finansowe netto	-585	-971	-794	-2 395	2 648	-3 979	-1 614	-1 333	-1 860	-3 113	-3 516
Oficjalne aktywa rezerwowe	-15 548	14 676	19 318	21 112	-20 815	25 204	27 537	40 284	33 513	-743	41 684

2.2.1. Inwestycje bezpośrednie – aktywa

Saldo transakcji w aktywach inwestycji bezpośrednich w III kwartale 2021 r. było dodatnie i wyniosło 8,0 mld zł, co oznacza, że było o 4,9 mld zł niższe niż w analogicznym kwartale 2020 r. Dodatnie saldo wynikało przede wszystkim z dodatniego salda transakcji na instrumentach dłużnych (6,3 mld zł) oraz reinwestycji zysków w wysokości prawie 1,5 mld zł.

W porównaniu z analogicznym kwartałem ubiegłego roku w III kwartale 2021 r. odnotowano reinwestycje zysków, które wyniosły 1,5 mld zł, oraz dodatnie saldo transakcji na akcjach i innych formach udziałów kapitałowych (0,1 mld zł). Wartość transakcji na instrumentach dłużnych wyniosła 6,3 mld zł i dotyczyła przede wszystkim kredytów.

Transakcje zwiększające aktywa z tytułu inwestycji bezpośrednich dotyczyły przede wszystkim Luksemburga i Szwajcarii. Inwestycje tych dokonywały krajowe podmioty związane z działalnością finansową.

2.2.2. Inwestycje portfelowe – aktywa

W III kwartale 2021 r. polskie inwestycje portfelowe za granicą wzrosły o 2,6 mld zł. Rezydenci nabywali udziałowe papiery wartościowe (3,4 mld zł), natomiast zbywali papiery dłużne (0,8 mld zł).

Na rynkach akcji trwały wzrosty, będące rezultatem wysokiej podaży pieniądza ze strony banków centralnych. Widoczne było jednak znaczne spowolnienie trendów wzrostowych, związane z oczekiwaniem na zaostrzenie polityki pieniężnej w obliczu rosnącej inflacji. Kwartalny wzrost wyniósł np. jedynie 1,4% w przypadku indeksu S&P 500, a dla indeksu DAX miał miejsce spadek o 1,7%. W przypadku papierów dłużnych w III kwartale 2021 r. miał miejsce wzrost rentowności (spadek cen) zagranicznych papierów dłużnych, wywołany coraz wyższymi oczekiwaniami inflacyjnymi. Mogło to skłaniać część polskich inwestorów do redukcji portfeli. Wśród polskich inwestorów kupujących zagraniczne papiery wartościowe największe znaczenie miały fundusze inwestycyjne (1,8 mld zł) oraz fundusze emerytalne (1,5 mld zł), natomiast wśród sprzedających główny udział miały banki (1,4 mld zł).

Fundusze inwestycyjne nabywały w omawianym okresie zarówno papiery udziałowe, jak i papiery dłużne. Dodatkowo saldo papierów udziałowych wyniosło 1,7 mld zł, a największy udział miały tytuły uczestnictwa zagranicznych funduszy inwestycyjnych, przede wszystkim zarejestrowanych w Luksemburgu (0,9 mld zł) i w Irlandii (0,7 mld zł). Sprzedawano natomiast akcje spółek amerykańskich i luksemburskich (po 0,2 mld zł). W przypadku papierów dłużnych saldo było również dodatnie, lecz wyniosło jedynie 0,1 mld zł. Nabywano obligacje wyemitowane w Rosji (0,4 mld zł), natomiast sprzedawano obligacje wyemitowane na Węgrzech (0,5 mld zł) i w Meksyku (0,3 mld zł).

Fundusze emerytalne nabywały zarówno papiery udziałowe, jak i dłużne. Dodatkowo saldo inwestycji w papiery udziałowe wyniosło 0,9 mld zł. Nabywano akcje spółek zarejestrowanych w USA, we Francji i w Wielkiej Brytanii (po 0,2 mld zł). Saldo inwestycji w papiery dłużne było również dodatnie i wyniosło 0,6 mld zł. Nabywano przede wszystkim obligacje wyemitowane przez organizacje międzynarodowe (0,5 mld zł).

Polskie banki w III kwartale 2021 r. zbywały przede wszystkim dłużne papiery wartościowe (1,4 mld zł). Dominowały wśród nich obligacje wyemitowane przez organizacje międzynarodowe (1,7 mld zł). Nabywano natomiast instrumenty rynku pieniężnego wyemitowane w Luksemburgu (0,4 mld zł).

2.2.3. Pozostałe inwestycje – aktywa

Dodatknie saldo pozostałych inwestycji rezydentów za granicą wyniosło 22,6 mld zł. O wysokości tego salda zdecydował odpływ kapitału (wzrost należności zagranicznych) z tytułu rachunków bieżących i depozytów (13,7 mld zł) oraz z tytułu pozostałych należności (7,7 mld zł).

Aktywa sektora bankowego wzrosły w wyniku transakcji o 20,5 mld zł. Na wysokość tego salda wpłynął głównie wzrost należności z tytułu lokat w bankach za granicą (o 12,6 mld zł) oraz z tytułu pozostałych należności (7,7 mld zł).

W III kwartale 2021 r. pozostałe inwestycje polskich przedsiębiorstw zwiększyły się o 1,6 mld zł. Aktywa podmiotów niefinansowych wzrosły o 2,6 mld zł, a podmioty finansowe zmniejszyły swoje należności zagraniczne o 1,0 mld zł. Na wysokość salda pozostałych inwestycji pozostałych sektorów wpłynął przede wszystkim wzrost należności z tytułu rachunków bieżących i lokat (o 1,2 mld zł) oraz kredytów handlowych (o 0,9 mld zł). W tym samym czasie odnotowano spadek zobowiązań z tytułu pozostałych kredytów i pożyczek udzielonych (o 0,6 mld zł).

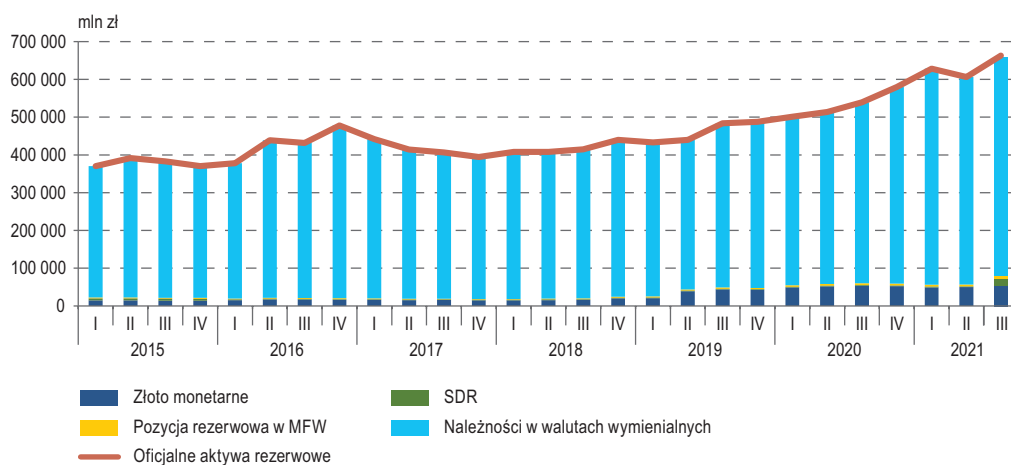
2.2.4. Oficjalne aktywa rezerwowe

Stan oficjalnych aktywów rezerwowych na koniec III kwartału 2021 r. wyniósł 666,8 mld zł i w porównaniu z czerwcem 2021 r. zwiększył się o 60,5 mld zł, tj. o 10,0%. O wzroście oficjalnych aktywów rezerwowych zdecydowały dodatkowo saldo transakcji własnych NBP oraz transakcje zrealizowane na zlecenie klientów NBP, głównie Ministerstwa Finansów i Komisji Europejskiej, w wysokości 41,7 mld zł. Istotnie na saldo transakcji wpłynęły wcześniej wspomniana alokacja SDR w wysokości 20,8 mld zł oraz napływ środków z Komisji Europejskiej w kwocie 12,3 mld zł. Na poziom oficjalnych aktywów rezerwowych w analizowanym okresie wpłynęły również dodatnie różnice kursowe (20,4 mld zł) oraz ujemne zmiany wyceny (1,6 mld zł).

Tabela 12. Oficjalne aktywa rezerwowe – stany (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Oficjalne aktywa rezerwowe	433 305	439 822	483 488	487 643	501 297	513 848	539 263	579 720	628 277	606 287	666 823
Złoto monetarne	20 486	38 708	43 743	42 519	48 914	51 816	53 526	52 253	49 160	49 821	51 498
SDR	1 575	1 532	1 602	1 541	1 659	1 600	1 595	1 601	1 648	1 635	23 751
Pozycja rezerwowa w MFW	3 245	3 315	3 919	3 686	4 064	4 812	5 220	5 239	5 511	5 534	5 731
Należności w walutach wymiennych	407 999	396 267	434 224	439 897	446 660	455 620	478 922	520 627	571 958	549 297	585 843

Wykres 14. Stan oficjalnych aktywów rezerwowych

2.3. Pochodne instrumenty finansowe

W III kwartale 2021 r. saldo rozliczeń transakcji związanych z pochodnymi instrumentami finansowymi, zawartych pomiędzy rezydentami a nierezydentami, było ujemne i wyniosło 3,5 mld zł. Oznacza to przepływ środków do rezydentów. Ujemne saldo było przede wszystkim rezultatem zysków spółek sektora energetycznego z tytułu instrumentów pochodnych opartych na zezwoleniach na emisję dwutlenku węgla. Ceny rynkowe zezwoleń emisyjnych kontynuowały nieprzerwany wzrost od minimum z marca 2020 r., wywołanego pandemią COVID-19. Polskie spółki energetyczne zabezpieczają się za pomocą instrumentów pochodnych przed wzrostem cen zezwoleń na emisję dwutlenku węgla. Istotny był również wynik operacji związanych z instrumentami pochodnymi stóp procentowych. Saldo transakcji na pochodnych instrumentach finansowych prezentowane w bilansie płatniczym stanowiło łączny rezultat rozliczenia pozycji w tych instrumentach, których termin wygaśnięcia przypadał na III kwartał 2021 r., oraz przepływów wynikających z otwarcia i rozliczania pozycji w instrumentach pochodnych o terminach zamknięcia w przyszłych okresach.

Tabela 13. Pochodne instrumenty finansowe netto (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Pochodne instrumenty finansowe netto	-585	-971	-794	-2 395	2 648	-3 979	-1 614	-1 333	-1 860	-3 113	-3 516

Wśród instrumentów pochodnych największy udział (69,4%), mierzony wartością nominalną pozycji otwartych przez polskie podmioty, miały instrumenty pochodne stóp procentowych, przede wszystkim FRA oraz IRS. Instrumenty te były używane głównie przez banki do zabezpieczenia aktywów i pasywów przed ryzykiem stóp procentowych. Wśród instrumentów stóp procentowych zdecydowanie przeważały instrumenty na stopy związane z polską walutą. Stanowiły one 87,1% wartości nominalnej instrumentów stóp procentowych. W strukturze geograficznej nierezydentów, z którymi były zawierane transakcje, dominowały podmioty z Wielkiej Brytanii (59,3% wartości nominalnej instrumentów stóp procentowych) i Francji (29,2%).

Pod względem wartości nominalnej otwartych pozycji istotną kategorię (24,7%) stanowiły walutowe instrumenty pochodne, tj. swapy walutowe, następnie były dwuwalutowe swapy stóp procentowych oraz pozostałe instrumenty walutowe. Instrumenty walutowe były używane przez banki, inne podmioty sektora finansowego, jak też przedsiębiorstwa niefinansowe do zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym. Głównymi parami walutowymi, na które opiewały zawarte kontrakty, były pary: EUR/PLN, USD/PLN i CHF/PLN. Instrumenty oparte na parach walutowych złożonych z tych walut (PLN, USD, CHF i EUR) miały zdecydowaną przewagę wśród walutowych instrumentów pochodnych (89,2% wartości nominalnej otwartych pozycji). Swapy walutowe są instrumentami o krótkim terminie, co generuje duże obroty na tego rodzaju instrumentach. W przypadku walutowych instrumentów pochodnych nierezydentów, z którymi były zawierane transakcje, mieli najczęściej siedzibę we Francji (27,4% wartości nominalnej instrumentów walutowych), w Niemczech (24,6%) oraz w Wielkiej Brytanii (15,8%).

Rozdział 3

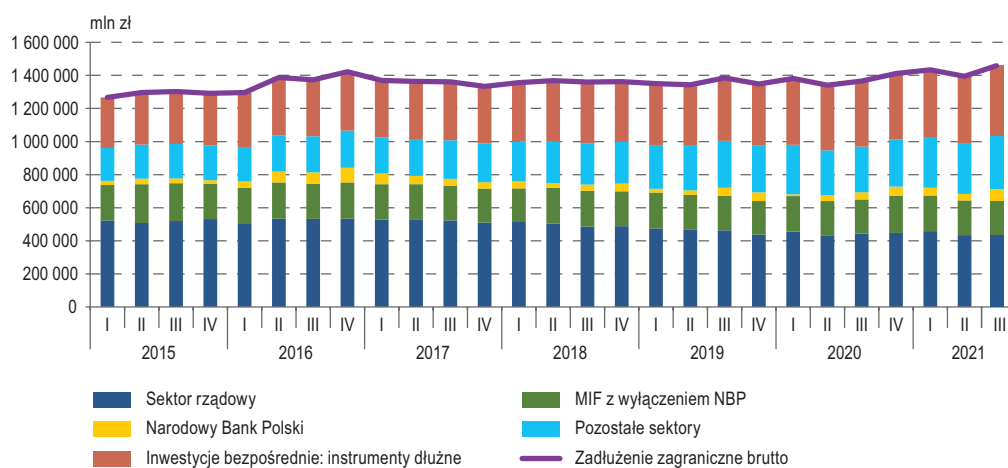
Zadłużenie zagraniczne

Zadłużenie zagraniczne

Zadłużenie zagraniczne Polski (brutto) na koniec września 2021 r. wyniosło 1 462,8 mld zł i w porównaniu z II kwartałem 2021 r. zwiększyło się o 63,9 mld zł, tj. o 4,6%.

Na stan zadłużenia zagranicznego istotnie wpłynęły transakcje bilansu płatniczego, powodując jego wzrost o 40,5 mld zł, oraz inne zmiany⁶, które oddziaływały w tym samym kierunku, zwiększając je o 23,4 mld zł.

Wykres 15. Zadłużenie zagraniczne

Struktura zadłużenia zagranicznego według terminów pierwotnych na koniec września 2021 r. przedstawiała się następująco:

- długoterminowe zadłużenie stanowiło 73,4% zadłużenia zagranicznego ogółem, tj. 1 073,1 mld zł;
- krótkoterminowe zadłużenie stanowiło 26,6% zadłużenia zagranicznego ogółem, tj. 389,7 mld zł.

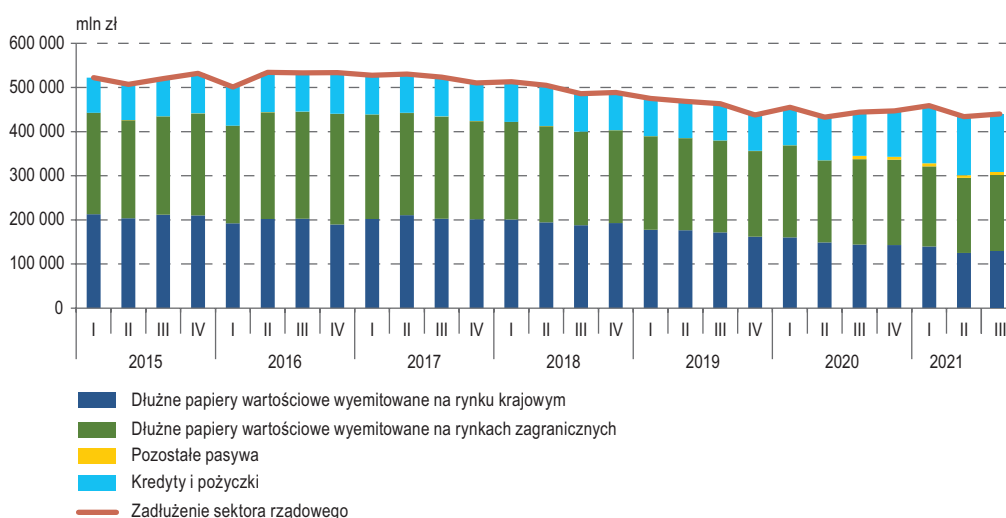
Wartość zadłużenia długoterminowego oraz krótkoterminowego w III kwartale 2021 r. zwiększyła się odpowiednio o 49,5 mld zł, tj. o 4,8%, i o 14,4 mld zł, tj. o 3,8%.

⁶ Inne zmiany obejmują przede wszystkim różnice kursowe, zmiany z wyceny, reklasyfikacje i storna.

3.1. Zadłużenie zagraniczne sektora rządowego i samorządowego

Zadłużenie zagraniczne sektora rządowego i samorządowego na koniec III kwartału 2021 r. wyniosło 442,2 mld zł i stanowiło 30,2% ogólnej kwoty zadłużenia zagranicznego Polski. W tej kwocie zadłużenie sektora rządowego stanowiło 94,9% i wyniosło 419,4 mld zł. W zasadzie całe to zadłużenie miało charakter długoterminowy.

Wykres 16. Zadłużenie zagraniczne sektora rządowego i samorządowego

Największy udział w strukturze zadłużenia zagranicznego sektora rządowego i samorządowego miały dłużne papiery wartościowe; stanowiły one 68,1% całości zadłużenia zagranicznego tego sektora. Na koniec września 2021 r. wartość zadłużenia z tego tytułu wyniosła 301,0 mld zł. Nierezydenci mieli w swoim portfelu obligacje wyemitowane na rynkach zagranicznych o wartości 171,7 mld zł oraz na rynku krajowym o wartości 129,3 mld zł. Znaczną część zadłużenia zagranicznego sektora rządowego i samorządowego stanowiły również kredyty zaciągnięte w organizacjach międzynarodowych (134,8 mld zł). Pozostałe zobowiązania zwiększyły się o 0,1 mld zł i na koniec III kwartału 2021 r. wyniosły 6,2 mld zł.

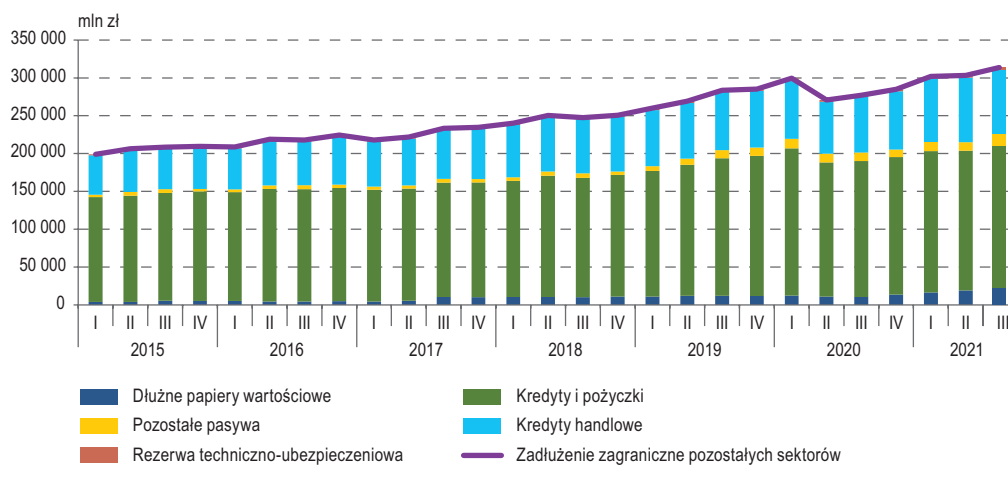
Zadłużenie sektora rządowego i samorządowego w III kwartale 2021 r. zwiększyło się o 8,2 mld zł, tj. o 1,9%, na co wpłynęły dodatnie zmiany, zwiększając je o 5,5 mld zł. Transakcje bilansu płatniczego spowodowały jego dalszy wzrost o 2,7 mld zł. Na zmianę zadłużenia tego sektora istotnie wpłynął napływ kapitału z tytułu obligacji Skarbu Państwa w wysokości 3,3 mld zł. Wzrosła wartość zainwestowanego przez nierezydentów kapitału zarówno w obligacje skarbowe wyemitowane na rynek krajowy, jak i na rynki zagraniczne odpowiednio o 4,3 mld zł i 1,7 mld zł. W tym samym czasie wartość kredytów i pożyczek otrzymanych zwiększyła się o 2,2 mld zł i wyniosła 134,8 mld zł.

Zadłużenie zagraniczne sektora rządowego i samorządowego z terminem wymagalności do jednego roku włącznie na koniec września 2021 r. wyniosło 45,8 mld zł, co stanowiło 6,9% wartości oficjalnych aktywów rezerwowych. Na koniec czerwca 2021 r. relacja ta wyniosła 7,2%.

3.2. Zadłużenie zagraniczne pozostałych sektorów (wobec podmiotów niepowiązanych kapitałowo)

Zadłużenie zagraniczne sektora przedsiębiorstw wobec podmiotów niepowiązanych kapitałowo na koniec III kwartału 2021 r. wyniosło 316,9 mld zł, co stanowiło 21,7% całości polskiego zadłużenia zagranicznego. Zadłużenie tego sektora zwiększyło się o 12,6 mld zł, tj. o 4,1%, w porównaniu z II kwartałem 2021 r. W analizowanym kwartale napływ kapitału netto spowodował wzrost zadłużenia tego sektora o 6,9 mld zł. Dodatkowo inne zmiany spowodowały dalszy wzrost zadłużenia tego sektora o 5,8 mld zł. Udział zadłużenia długoterminowego w zadłużeniu ogółem sektora przedsiębiorstw na koniec września 2021 r. wyniósł 60,3%.

Wykres 17. Zadłużenie zagraniczne pozostałych sektorów

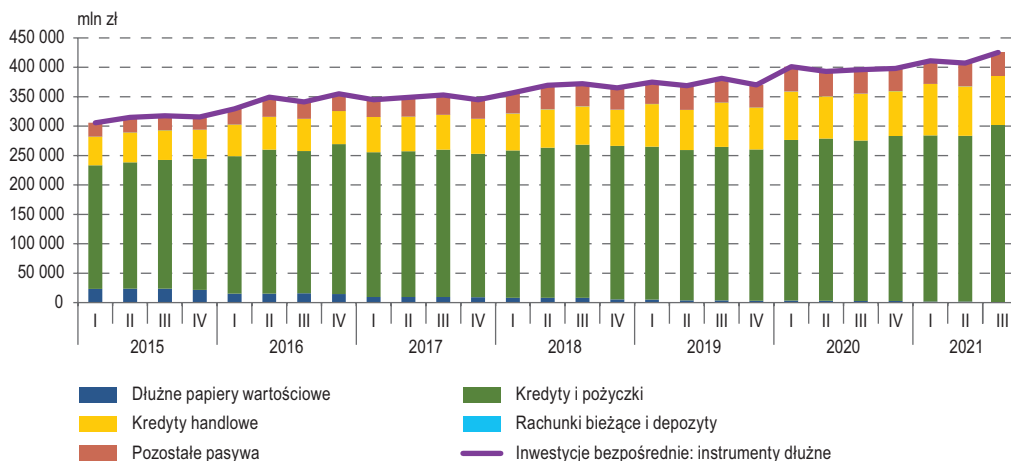

Największą część zadłużenia zagranicznego pozostałych sektorów stanowiły pozostałe kredyty i pożyczki otrzymane. Ich wartość wyniosła 191,1 mld zł, czyli 60,3% całości zadłużenia tego sektora. Wartość kredytów handlowych wyniosła 90,1 mld zł, co stanowiło 28,4% zadłużenia przedsiębiorstw. Zadłużenie zagraniczne polskich przedsiębiorstw z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych posiadanych przez nierezydentów portfelowych na koniec września 2021 r. wyniosło 20,1 mld zł, tj. 6,3% zadłużenia tego sektora.

3.3. Zadłużenie zagraniczne pozostałych sektorów z tytułu instrumentów zaliczanych do inwestycji bezpośrednich

Wartość zadłużenia zagranicznego pozostałych sektorów z tytułu instrumentów zaliczanych do inwestycji bezpośrednich wyniosła 429,8 mld zł, co stanowiło 29,4% zadłużenia zagranicznego ogółem. W III kwartale 2021 r. wśród instrumentów dłużnych zaliczanych do inwestycji bezpośrednich największą część (69,7%) stanowiły kredyty i pożyczki otrzymane w ramach grup kapitałowych. Udział pozostałych instrumentów dłużnych nabytych od inwestorów bezpośrednich przedstawiał się następująco: kredyty handlowe – 20,1%, pozostałe pasywa zagraniczne – 9,8% oraz dłużne papiery wartościowe – 0,4%.

Wykres 18. Inwestycje bezpośrednie: instrumenty dłużne

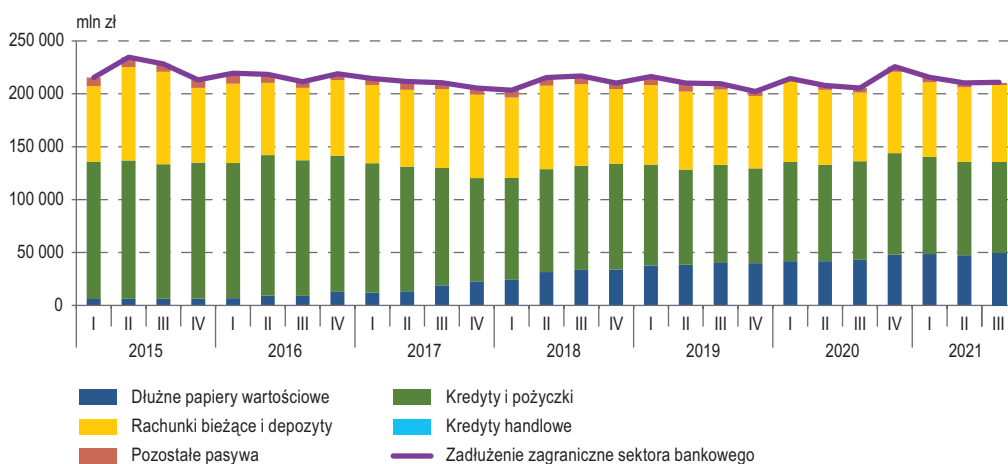
Na wzrost zadłużenia tego sektora wpłynęły transakcje bilansu płatniczego, zwiększając je o 12,4 mld zł. Dodatkowo inne zmiany oddziaływały w tym samym kierunku, zwiększając je o 6,3 mld zł. Na wysokość salda transakcji istotny wpływ miał napływ kapitału z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek (10,7 mld zł).

3.4. Zadłużenie zagraniczne sektora bankowego (z wyłączeniem NBP)

Na koniec III kwartału 2021 r. zadłużenie zagraniczne sektora bankowego wyniosło 208,9 mld zł, co stanowiło 14,3% ogólnej kwoty zadłużenia zagranicznego Polski. W zadłużeniu tego sektora 31,8% stanowiło zadłużenie wobec podmiotów powiązanych kapitałowo. Zadłużenie zagraniczne sektora bankowego w porównaniu z II kwartałem 2021 r. zmniejszyło się o 1,4 mld zł. Wpływ na to miały ujemne transakcje bilansu płatniczego, zmniejszając zadłużenie tego sektora o 4,7 mld zł. Z kolei dodatnie inne zmiany zwiększyły zadłużenie tego sektora o 3,3 mld zł.

Największą część zadłużenia zagranicznego sektora bankowego stanowiły zobowiązania z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek (42,3%), depozytów ulokowanych przez nierezydentów w polskich bankach (33,7%) oraz papierów wartościowych posiadanych przez nierezydentów (23,5%). Na koniec III kwartału 2021 r. wartość zadłużenia z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek wyniosła 88,3 mld zł, z tytułu depozytów przyjętych przez polskie banki od nierezydentów – 70,4 mld zł, a z tytułu papierów wartościowych będących w portfelach nierezydentów – 49,1 mld zł.

Wykres 19. Zadłużenie zagraniczne sektora bankowego

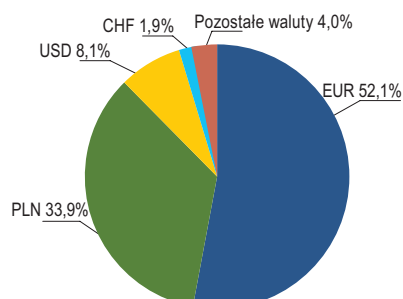
3.5. Zadłużenie zagraniczne NBP

Zobowiązania zagraniczne Narodowego Banku Polskiego na koniec III kwartału 2021 r. wyniosły 65,1 mld zł i stanowiły 4,4% zadłużenia zagranicznego ogółem. Zobowiązania zagraniczne NBP w III kwartale 2021 r. zwiększyły się o 25,8 mld zł. Na wzrost zadłużenia NBP wpłynęły w głównej mierze transakcje bilansu płatniczego w wysokości 23,3 mld zł. W zdecydowanej części wzrost ten wynikał z przeprowadzonej w sierpniu br. przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy alokacji SDR. W ramach alokacji Polska otrzymała 3,9 mld SDR (równowartość 21,9 mld zł), które z jednej strony zwiększyły stan środków w SDR stanowiących oficjalne aktywa rezerwowe, z drugiej strony wzrost zobowiązań z tego tytułu wobec MFW. W wyniku alokacji SDR długoterminowe zadłużenie zagraniczne NBP wzrosło z 7,1 mld zł na koniec II kwartału 2021 r. do 29,4 mld na koniec III kwartału 2021 r. Inne zmiany spowodowały dalszy wzrost zadłużenia tego sektora o 2,5 mld zł. Krótkoterminowe zobowiązania NBP w wysokości 35,7 mld zł w zdecydowanej większości są powiązane z transakcjami *reverse repo*, które służą bieżącemu zarządzaniu płynnością aktywów rezerwowych oraz zwiększeniu dochodowości rezerw NBP.

3.6. Struktura walutowa zadłużenia zagranicznego

W zadłużeniu zagranicznym na koniec III kwartału 2021 r. największy udział miały dwie waluty: euro – równowartość 761,9 mld zł, tj. 52,1%, i polski złoty – 495,3 mld zł, tj. 33,9%. Wśród pozostałych walut dominował dolar amerykański i frank szwajcarski. Ich udział wyniósł odpowiednio 8,1% i 1,9%.

Wykres 20. Struktura walutowa zadłużenia zagranicznego

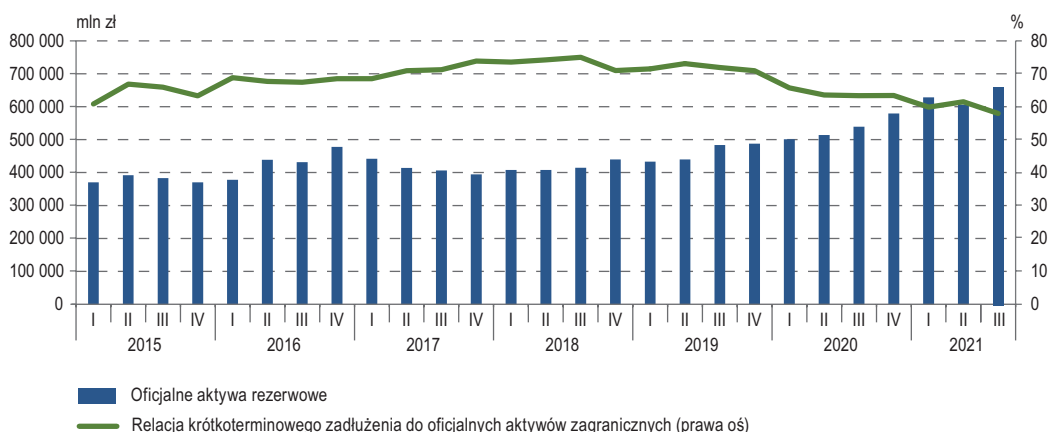

Stosunkowo wysoki udział złotego w zadłużeniu zagranicznym wynikał w głównej mierze z zakupionych przez inwestorów zagranicznych obligacji Skarbu Państwa nominowanych w złotych oraz z otrzymanych przez polskie podmioty kredytów w złotych (głównie od podmiotów w ramach grup kapitałowych). Warto również odnotować, że struktura walutowa zadłużenia zagranicznego Polski w ostatnich latach jest stabilna i nie podlega istotnym wahaniom.

3.7. Wybrane wskaźniki zadłużenia zagranicznego

Z punktu widzenia oceny płynności międzynarodowej kraju ważnym wskaźnikiem jest relacja krótkoterminowego zadłużenia zagranicznego do oficjalnych aktywów rezerwowych. Na koniec września 2021 r. relacja ta dla Polski wyniosła 58,4% i w porównaniu z II kwartałem 2021 r. poprawiła się o 3,5 pkt proc. Zdecydował o tym większy wzrost oficjalnych aktywów rezerwowych (o 60,5 mld zł) niż zadłużenia krótkoterminowego (o 14,4 mld zł).

Wykres 21. Relacja krótkoterminowego zadłużenia do oficjalnych aktywów rezerwowych

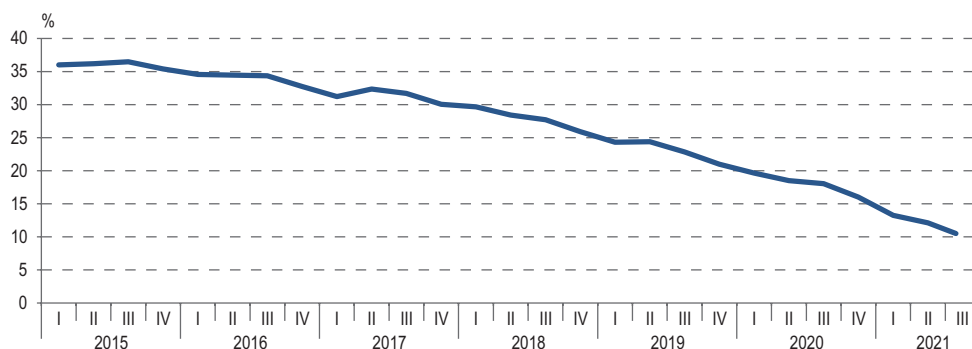
Relacja krótkoterminowego zadłużenia do zadłużenia ogółem poprawiła się o 0,2 pkt proc. w stosunku do II kwartału 2021 r. i wyniosła 26,6%. Na poprawienie się tego wskaźnika wpłynął większy wzrost długoterminowego zadłużenia zagranicznego (o 49,5 mld zł) niż zadłużenia krótkoterminowego (wzrost o 14,4 mld zł).

Relacja zadłużenia sektora rządowego przypadającego do spłaty w ciągu roku do oficjalnych aktywów rezerwowych wyniosła 6,9% i poprawiła się o 0,3 pkt proc. w porównaniu z czerwcem 2021 r. Poprawa tego wskaźnika jest wynikiem większego wzrostu oficjalnych aktywów rezerwowych (o 60,5 mld zł) niż zadłużenia sektora rządowego przypadającego do spłaty w ciągu roku (2,0 mld zł). Istotnie na poziom zadłużenia z terminem wykupu do jednego roku oddziałuje konieczność wykupu papierów wartościowych wyemitowanych zarówno na rynki zagraniczne (24,7 mld zł), jak i na rynek krajowy (12,1 mld zł).

Na koniec III kwartału 2021 r. relacja zadłużenia zagranicznego ogółem do PKB wyniosła 58,4% i w stosunku do II kwartału 2021 r. pogorszyła się o 1,1 pkt proc. Na pogorszenie tej relacji wpłynął większy wzrost zadłużenia zagranicznego (o 63,9 mld zł) niż PKB (o 63,1 mld zł).

Relacja zadłużenia zagranicznego netto⁷ do PKB ukształtowała się na poziomie 10,6% PKB i poprawiła się o 1,7 pkt proc. w porównaniu z II kwartałem 2021 r. Poprawa tego wskaźnika wynika z jednej strony ze wzrostu wartości PKB, z drugiej strony ze spadku zadłużenia zagranicznego netto (o 33,8 mld zł w porównaniu z II kwartałem 2021 r.). Oznacza to, że aktywa zagraniczne polskich podmiotów rosły szybciej niż zadłużenie zagraniczne brutto. W III kwartale 2021 r. aktywa zagraniczne wzrosły o 97,7 mld zł przy wzroście zadłużenia zagranicznego brutto o 63,9 mld zł.

Wykres 22. Relacja zadłużenia zagranicznego netto do PKB

⁷ Zadłużenie zagraniczne netto jest różnicą między należnościami zagranicznymi a zadłużeniem zagranicznym brutto. Należności zagraniczne, podobnie jak zadłużenie zagraniczne brutto, nie obejmują stanów akcji i innych form udziałów kapitałowych, udziałowych papierów wartościowych oraz pochodnych instrumentów finansowych.

Tabela 14. Zadłużenie zagraniczne Polski – wybrane wskaźniki

	Jedn.	IV kw. 2019 III kw. 2020	I kw. 2020 IV kw. 2020	II kw. 2020 I kw. 2021	III kw. 2020 II kw. 2021	IV kw. 2020 III kw. 2021
1 <u>Zadłużenie zagraniczne</u> Produkt krajowy brutto	%	59,0	60,6	60,9	57,3	58,4
2 <u>Zadłużenie zagraniczne</u> krótkoterminowe Zadłużenie zagraniczne ogółem	%	25,0	26,1	26,2	26,8	26,6
3 <u>Zadłużenie zagraniczne</u> krótkoterminowe Oficjalne aktywa rezerwowe	%	63,4	63,4	59,9	61,9	58,4
4 <u>Zadłużenie zagraniczne netto</u> Produkt krajowy brutto	%	18,0	16,0	13,2	12,3	10,6
5 <u>Zadłużenie zagraniczne sektora</u> rządowego i samorządowego z terminem wymagalności do 1 roku Oficjalne aktywa rezerwowe	%	6,6	6,9	7,6	7,2	6,9
A <u>Zadłużenie zagraniczne ogółem</u>	mln zł	1 365 891	1 410 718	1 433 534	1 398 923	1 462 819
B <u>Zadłużenie zagraniczne</u> długoterminowe	mln zł	1 024 152	1 043 156	1 057 363	1 023 675	1 073 135
C <u>Zadłużenie zagraniczne</u> krótkoterminowe	mln zł	341 739	367 562	376 171	375 248	389 684
D <u>Produkt krajowy brutto</u>	mln zł	2 313 980	2 326 657	2 354 341	2 441 778	2 504 886
E <u>Oficjalne aktywa rezerwowe</u>	mln zł	539 263	579 720	628 277	606 287	666 823
F <u>Zadłużenie zagraniczne netto</u>	mln zł	417 343	372 042	311 542	299 911	266 095
G <u>Zadłużenie zagraniczne sektora</u> rządowego i samorządowego z terminem spłaty do 1 roku	mln zł	35 437	39 766	47 820	43 839	45 832

Aneks statystyczny

Tabela 1. Bilans płatniczy (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.
Rachunek bieżący	6 032	732	-3 336	7 370	17 466	23 359	10 928	16 236	12 502	4 825	-16 174
Saldo obrotów towarowych	1 101	423	23	5 000	4 502	15 833	13 848	21 637	12 342	9 990	-9 982
Eksport	248 768	247 186	246 180	258 805	257 213	221 776	266 586	302 922	301 322	315 906	312 539
Import	247 667	246 763	246 157	253 805	252 711	205 943	252 738	281 285	288 980	305 916	322 521
Saldo usług	24 705	25 812	25 635	26 399	27 511	22 938	25 019	25 887	26 542	29 804	29 344
Przychody	61 131	66 607	70 161	71 746	65 820	56 704	64 238	71 075	63 615	72 899	78 918
Rozchody	36 426	40 795	44 526	45 347	38 309	33 766	39 219	45 188	37 073	43 095	49 574
Saldo dochodów pierwotnych	-15 105	-24 727	-27 255	-23 672	-11 068	-17 688	-26 976	-26 518	-20 522	-31 738	-34 177
Przychody	19 102	15 636	10 472	11 728	18 351	13 759	9 655	10 333	21 818	12 925	10 535
Rozchody	34 207	40 363	37 727	35 400	29 419	31 447	36 631	36 851	42 340	44 663	44 712
Saldo dochodów wtórnych	-4 669	-776	-1 739	-357	-3 479	2 276	-963	-4 770	-5 860	-3 231	-1 359
Przychody	6 411	6 430	6 575	6 401	6 784	11 573	6 022	6 088	6 642	6 306	7 806
Rozchody	11 080	7 206	8 314	6 758	10 263	9 297	6 985	10 858	12 502	9 537	9 165
Rachunek kapitałowy	3 446	12 099	10 600	19 138	8 664	15 285	8 293	21 636	3 403	13 564	13 201
Przychody	6 001	12 398	11 175	20 166	15 002	17 306	8 671	26 565	12 358	15 194	14 309
Rozchody	2 555	299	575	1 028	6 338	2 021	378	4 929	8 955	1 630	1 108
Rachunek finansowy	-5 263	8 831	8 202	12 412	22 768	30 841	7 398	28 889	18 638	8 043	7 022
Inwestycje bezpośrednie – aktywa	4 549	3 821	5 578	5 795	2 561	-8 324	12 881	10 860	10 769	5 584	7 940
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	460	4 891	-3 201	-4 347	-561	-1	999	1 355	644	2 252	1 605
Instrumenty dłużne	4 089	-1 070	8 779	10 142	3 122	-8 323	11 882	9 505	10 125	3 332	6 335
Inwestycje bezpośrednie – pasywa	35 178	2 478	22 315	4 510	28 898	112	22 985	14 905	40 473	15 989	35 126
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	22 586	6 436	15 361	10 796	14 186	7 174	22 283	17 228	27 003	10 832	22 754
Instrumenty dłużne	12 592	-3 958	6 954	-6 286	14 712	-7 062	702	-2 323	13 470	5 157	12 372
Inwestycje portfelowe – aktywa	3 815	-493	-3 707	-790	-3 335	10 415	3 992	-26 536	11 397	3 987	2 585
Udziałowe papiery wartościowe	-797	-137	-782	-1 239	-3 160	4 951	2 245	-31 364	6 765	4 487	3 389
Dłużne papiery wartościowe	4 612	-356	-2 925	449	-175	5 464	1 747	4 828	4 632	-500	-804
Inwestycje portfelowe – pasywa	-10 504	-4 779	-18 013	-13 332	-5 548	-35 864	983	-4 398	-11 860	-12 440	5 601
Udziałowe papiery wartościowe	2 920	1 001	-1 394	-1 635	-2 539	-2 765	-547	-8 127	-833	804	835
Dłużne papiery wartościowe	-13 424	-5 780	-16 619	-11 697	-3 009	-33 099	1 530	3 729	-11 027	-13 244	4 766
Pozostałe inwestycje – aktywa	5 562	-3 101	12 616	-9 572	28 644	-11 546	4 113	39 161	6 067	9 150	22 642
NBP	1	0	-8	-4	14	0	0	2	0	0	0
Sektor rządowy	315	164	121	2 906	1 323	764	7 389	4 297	763	495	530
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	-3 722	-3 417	10 192	-5 874	17 767	-2 672	-11 544	-6 159	-612	4 698	20 499
Pozostałe sektory	8 968	152	2 311	-6 600	9 540	-9 638	8 268	41 021	5 916	3 957	1 613
Pozostałe inwestycje – pasywa	-21 618	7 402	20 507	10 560	-36 415	16 681	15 543	23 040	12 635	3 273	23 586
NBP	-25 098	3 692	20 150	7 934	-42 242	27 832	7 202	11 164	-10 796	-5 216	23 294
Sektor rządowy	259	-1 194	-2 259	-97	-637	3 147	7 227	3 128	25 664	5 197	-639
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	1 848	-5 411	-5 963	-4 255	3 206	-3 974	-4 150	6 831	-11 462	-1 539	-5 528
Pozostałe sektory	1 373	10 315	8 579	6 978	3 258	-10 324	5 264	1 917	9 229	4 831	6 459
Pochodne instrumenty finansowe	-585	-971	-794	-2 395	2 648	-3 979	-1 614	-1 333	-1 860	-3 113	-3 516
Oficjalne aktywa rezerwowe	-15 548	14 676	19 318	21 112	-20 815	25 204	27 537	40 284	33 513	-743	41 684
Saldo błędów i opuszczeń	-14 741	-4 000	938	-14 096	-3 362	-7 803	-11 823	-8 983	2 733	-10 346	9 995

Tabela 2. Bilans płatniczy (mln EUR)

	2019				2020				2021		
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.
Rachunek bieżący	1 401	171	-770	1 721	4 040	5 185	2 460	3 602	2 746	1 066	-3 541
Saldo obrotów towarowych	256	99	5	1 167	1 041	3 513	3 117	4 801	2 713	2 204	-2 186
Eksport	57 810	57 707	56 999	60 380	59 504	49 211	60 007	67 216	66 235	69 698	68 442
Import	57 554	57 608	56 994	59 213	58 463	45 698	56 890	62 415	63 522	67 494	70 628
Saldo usług	5 742	6 024	5 938	6 159	6 364	5 091	5 632	5 745	5 830	6 577	6 426
Przychody	14 206	15 547	16 247	16 738	15 226	12 583	14 459	15 771	13 981	16 084	17 282
Rozchody	8 464	9 523	10 309	10 579	8 862	7 492	8 827	10 026	8 151	9 507	10 856
Saldo dochodów pierwotnych	-3 512	-5 771	-6 310	-5 522	-2 560	-3 924	-6 071	-5 885	-4 509	-7 002	-7 484
Przychody	4 439	3 651	2 425	2 737	4 246	3 054	2 174	2 291	4 797	2 852	2 307
Rozchody	7 951	9 422	8 735	8 259	6 806	6 978	8 245	8 176	9 306	9 854	9 791
Saldo dochodów wtórnych	-1 085	-181	-403	-83	-805	505	-218	-1 059	-1 288	-713	-297
Przychody	1 490	1 501	1 522	1 493	1 569	2 568	1 355	1 351	1 460	1 391	1 710
Rozchody	2 575	1 682	1 925	1 576	2 374	2 063	1 573	2 410	2 748	2 104	2 007
Rachunek kapitałowy	801	2 824	2 454	4 465	2 005	3 392	1 867	4 801	748	2 992	2 890
Przychody	1 395	2 894	2 587	4 705	3 471	3 840	1 952	5 895	2 716	3 352	3 133
Rozchody	594	70	133	240	1 466	448	85	1 094	1 968	360	243
Rachunek finansowy	-1 219	2 060	1 899	2 897	5 272	6 840	1 664	6 410	4 099	1 777	1 533
Inwestycje bezpośrednie – aktywa	1 057	892	1 292	1 352	593	-1 848	2 899	2 409	2 367	1 233	1 738
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	107	1 142	-741	-1 014	-130	-1	225	300	141	498	351
Instrumenty dłużne	950	-250	2 033	2 366	723	-1 847	2 674	2 109	2 226	735	1 387
Inwestycje bezpośrednie – pasywa	8 174	579	5 167	1 051	6 684	24	5 174	3 308	8 896	3 528	7 693
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	5 248	1 502	3 557	2 518	3 281	1 592	5 016	3 823	5 935	2 390	4 983
Instrumenty dłużne	2 926	-923	1 610	-1 467	3 403	-1 568	158	-515	2 961	1 138	2 710
Inwestycje portfelowe – aktywa	887	-114	-858	-184	-771	2 309	898	-5 888	2 505	881	566
Udziałowe papiery wartościowe	-185	-31	-181	-289	-730	1 098	505	-6 959	1 487	990	742
Dłużne papiery wartościowe	1 072	-83	-677	105	-41	1 211	393	1 071	1 018	-109	-176
Inwestycje portfelowe – pasywa	-2 440	-1 114	-4 171	-3 110	-1 285	-7 958	221	-977	-2 607	-2 745	1 227
Udziałowe papiery wartościowe	679	234	-323	-381	-588	-614	-124	-1 804	-183	177	183
Dłużne papiery wartościowe	-3 119	-1 348	-3 848	-2 729	-697	-7 344	345	827	-2 424	-2 922	1 044
Pozostałe inwestycje – aktywa	1 294	-723	2 920	-2 232	6 627	-2 564	926	8 689	1 334	2 019	4 956
NBP	0	0	-2	-1	3	0	0	0	0	0	0
Sektor rządowy	74	39	28	678	307	170	1 663	952	167	109	115
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	-865	-798	2 360	-1 370	4 110	-593	-2 598	-1 366	-134	1 037	4 488
Pozostałe sektory	2 085	36	534	-1 539	2 207	-2 141	1 861	9 103	1 301	873	353
Pozostałe inwestycje – pasywa	-5 026	1 728	4 749	2 464	-8 423	3 701	3 498	5 112	2 775	723	5 164
NBP	-5 833	862	4 665	1 850	-9 772	6 175	1 621	2 477	-2 374	-1 151	5 101
Sektor rządowy	60	-279	-523	-22	-147	699	1 626	694	5 641	1 147	-140
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	429	-1 264	-1 380	-992	742	-882	-934	1 515	-2 520	-339	-1 211
Pozostałe sektory	318	2 409	1 987	1 628	754	-2 291	1 185	426	2 028	1 066	1 414
Pochodne instrumenty finansowe	-136	-227	-184	-558	613	-883	-364	-295	-410	-686	-771
Oficjalne aktywa rezerwowe	-3 613	3 425	4 474	4 924	-4 814	5 593	6 198	8 938	7 367	-164	9 128
Saldo błędów i opuszczeń	-3 421	-935	215	-3 289	-773	-1 737	-2 663	-1 993	605	-2 281	2 184

Tabela 3. Bilans płatniczy (mln USD)

	2019				2020				2021		
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.
Rachunek bieżący	1 591	193	-857	1 905	4 452	5 700	2 874	4 293	3 313	1 281	-4 180
Saldo obrotów towarowych	290	111	6	1 292	1 148	3 865	3 642	5 724	3 270	2 655	-2 578
Eksport	65 650	64 846	63 373	66 863	65 607	54 137	70 117	80 130	79 837	83 966	80 703
Import	65 360	64 735	63 367	65 571	64 459	50 272	66 475	74 406	76 567	81 311	83 281
Saldo usług	6 520	6 771	6 600	6 819	7 016	5 599	6 581	6 845	7 033	7 921	7 576
Przychody	16 132	17 474	18 062	18 534	16 788	13 842	16 896	18 800	16 857	19 375	20 378
Rozchody	9 612	10 703	11 462	11 715	9 772	8 243	10 315	11 955	9 824	11 454	12 802
Saldo dochodów pierwotnych	-3 987	-6 485	-7 015	-6 114	-2 824	-4 319	-7 095	-7 015	-5 437	-8 437	-8 827
Przychody	5 041	4 104	2 696	3 032	4 680	3 359	2 539	2 733	5 781	3 435	2 719
Rozchody	9 028	10 589	9 711	9 146	7 504	7 678	9 634	9 748	11 218	11 872	11 546
Saldo dochodów wtórnych	-1 232	-204	-448	-92	-888	555	-254	-1 261	-1 553	-858	-351
Przychody	1 692	1 687	1 693	1 654	1 730	2 825	1 584	1 611	1 759	1 677	2 016
Rozchody	2 924	1 891	2 141	1 746	2 618	2 270	1 838	2 872	3 312	2 535	2 367
Rachunek kapitałowy	910	3 174	2 729	4 944	2 210	3 731	2 182	5 723	901	3 605	3 409
Przychody	1 584	3 252	2 877	5 210	3 827	4 224	2 281	7 027	3 274	4 038	3 695
Rozchody	674	78	148	266	1 617	493	99	1 304	2 373	433	286
Rachunek finansowy	-1 390	2 312	2 112	3 208	5 808	7 526	1 947	7 638	4 936	2 135	1 807
Inwestycje bezpośrednie – aktywa	1 200	1 001	1 437	1 498	654	-2 032	3 389	2 872	2 852	1 484	2 050
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	121	1 283	-824	-1 123	-143	0	264	358	170	598	414
Instrumenty dłużne	1 079	-282	2 261	2 621	797	-2 032	3 125	2 514	2 682	886	1 636
Inwestycje bezpośrednie – pasywa	9 285	650	5 744	1 166	7 370	28	6 046	3 944	10 723	4 251	9 070
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	5 962	1 688	3 954	2 789	3 618	1 752	5 861	4 558	7 154	2 880	5 875
Instrumenty dłużne	3 323	-1 038	1 790	-1 623	3 752	-1 724	185	-614	3 569	1 371	3 195
Inwestycje portfelowe – aktywa	1 008	-131	-954	-205	-850	2 543	1 050	-7 019	3 019	1 060	667
Udziałowe papiery wartościowe	-210	-36	-202	-321	-806	1 209	590	-8 296	1 792	1 193	875
Dłużne papiery wartościowe	1 218	-95	-752	116	-44	1 334	460	1 277	1 227	-133	-208
Inwestycje portfelowe – pasywa	-2 771	-1 254	-4 636	-3 445	-1 416	-8 754	259	-1 164	-3 142	-3 307	1 448
Udziałowe papiery wartościowe	771	262	-358	-423	-648	-675	-144	-2 150	-221	213	216
Dłużne papiery wartościowe	-3 542	-1 516	-4 278	-3 022	-768	-8 079	403	986	-2 921	-3 520	1 232
Pozostałe inwestycje – aktywa	1 467	-814	3 247	-2 473	7 305	-2 819	1 081	10 357	1 608	2 431	5 846
NBP	0	0	-2	-1	4	0	0	1	0	0	0
Sektor rządowy	83	43	32	751	337	186	1 943	1 136	202	131	136
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	-983	-896	2 623	-1 518	4 532	-652	-3 037	-1 630	-161	1 249	5 293
Pozostałe sektory	2 367	39	594	-1 705	2 432	-2 353	2 175	10 850	1 567	1 051	417
Pozostałe inwestycje – pasywa	-5 707	1 943	5 278	2 727	-9 287	4 074	4 087	6 094	3 349	871	6 092
NBP	-6 623	969	5 187	2 050	-10 774	6 794	1 894	2 954	-2 860	-1 387	6 015
Sektor rządowy	68	-313	-582	-26	-162	769	1 900	827	6 800	1 382	-165
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	487	-1 419	-1 535	-1 099	818	-969	-1 091	1 807	-3 037	-409	-1 427
Pozostałe sektory	361	2 706	2 208	1 802	831	-2 520	1 384	506	2 446	1 285	1 669
Pochodne instrumenty finansowe	-155	-255	-205	-619	675	-971	-425	-353	-493	-828	-908
Oficjalne aktywa rezerwowe	-4 103	3 850	4 973	5 455	-5 309	6 153	7 244	10 655	8 880	-197	10 762
Saldo błędów i opuszczeń	-3 891	-1 055	240	-3 641	-854	-1 905	-3 109	-2 378	722	-2 751	2 578

Tabela 4. Bilans płatniczy w ujęciu płynnego roku (mln zł)

	I kw. 2019 IV kw. 2019	II kw. 2019 I kw. 2020	III kw. 2019 II kw. 2020	IV kw. 2019 III kw. 2020	I kw. 2020 IV kw. 2020	II kw. 2020 I kw. 2021	III kw. 2020 II kw. 2021	IV kw. 2020 III kw. 2021
Rachunek bieżący	10 798	22 232	44 859	59 123	67 989	63 025	44 491	17 389
Saldo obrotów towarowych	6 547	9 948	25 358	39 183	55 820	63 660	57 817	33 987
Eksport	1 000 939	1 009 384	983 974	1 004 380	1 048 497	1 092 606	1 186 736	1 232 689
Import	994 392	999 436	958 616	965 197	992 677	1 028 946	1 128 919	1 198 702
Saldo usług	102 551	105 357	102 483	101 867	101 355	100 386	107 252	111 577
Przychody	269 645	274 334	264 431	258 508	257 837	255 632	271 827	286 507
Rozchody	167 094	168 977	161 948	156 641	156 482	155 246	164 575	174 930
Saldo dochodów pierwotnych	-90 759	-86 722	-79 683	-79 404	-82 250	-91 704	-105 754	-112 955
Przychody	56 938	56 187	54 310	53 493	52 098	55 565	54 731	55 611
Rozchody	147 697	142 909	133 993	132 897	134 348	147 269	160 485	168 566
Saldo dochodów wtórnych	-7 541	-6 351	-3 299	-2 523	-6 936	-9 317	-14 824	-15 220
Przychody	25 817	26 190	31 333	30 780	30 467	30 325	25 058	26 842
Rozchody	33 358	32 541	34 632	33 303	37 403	39 642	39 882	42 062
Rachunek kapitałowy	45 283	50 501	53 687	51 380	53 878	48 617	46 896	51 804
Przychody	49 740	58 741	63 649	61 145	67 544	64 900	62 788	68 426
Rozchody	4 457	8 240	9 962	9 765	13 666	16 283	15 892	16 622
Rachunek finansowy	24 182	52 213	74 223	73 419	89 896	85 766	62 968	62 592
Inwestycje bezpośrednie – aktywa	19 743	17 755	5 610	12 913	17 978	26 186	40 094	35 153
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	-2 197	-3 218	-8 110	-3 910	1 792	2 997	5 250	5 856
Instrumenty dłużne	21 940	20 973	13 720	16 823	16 186	23 189	34 844	29 297
Inwestycje bezpośrednie – pasywa	64 481	58 201	55 835	56 505	66 900	78 475	94 352	106 493
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	55 179	46 779	47 517	54 439	60 871	73 688	77 346	77 817
Instrumenty dłużne	9 302	11 422	8 318	2 066	6 029	4 787	17 006	28 676
Inwestycje portfelowe – aktywa	-1 175	-8 325	2 583	10 282	-15 464	-732	-7 160	-8 567
Udziałowe papiery wartościowe	-2 955	-5 318	-230	2 797	-27 328	-17 403	-17 867	-16 723
Dłużne papiery wartościowe	1 780	-3 007	2 813	7 485	11 864	16 671	10 707	8 156
Inwestycje portfelowe – pasywa	-46 628	-41 672	-72 757	-53 761	-44 827	-51 139	-27 715	-23 097
Udziałowe papiery wartościowe	892	-4 567	-8 333	-7 486	-13 978	-12 272	-8 703	-7 321
Dłużne papiery wartościowe	-47 520	-37 105	-64 424	-46 275	-30 849	-38 867	-19 012	-15 776
Pozostałe inwestycje – aktywa	5 505	28 587	20 142	11 639	60 372	37 795	58 491	77 020
NBP	-11	2	2	10	16	2	2	2
Sektor rządowy	3 506	4 514	5 114	12 382	13 773	13 213	12 944	6 085
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	-2 821	18 668	19 413	-2 323	-2 608	-20 987	-13 617	18 426
Pozostałe sektory	4 831	5 403	-4 387	1 570	49 191	45 567	59 162	52 507
Pozostałe inwestycje – pasywa	16 851	2 054	11 333	6 369	18 849	67 899	54 491	62 534
NBP	6 678	-10 466	13 674	726	3 956	35 402	2 354	18 446
Sektor rządowy	-3 291	-4 187	154	9 640	12 865	39 166	41 216	33 350
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	-13 781	-12 423	-10 986	-9 173	1 913	-12 755	-10 320	-11 698
Pozostałe sektory	27 245	29 130	8 491	5 176	115	6 086	21 241	22 436
Pochodne instrumenty finansowe	-4 745	-1 512	-4 520	-5 340	-4 278	-8 786	-7 920	-9 822
Oficjalne aktywa rezerwowe	39 558	34 291	44 819	53 038	72 210	126 538	100 591	114 738
Saldo błędów i opuszczeń	-31 899	-20 520	-24 323	-37 084	-31 971	-25 876	-28 419	-6 601

Tabela 5. Bilans płatniczy w ujęciu płynnego roku (mln EUR)

	I kw. 2019 IV kw. 2019	II kw. 2019 I kw. 2020	III kw. 2019 II kw. 2020	IV kw. 2019 III kw. 2020	I kw. 2020 IV kw. 2020	II kw. 2020 I kw. 2021	III kw. 2020 II kw. 2021	IV kw. 2020 III kw. 2021
Rachunek bieżący	2 523	5 162	10 176	13 406	15 287	13 993	9 874	3 873
Saldo obrotów towarowych	1 527	2 312	5 726	8 838	12 472	14 144	12 835	7 532
Eksport	232 896	234 590	226 094	229 102	235 938	242 669	263 156	271 591
Import	231 369	232 278	220 368	220 264	223 466	228 525	250 321	264 059
Saldo usług	23 863	24 485	23 552	23 246	22 832	22 298	23 784	24 578
Przychody	62 738	63 758	60 794	59 006	58 039	56 794	60 295	63 118
Rozchody	38 875	39 273	37 242	35 760	35 207	34 496	36 511	38 540
Saldo dochodów pierwotnych	-21 115	-20 163	-18 316	-18 077	-18 440	-20 389	-23 467	-24 880
Przychody	13 252	13 059	12 462	12 211	11 765	12 316	12 114	12 247
Rozchody	34 367	33 222	30 778	30 288	30 205	32 705	35 581	37 127
Saldo dochodów wtórnych	-1 752	-1 472	-786	-601	-1 577	-2 060	-3 278	-3 357
Przychody	6 006	6 085	7 152	6 985	6 843	6 734	5 557	5 912
Rozchody	7 758	7 557	7 938	7 586	8 420	8 794	8 835	9 269
Rachunek kapitałowy	10 544	11 748	12 316	11 729	12 065	10 808	10 408	11 431
Przychody	11 581	13 657	14 603	13 968	15 158	14 403	13 915	15 096
Rozchody	1 037	1 909	2 287	2 239	3 093	3 595	3 507	3 665
Rachunek finansowy	5 637	12 128	16 908	16 673	20 186	19 013	13 950	13 819
Inwestycje bezpośrednie – aktywa	4 593	4 129	1 389	2 996	4 053	5 827	8 908	7 747
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	-506	-743	-1 886	-920	394	665	1 164	1 290
Instrumenty dłużne	5 099	4 872	3 275	3 916	3 659	5 162	7 744	6 457
Inwestycje bezpośrednie – pasywa	14 971	13 481	12 926	12 933	15 190	17 402	20 906	23 425
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	12 825	10 858	10 948	12 407	13 712	16 366	17 164	17 131
Instrumenty dłużne	2 146	2 623	1 978	526	1 478	1 036	3 742	6 294
Inwestycje portfelowe – aktywa	-269	-1 927	496	2 252	-3 452	-176	-1 604	-1 936
Udziałowe papiery wartościowe	-686	-1 231	-102	584	-6 086	-3 869	-3 977	-3 740
Dłużne papiery wartościowe	417	-696	598	1 668	2 634	3 693	2 373	1 804
Inwestycje portfelowe – pasywa	-10 835	-9 680	-16 524	-12 132	-9 999	-11 321	-6 108	-5 102
Udziałowe papiery wartościowe	209	-1 058	-1 906	-1 707	-3 130	-2 725	-1 934	-1 627
Dłużne papiery wartościowe	-11 044	-8 622	-14 618	-10 425	-6 869	-8 596	-4 174	-3 475
Pozostałe inwestycje – aktywa	1 259	6 592	4 751	2 757	13 678	8 385	12 968	16 998
NBP	-3	0	0	2	3	0	0	0
Sektor rządowy	819	1 052	1 183	2 818	3 092	2 952	2 891	1 343
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	-673	4 302	4 507	-451	-447	-4 691	-3 061	4 025
Pozostałe sektory	1 116	1 238	-939	388	11 030	10 124	13 138	11 630
Pozostałe inwestycje – pasywa	3 915	518	2 491	1 240	3 888	15 086	12 108	13 774
NBP	1 544	-2 395	2 918	-126	501	7 899	573	4 053
Sektor rządowy	-764	-971	7	2 156	2 872	8 660	9 108	7 342
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	-3 207	-2 894	-2 512	-2 066	441	-2 821	-2 278	-2 555
Pozostałe sektory	6 342	6 778	2 078	1 276	74	1 348	4 705	4 934
Pochodne instrumenty finansowe	-1 105	-356	-1 012	-1 192	-929	-1 952	-1 755	-2 162
Oficjalne aktywa rezerwowe	9 210	8 009	10 177	11 901	15 915	28 096	22 339	25 269
Saldo błędów i opuszczeń	-7 430	-4 782	-5 584	-8 462	-7 166	-5 788	-6 332	-1 485

Tabela 6. Bilans płatniczy w ujęciu płynnego roku (mln USD)

	I kw. 2019 IV kw. 2019	II kw. 2019 I kw. 2020	III kw. 2019 II kw. 2020	IV kw. 2019 III kw. 2020	I kw. 2020 IV kw. 2020	II kw. 2020 I kw. 2021	III kw. 2020 II kw. 2021	IV kw. 2020 III kw. 2021
Rachunek bieżący	2 832	5 693	11 200	14 931	17 319	16 180	11 761	4 707
Saldo obrotów towarowych	1 699	2 557	6 311	9 947	14 379	16 501	15 291	9 071
Eksport	260 732	260 689	249 980	256 724	269 991	284 221	314 050	324 636
Import	259 033	258 132	243 669	246 777	255 612	267 720	298 759	315 565
Saldo usług	26 710	27 206	26 034	26 015	26 041	26 058	28 380	29 375
Przychody	70 202	70 858	67 226	66 060	66 326	66 395	71 928	75 410
Rozchody	43 492	43 652	41 192	40 045	40 285	40 337	43 548	46 035
Saldo dochodów pierwotnych	-23 601	-22 438	-20 272	-20 352	-21 253	-23 866	-27 984	-29 716
Przychody	14 873	14 512	13 767	13 610	13 311	14 412	14 488	14 668
Rozchody	38 474	36 950	34 039	33 962	34 564	38 278	42 472	44 384
Saldo dochodów wtórnych	-1 976	-1 632	-873	-679	-1 848	-2 513	-3 926	-4 023
Przychody	6 726	6 764	7 902	7 793	7 750	7 779	6 631	7 063
Rozchody	8 702	8 396	8 775	8 472	9 598	10 292	10 557	11 086
Rachunek kapitałowy	11 757	13 057	13 614	13 067	13 846	12 537	12 411	13 638
Przychody	12 923	15 166	16 138	15 542	17 359	16 806	16 620	18 034
Rozchody	1 166	2 109	2 524	2 475	3 513	4 269	4 209	4 396
Rachunek finansowy	6 242	13 440	18 654	18 489	22 919	22 047	16 656	16 516
Inwestycje bezpośrednie – aktywa	5 136	4 590	1 557	3 509	4 883	7 081	10 597	9 258
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	-543	-807	-2 090	-1 002	479	792	1 390	1 540
Instrumenty dłużne	5 679	5 397	3 647	4 511	4 404	6 289	9 207	7 718
Inwestycje bezpośrednie – pasywa	16 845	14 930	14 308	14 610	17 388	20 741	24 964	27 988
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	14 393	12 049	12 113	14 020	15 789	19 325	20 453	20 467
Instrumenty dłużne	2 452	2 881	2 195	590	1 599	1 416	4 511	7 521
Inwestycje portfelowe – aktywa	-282	-2 140	534	2 538	-4 276	-407	-1 890	-2 273
Udziałowe papiery wartościowe	-769	-1 365	-120	672	-7 303	-4 705	-4 721	-4 436
Dłużne papiery wartościowe	487	-775	654	1 866	3 027	4 298	2 831	2 163
Inwestycje portfelowe – pasywa	-12 106	-10 751	-18 251	-13 356	-11 075	-12 801	-7 354	-6 165
Udziałowe papiery wartościowe	252	-1 167	-2 104	-1 890	-3 617	-3 190	-2 302	-1 942
Dłużne papiery wartościowe	-12 358	-9 584	-16 147	-11 466	-7 458	-9 611	-5 052	-4 223
Pozostałe inwestycje – aktywa	1 427	7 265	5 260	3 094	15 924	10 227	15 477	20 242
NBP	-3	1	1	3	5	1	1	1
Sektor rządowy	909	1 163	1 306	3 217	3 602	3 467	3 412	1 605
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	-774	4 741	4 985	-675	-787	-5 480	-3 579	4 751
Pozostałe sektory	1 295	1 360	-1 032	549	13 104	12 239	15 643	13 885
Pozostałe inwestycje – pasywa	4 241	661	2 792	1 601	4 968	17 604	14 401	16 406
NBP	1 583	-2 568	3 257	-36	868	8 782	601	4 722
Sektor rządowy	-853	-1 083	-1	2 481	3 334	10 296	10 909	8 844
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	-3 566	-3 235	-2 785	-2 341	565	-3 290	-2 730	-3 066
Pozostałe sektory	7 077	7 547	2 321	1 497	201	1 816	5 621	5 906
Pochodne instrumenty finansowe	-1 234	-404	-1 120	-1 340	-1 074	-2 242	-2 099	-2 582
Oficjalne aktywa rezerwowe	10 175	8 969	11 272	13 543	18 743	32 932	26 582	30 100
Saldo błędów i opuszczeń	-8 347	-5 310	-6 160	-9 509	-8 246	-6 670	-7 516	-1 829

Tabela 7. Zbiorczy bilans płatniczy (mln zł)

Okres	Rachunek bieżący					Rachunek kapitałowy	Rachunek finansowy		
	Razem	Towary	Usługi	Dochody pierwotne	Dochody wtórne		Razem	Inwestycje bezpośrednie	
								Aktywa	Pasywa
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2019	10 798	6 547	102 551	-90 759	-7 541	45 283	24 182	19 743	64 481
2020	67 989	55 820	101 355	-82 250	-6 936	53 878	89 896	17 978	66 900
I kw. 2019	6 032	1 101	24 705	-15 105	-4 669	3 446	-5 263	4 549	35 178
II kw. 2019	732	423	25 812	-24 727	-776	12 099	8 831	3 821	2 478
III kw. 2019	-3 336	23	25 635	-27 255	-1 739	10 600	8 202	5 578	22 315
IV kw. 2019	7 370	5 000	26 399	-23 672	-357	19 138	12 412	5 795	4 510
I kw. 2020	17 466	4 502	27 511	-11 068	-3 479	8 664	22 768	2 561	28 898
II kw. 2020	23 359	15 833	22 938	-17 688	2 276	15 285	30 841	-8 324	112
III kw. 2020	10 928	13 848	25 019	-26 976	-963	8 293	7 398	12 881	22 985
IV kw. 2020	16 236	21 637	25 887	-26 518	-4 770	21 636	28 889	10 860	14 905
I kw. 2021	12 502	12 342	26 542	-20 522	-5 860	3 403	18 638	10 769	40 473
II kw. 2021	4 825	9 990	29 804	-31 738	-3 231	13 564	8 043	5 584	15 989
III kw. 2021	-16 174	-9 982	29 344	-34 177	-1 359	13 201	7 022	7 940	35 126

Okres	Rachunek finansowy						Saldo błędów i opuszczeń
	Inwestycje portfelowe		Pozostałe inwestycje		Pochodne instrumenty finansowe	Oficjalne aktywa rezerwowe	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa			
	10	11	12	13	14	15	
2019	-1 175	-46 628	5 505	16 851	-4 745	39 558	-31 899
2020	-15 464	-44 827	60 372	18 849	-4 278	72 210	-31 971
I kw. 2019	3 815	-10 504	5 562	-21 618	-585	-15 548	-14 741
II kw. 2019	-493	-4 779	-3 101	7 402	-971	14 676	-4 000
III kw. 2019	-3 707	-18 013	12 616	20 507	-794	19 318	938
IV kw. 2019	-790	-13 332	-9 572	10 560	-2 395	21 112	-14 096
I kw. 2020	-3 335	-5 548	28 644	-36 415	2 648	-20 815	-3 362
II kw. 2020	10 415	-35 864	-11 546	16 681	-3 979	25 204	-7 803
III kw. 2020	3 992	983	4 113	15 543	-1 614	27 537	-11 823
IV kw. 2020	-26 536	-4 398	39 161	23 040	-1 333	40 284	-8 983
I kw. 2021	11 397	-11 860	6 067	12 635	-1 860	33 513	2 733
II kw. 2021	3 987	-12 440	9 150	3 273	-3 113	-743	-10 346
III kw. 2021	2 585	5 601	22 642	23 586	-3 516	41 684	9 995

Tabela 8. Rachunek bieżący i kapitałowy (mln zł)

Okres	Saldo rachunku bieżącego i kapitałowego	Rachunek bieżący						
		Saldo	Towary			Usługi		
			Saldo	Eksport	Import	Saldo	Przychody	Rozchody
1	2	3	4	5	6	7	8	
2019	56 081	10 798	6 547	1 000 939	994 392	102 551	269 645	167 094
2020	121 867	67 989	55 820	1 048 497	992 677	101 355	257 837	156 482
I kw. 2019	9 478	6 032	1 101	248 768	247 667	24 705	61 131	36 426
II kw. 2019	12 831	732	423	247 186	246 763	25 812	66 607	40 795
III kw. 2019	7 264	-3 336	23	246 180	246 157	25 635	70 161	44 526
IV kw. 2019	26 508	7 370	5 000	258 805	253 805	26 399	71 746	45 347
I kw. 2020	26 130	17 466	4 502	257 213	252 711	27 511	65 820	38 309
II kw. 2020	38 644	23 359	15 833	221 776	205 943	22 938	56 704	33 766
III kw. 2020	19 221	10 928	13 848	266 586	252 738	25 019	64 238	39 219
IV kw. 2020	37 872	16 236	21 637	302 922	281 285	25 887	71 075	45 188
I kw. 2021	15 905	12 502	12 342	301 322	288 980	26 542	63 615	37 073
II kw. 2021	18 389	4 825	9 990	315 906	305 916	29 804	72 899	43 095
III kw. 2021	-2 973	-16 174	-9 982	312 539	322 521	29 344	78 918	49 574

Okres	Rachunek bieżący						Rachunek kapitałowy		
	Dochody pierwotne			Dochody wtórne			Saldo	Przychody	Rozchody
	Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody			
9	10	11	12	13	14	15	16	17	
2019	-90 759	56 938	147 697	-7 541	25 817	33 358	45 283	49 740	4 457
2020	-82 250	52 098	134 348	-6 936	30 467	37 403	53 878	67 544	13 666
I kw. 2019	-15 105	19 102	34 207	-4 669	6 411	11 080	3 446	6 001	2 555
II kw. 2019	-24 727	15 636	40 363	-776	6 430	7 206	12 099	12 398	299
III kw. 2019	-27 255	10 472	37 727	-1 739	6 575	8 314	10 600	11 175	575
IV kw. 2019	-23 672	11 728	35 400	-357	6 401	6 758	19 138	20 166	1 028
I kw. 2020	-11 068	18 351	29 419	-3 479	6 784	10 263	8 664	15 002	6 338
II kw. 2020	-17 688	13 759	31 447	2 276	11 573	9 297	15 285	17 306	2 021
III kw. 2020	-26 976	9 655	36 631	-963	6 022	6 985	8 293	8 671	378
IV kw. 2020	-26 518	10 333	36 851	-4 770	6 088	10 858	21 636	26 565	4 929
I kw. 2021	-20 522	21 818	42 340	-5 860	6 642	12 502	3 403	12 358	8 955
II kw. 2021	-31 738	12 925	44 663	-3 231	6 306	9 537	13 564	15 194	1 630
III kw. 2021	-34 177	10 535	44 712	-1 359	7 806	9 165	13 201	14 309	1 108

Tabela 9. Rachunek bieżący – usługi (mln zł)

Okres	Usługi								
	Saldo	Przychody	Rozchody	Transport			Podróże zagraniczne		
				Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2019	102 551	269 645	167 094	38 160	73 117	34 957	18 149	53 802	35 653
2020	101 355	257 837	156 482	38 591	72 603	34 012	11 439	31 975	20 536
I kw. 2019	24 705	61 131	36 426	8 996	17 075	8 079	4 118	11 405	7 287
II kw. 2019	25 812	66 607	40 795	9 329	17 958	8 629	5 427	13 833	8 406
III kw. 2019	25 635	70 161	44 526	9 757	18 851	9 094	3 692	15 941	12 249
IV kw. 2019	26 399	71 746	45 347	10 078	19 233	9 155	4 912	12 623	7 711
I kw. 2020	27 511	65 820	38 309	9 797	18 386	8 589	3 765	10 335	6 570
II kw. 2020	22 938	56 704	33 766	7 736	15 588	7 852	2 571	5 318	2 747
III kw. 2020	25 019	64 238	39 219	10 229	18 365	8 136	2 097	9 254	7 157
IV kw. 2020	25 887	71 075	45 188	10 829	20 264	9 435	3 006	7 068	4 062
I kw. 2021	26 542	63 615	37 073	9 024	18 686	9 662	3 047	6 733	3 686
II kw. 2021	29 804	72 899	43 095	10 487	21 716	11 229	3 555	8 008	4 453
III kw. 2021	29 344	78 918	49 574	10 413	23 290	12 877	2 721	11 100	8 379

Okres	Usługi								
	Uszlachetnianie			Naprawy			Pozostałe usługi		
	Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
2019	15 747	17 400	1 653	3 064	7 606	4 542	27 431	117 720	90 289
2020	15 332	16 827	1 495	4 104	8 271	4 167	31 889	128 161	96 272
I kw. 2019	3 905	4 289	384	702	1 752	1 050	6 984	26 610	19 626
II kw. 2019	3 870	4 276	406	830	1 927	1 097	6 356	28 613	22 257
III kw. 2019	3 967	4 360	393	732	1 860	1 128	7 487	29 149	21 662
IV kw. 2019	4 005	4 475	470	800	2 067	1 267	6 604	33 348	26 744
I kw. 2020	3 914	4 292	378	1 099	2 179	1 080	8 936	30 628	21 692
II kw. 2020	3 644	3 955	311	847	1 790	943	8 140	30 053	21 913
III kw. 2020	3 740	4 095	355	1 050	2 022	972	7 903	30 502	22 599
IV kw. 2020	4 034	4 485	451	1 108	2 280	1 172	6 910	36 978	30 068
I kw. 2021	3 894	4 269	375	921	1 893	972	9 656	32 034	22 378
II kw. 2021	4 400	4 809	409	1 134	2 290	1 156	10 228	36 076	25 848
III kw. 2021	4 782	5 148	366	1 071	2 343	1 272	10 357	37 037	26 680

Tabela 10. Rachunek bieżący – pozostałe usługi (mln zł)

Okres	Pozostałe usługi					
	Saldo	Przychody	Rozchody	Usługi budowlane		
				Saldo	Przychody	Rozchody
1	2	3	4	5	6	
2019	27 431	117 720	90 289	5 266	7 773	2 507
2020	31 889	128 161	96 272	5 065	7 098	2 033
I kw. 2019	6 984	26 610	19 626	1 092	1 610	518
II kw. 2019	6 356	28 613	22 257	1 318	1 882	564
III kw. 2019	7 487	29 149	21 662	1 351	2 132	781
IV kw. 2019	6 604	33 348	26 744	1 505	2 149	644
I kw. 2020	8 936	30 628	21 692	1 158	1 623	465
II kw. 2020	8 140	30 053	21 913	963	1 499	536
III kw. 2020	7 903	30 502	22 599	1 497	1 992	495
IV kw. 2020	6 910	36 978	30 068	1 447	1 984	537
I kw. 2021	9 656	32 034	22 378	1 022	1 452	430
II kw. 2021	10 228	36 076	25 848	1 804	2 337	533
III kw. 2021	10 357	37 037	26 680	1 536	2 214	678

Okres	Pozostałe usługi								
	Usługi ubezpieczeniowe i emerytalne			Usługi finansowe			Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej		
	Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody
7	8	9	10	11	12	13	14	15	
2019	-2 428	1 747	4 175	272	3 851	3 579	-11 865	2 475	14 340
2020	-2 057	1 817	3 874	461	4 265	3 804	-9 419	4 276	13 695
I kw. 2019	-544	443	987	-79	831	910	-2 643	549	3 192
II kw. 2019	-603	392	995	106	898	792	-3 077	555	3 632
III kw. 2019	-595	430	1 025	176	1 010	834	-2 797	655	3 452
IV kw. 2019	-686	482	1 168	69	1 112	1 043	-3 348	716	4 064
I kw. 2020	-591	405	996	149	1 072	923	-2 020	897	2 917
II kw. 2020	-499	430	929	59	902	843	-1 712	1 012	2 724
III kw. 2020	-467	473	940	15	963	948	-2 720	916	3 636
IV kw. 2020	-500	509	1 009	238	1 328	1 090	-2 967	1 451	4 418
I kw. 2021	-490	508	998	34	1 019	985	-1 391	2 063	3 454
II kw. 2021	-572	507	1 079	155	1 115	960	-2 459	1 085	3 544
III kw. 2021	-531	658	1 189	81	1 230	1 149	-2 683	1 163	3 846

Tabela 10. Rachunek bieżący – pozostałe usługi (mln zł) (cd.)

Okres	Pozostałe usługi					
	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne			Pozostałe usługi biznesowe		
	Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody
	16	17	18	19	20	21
2019	14 295	33 063	18 768	21 167	65 165	43 998
2020	13 905	36 686	22 781	23 091	70 579	47 488
I kw. 2019	3 151	7 364	4 213	5 618	14 906	9 288
II kw. 2019	3 525	8 037	4 512	4 949	15 982	11 033
III kw. 2019	4 186	8 581	4 395	4 936	15 376	10 440
IV kw. 2019	3 433	9 081	5 648	5 664	18 901	13 237
I kw. 2020	3 644	8 685	5 041	6 214	17 009	10 795
II kw. 2020	3 714	8 992	5 278	5 412	16 445	11 033
III kw. 2020	3 640	9 061	5 421	5 672	16 258	10 586
IV kw. 2020	2 907	9 948	7 041	5 793	20 867	15 074
I kw. 2021	3 329	8 918	5 589	6 918	17 396	10 478
II kw. 2021	4 331	10 343	6 012	6 925	19 819	12 894
III kw. 2021	4 587	10 878	6 291	7 120	19 900	12 780

Okres	Pozostałe usługi								
	Usługi dla ludności, audiowizualne, kulturalne i rekreacyjne			Usługi rządowe			Pozostałe usługi niewydzielone gdzie indziej		
	Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody
	22	23	24	25	26	27	28	29	30
2019	1 222	3 630	2 408	-	-	514	-	-	0
2020	1 284	3 422	2 138	-	-	459	-	-	0
I kw. 2019	486	903	417	-	-	101	-	-	0
II kw. 2019	250	863	613	-	-	116	-	-	0
III kw. 2019	346	961	615	-	-	120	-	-	0
IV kw. 2019	140	903	763	-	-	177	-	-	0
I kw. 2020	486	933	447	-	-	108	-	-	0
II kw. 2020	302	769	467	-	-	103	-	-	0
III kw. 2020	363	834	471	-	-	102	-	-	0
IV kw. 2020	133	886	753	-	-	146	-	-	0
I kw. 2021	335	674	339	-	-	105	-	-	0
II kw. 2021	149	865	716	-	-	110	-	-	0
III kw. 2021	357	989	632	-	-	115	-	-	0

Tabela 11. Rachunek bieżący – dochody pierwotne (mln zł)

Okres	Dochody pierwotne								
	Saldo	Przychody	Rozchody	Wynagrodzenia pracowników			Dochody z inwestycji		
				Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2019	-187 292	48 628	235 920	-14 846	13 636	28 482	-91 545	24 097	115 642
2020	-177 506	39 581	217 087	-14 298	13 604	27 902	-84 562	18 366	102 928
I kw. 2019	-15 105	19 102	34 207	-3 981	2 872	6 853	-21 897	4 601	26 498
II kw. 2019	-24 727	15 636	40 363	-3 763	3 529	7 292	-25 025	7 151	32 176
III kw. 2019	-27 255	10 472	37 727	-3 501	3 970	7 471	-24 482	4 933	29 415
IV kw. 2019	-23 672	11 728	35 400	-3 601	3 265	6 866	-20 141	7 412	27 553
I kw. 2020	-11 068	18 351	29 419	-3 837	2 835	6 672	-18 638	3 293	21 931
II kw. 2020	-17 688	13 759	31 447	-3 620	3 360	6 980	-18 547	5 045	23 592
III kw. 2020	-26 976	9 655	36 631	-2 405	4 027	6 432	-25 112	4 235	29 347
IV kw. 2020	-26 518	10 333	36 851	-4 436	3 382	7 818	-22 265	5 793	28 058
I kw. 2021	-20 522	21 818	42 340	-5 082	3 326	8 408	-29 382	3 577	32 959
II kw. 2021	-31 738	12 925	44 663	-4 358	3 771	8 129	-30 394	5 020	35 414
III kw. 2021	-34 177	10 535	44 712	-3 509	4 030	7 539	-30 996	5 075	36 071

Okres	Dochody pierwotne											
	Dochody z inwestycji									Pozostałe dochody pierwotne		
	Dochody z inwestycji bezpośrednich			Dochody z inwestycji portfelowych			Dochody z pozostałych inwestycji			Saldo	Przychody	Rozchody
	Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody			
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
2019	-80 901	10 895	91 796	-13 400	2 994	16 394	2 756	10 208	7 452	15 632	19 205	3 573
2020	-78 646	7 611	86 257	-8 556	2 379	10 935	2 640	8 376	5 736	16 610	20 128	3 518
I kw. 2019	-20 029	1 567	21 596	-2 606	549	3 155	738	2 485	1 747	10 773	11 629	856
II kw. 2019	-23 048	3 180	26 228	-2 920	1 175	4 095	943	2 796	1 853	4 061	4 956	895
III kw. 2019	-19 433	1 831	21 264	-5 618	670	6 288	569	2 432	1 863	728	1 569	841
IV kw. 2019	-18 391	4 317	22 708	-2 256	600	2 856	506	2 495	1 989	70	1 051	981
I kw. 2020	-16 927	485	17 412	-2 316	453	2 769	605	2 355	1 750	11 407	12 223	816
II kw. 2020	-17 242	2 104	19 346	-1 901	855	2 756	596	2 086	1 490	4 479	5 354	875
III kw. 2020	-23 294	1 946	25 240	-2 286	577	2 863	468	1 712	1 244	541	1 393	852
IV kw. 2020	-21 183	3 076	24 259	-2 053	494	2 547	971	2 223	1 252	183	1 158	975
I kw. 2021	-28 211	1 307	29 518	-1 740	539	2 279	569	1 731	1 162	13 942	14 915	973
II kw. 2021	-28 772	2 619	31 391	-2 073	738	2 811	451	1 663	1 212	3 014	4 134	1 120
III kw. 2021	-27 766	2 509	30 275	-3 623	889	4 512	393	1 677	1 284	328	1 430	1 102

Tabela 12. Rachunek bieżący – dochody z inwestycji (mln zł)

Okres	Dochody z inwestycji											
	Saldo	Przychody	Rozchody	Dochody z inwestycji bezpośrednich			Dochody z inwestycji portfelowych			Dochody z pozostałych inwestycji		
				Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2019	-110 105	16 773	126 878	-104 747	10 895	115 642	-7 446	2 994	10 440	2 088	2 884	796
2020	-100 525	12 164	112 689	-95 317	7 611	102 928	-7 079	2 379	9 458	1 871	2 174	303
I kw. 2019	-26 339	2 726	29 065	-24 931	1 567	26 498	-1 962	549	2 511	554	610	56
II kw. 2019	-29 970	5 131	35 101	-28 996	3 180	32 176	-1 380	1 175	2 555	406	776	370
III kw. 2019	-29 009	3 266	32 275	-27 584	1 831	29 415	-1 853	670	2 523	428	765	337
IV kw. 2019	-24 787	5 650	30 437	-23 236	4 317	27 553	-2 251	600	2 851	700	733	33
I kw. 2020	-22 830	1 528	24 358	-21 446	485	21 931	-1 949	453	2 402	565	590	25
II kw. 2020	-22 539	3 495	26 034	-21 488	2 104	23 592	-1 494	855	2 349	443	536	93
III kw. 2020	-28 657	3 044	31 701	-27 401	1 946	29 347	-1 636	577	2 213	380	521	141
IV kw. 2020	-26 499	4 097	30 596	-24 982	3 076	28 058	-2 000	494	2 494	483	527	44
I kw. 2021	-32 680	2 371	35 051	-31 652	1 307	32 959	-1 532	539	2 071	504	525	21
II kw. 2021	-33 909	3 880	37 789	-32 795	2 619	35 414	-1 495	738	2 233	381	523	142
III kw. 2021	-34 584	3 932	38 516	-33 562	2 509	36 071	-1 387	889	2 276	365	534	169

Tabela 13. Rachunek bieżący – dochody z inwestycji bezpośrednich (mln zł)

Okres	Dochody z inwestycji bezpośrednich											
	Saldo	Przychody	Rozchody	Dywidendy			Reinwestowane zyski			Odsetki od instrumentów dłużnych		
				Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2019	-147 478	10 895	158 373	-78 670	2 686	81 356	-29 282	5 584	34 866	-39 526	2 625	42 151
2020	-144 226	7 611	151 837	-74 161	2 638	76 799	-30 167	2 256	32 423	-39 898	2 717	42 615
I kw. 2019	-35 831	1 567	37 398	-18 786	299	19 085	-2 219	662	2 881	-14 826	606	15 432
II kw. 2019	-42 326	3 180	45 506	-22 314	1 359	23 673	-18 136	1 205	19 341	-1 876	616	2 492
III kw. 2019	-34 551	1 831	36 382	-18 487	254	18 741	-3 008	897	3 905	-13 056	680	13 736
IV kw. 2019	-34 770	4 317	39 087	-19 083	774	19 857	-5 919	2 820	8 739	-9 768	723	10 491
I kw. 2020	-29 492	485	29 977	-14 805	205	15 010	-6 478	-433	6 045	-8 209	713	8 922
II kw. 2020	-31 404	2 104	33 508	-15 627	1 370	16 997	-10 179	81	10 260	-5 598	653	6 251
III kw. 2020	-43 287	1 946	45 233	-22 810	217	23 027	-6 328	1 146	7 474	-14 149	583	14 732
IV kw. 2020	-40 043	3 076	43 119	-20 919	846	21 765	-7 182	1 462	8 644	-11 942	768	12 710
I kw. 2021	-52 833	1 307	54 140	-27 252	195	27 447	-2 738	570	3 308	-22 843	542	23 385
II kw. 2021	-54 947	2 619	57 566	-28 179	979	29 158	-18 760	1 061	19 821	-8 008	579	8 587
III kw. 2021	-52 747	2 509	55 256	-27 561	438	27 999	-6 356	1 470	7 826	-18 830	601	19 431

Tabela 14. Rachunek bieżący – dochody z inwestycji portfelowych (mln zł)

Okres	Dochody z inwestycji portfelowych								
	Saldo	Przychody	Rozchody	Dochody z papierów udziałowych			Dochody z papierów dłużnych		
				Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2019	-19 252	1 646	20 898	-15 117	1 277	16 394	-4 135	369	4 504
2020	-10 447	1 485	11 932	-9 808	1 127	10 935	-639	358	997
I kw. 2019	-2 929	284	3 213	-2 975	180	3 155	46	104	58
II kw. 2019	-4 320	817	5 137	-3 368	727	4 095	-952	90	1 042
III kw. 2019	-9 348	295	9 643	-6 078	210	6 288	-3 270	85	3 355
IV kw. 2019	-2 655	250	2 905	-2 696	160	2 856	41	90	49
I kw. 2020	-2 569	228	2 797	-2 631	138	2 769	62	90	28
II kw. 2020	-2 383	636	3 019	-2 203	553	2 756	-180	83	263
III kw. 2020	-2 996	352	3 348	-2 604	259	2 863	-392	93	485
IV kw. 2020	-2 499	269	2 768	-2 370	177	2 547	-129	92	221
I kw. 2021	-1 978	333	2 311	-2 062	217	2 279	84	116	32
II kw. 2021	-3 023	534	3 557	-2 405	406	2 811	-618	128	746
III kw. 2021	-6 234	707	6 941	-3 972	540	4 512	-2 262	167	2 429

Tabela 15. Rachunek bieżący – dochody wtórne (mln zł)

Okres	Dochody wtórne								
	Saldo	Przychody	Rozchody	Saldo	Sektor rządowy		Pozostałe sektory		
					Przychody	Rozchody	Saldo	Przychody	Rozchody
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2019	-7 541	25 817	33 358	-14 347	6 357	20 704	6 806	19 460	12 654
2020	-6 936	30 467	37 403	-17 858	6 144	24 002	10 922	24 323	13 401
I kw. 2019	-4 669	6 411	11 080	-6 394	1 583	7 977	1 725	4 828	3 103
II kw. 2019	-776	6 430	7 206	-2 502	1 606	4 108	1 726	4 824	3 098
III kw. 2019	-1 739	6 575	8 314	-3 402	1 650	5 052	1 663	4 925	3 262
IV kw. 2019	-357	6 401	6 758	-2 049	1 518	3 567	1 692	4 883	3 191
I kw. 2020	-3 479	6 784	10 263	-4 863	2 079	6 942	1 384	4 705	3 321
II kw. 2020	2 276	11 573	9 297	-4 607	1 390	5 997	6 883	10 183	3 300
III kw. 2020	-963	6 022	6 985	-2 223	1 338	3 561	1 260	4 684	3 424
IV kw. 2020	-4 770	6 088	10 858	-6 165	1 337	7 502	1 395	4 751	3 356
I kw. 2021	-5 860	6 642	12 502	-7 118	1 896	9 014	1 258	4 746	3 488
II kw. 2021	-3 231	6 306	9 537	-4 050	1 714	5 764	819	4 592	3 773
III kw. 2021	-1 359	7 806	9 165	-2 346	2 784	5 130	987	5 022	4 035

Tabela 16. Rachunek finansowy – inwestycje bezpośrednie (mln zł)

Okres	Inwestycje bezpośrednie					
	Ogółem	Inwestycje bezpośrednie – aktywa				
		Razem	Akcje i inne formy udziałów kapitałowych			Instrumenty dłużne
			Razem	Akcje i inne formy udziałów kapitałowych z wyłączeniem reinwestycji zysków	Reinwestycje zysków	
1	2	3	4	5	6	
2019	-44 738	19 743	-2 197	-7 781	5 584	21 940
2020	-48 922	17 978	1 792	-464	2 256	16 186
I kw. 2019	-30 629	4 549	460	-202	662	4 089
II kw. 2019	1 343	3 821	4 891	3 686	1 205	-1 070
III kw. 2019	-16 737	5 578	-3 201	-4 098	897	8 779
IV kw. 2019	1 285	5 795	-4 347	-7 167	2 820	10 142
I kw. 2020	-26 337	2 561	-561	-128	-433	3 122
II kw. 2020	-8 436	-8 324	-1	-82	81	-8 323
III kw. 2020	-10 104	12 881	999	-147	1 146	11 882
IV kw. 2020	-4 045	10 860	1 355	-107	1 462	9 505
I kw. 2021	-29 704	10 769	644	74	570	10 125
II kw. 2021	-10 405	5 584	2 252	1 191	1 061	3 332
III kw. 2021	-27 186	7 940	1 605	135	1 470	6 335

Okres	Inwestycje bezpośrednie				
	Inwestycje bezpośrednie – pasywa				
	Razem	Akcje i inne formy udziałów kapitałowych			Instrumenty dłużne
		Razem	Akcje i inne formy udziałów kapitałowych z wyłączeniem reinwestycji zysków	Reinwestycje zysków	
7	8	9	10	11	
2019	64 481	55 179	11 101	44 078	9 302
2020	66 900	60 871	16 681	44 190	6 029
I kw. 2019	35 178	22 586	6 390	16 196	12 592
II kw. 2019	2 478	6 436	4 508	1 928	-3 958
III kw. 2019	22 315	15 361	525	14 836	6 954
IV kw. 2019	4 510	10 796	-322	11 118	-6 286
I kw. 2020	28 898	14 186	5 221	8 965	14 712
II kw. 2020	112	7 174	587	6 587	-7 062
III kw. 2020	22 985	22 283	6 766	15 517	702
IV kw. 2020	14 905	17 228	4 107	13 121	-2 323
I kw. 2021	40 473	27 003	2 864	24 139	13 470
II kw. 2021	15 989	10 832	1 546	9 286	5 157
III kw. 2021	35 126	22 754	2 699	20 055	12 372

Tabela 17. Rachunek finansowy – inwestycje bezpośrednie – aktywa i pasywa (mln zł)

Okres	Inwestycje bezpośrednie – aktywa										
	Razem	Akcje i inne formy udziałów kapitałowych						Instrumenty dłużne			
		Razem	Akcje i inne formy udziałów kapitałowych z wyłączeniem reinwestycji zysków			Reinwestycje zysków	Razem	Inwestor bezpośredni w podmiotach bezpośrednio inwestowania	Podmioty bezpośrednio inwestowania w inwestorach bezpośrednich	Między innymi podmiotami w grupie	
			Inwestor bezpośredni w podmiotach bezpośrednio inwestowania	Podmioty bezpośrednio inwestowania w inwestorach bezpośrednich	Między innymi podmiotami w grupie						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2019	19 743	-2 197	-7 781	-7 902	-3	124	5 584	21 940	2 413	5 160	14 367
2020	17 978	1 792	-464	-254	-214	4	2 256	16 186	69	8 036	8 081
I kw. 2019	4 549	460	-202	-199	6	-9	662	4 089	520	-1 259	4 828
II kw. 2019	3 821	4 891	3 686	3 542	-6	150	1 205	-1 070	1 534	-494	-2 110
III kw. 2019	5 578	-3 201	-4 098	-4 079	-1	-18	897	8 779	1 405	3 009	4 365
IV kw. 2019	5 795	-4 347	-7 167	-7 166	-2	1	2 820	10 142	-1 046	3 904	7 284
I kw. 2020	2 561	-561	-128	-126	-3	1	-433	3 122	-244	454	2 912
II kw. 2020	-8 324	-1	-82	173	-255	0	81	-8 323	338	-3 202	-5 459
III kw. 2020	12 881	999	-147	-183	25	11	1 146	11 882	465	5 866	5 551
IV kw. 2020	10 860	1 355	-107	-118	19	-8	1 462	9 505	-490	4 918	5 077
I kw. 2021	10 769	644	74	91	0	-17	570	10 125	2 337	1 767	6 021
II kw. 2021	5 584	2 252	1 191	1 249	12	-70	1 061	3 332	954	1 793	585
III kw. 2021	7 940	1 605	135	120	18	-3	1 470	6 335	435	5 363	537

Okres	Inwestycje bezpośrednie – pasywa										
	Razem	Akcje i inne formy udziałów kapitałowych						Instrumenty dłużne			
		Razem	Akcje i inne formy udziałów kapitałowych z wyłączeniem reinwestycji zysków			Reinwestycje zysków	Razem	Inwestor bezpośredni w podmiotach bezpośrednio inwestowania	Podmioty bezpośrednio inwestowania w inwestorach bezpośrednich	Między innymi podmiotami w grupie	
			Inwestor bezpośredni w podmiotach bezpośrednio inwestowania	Podmioty bezpośrednio inwestowania w inwestorach bezpośrednich	Między innymi podmiotami w grupie						
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
2019	64 481	55 179	11 101	10 911	10	180	44 078	9 302	15 515	-6 822	609
2020	66 900	60 871	16 681	16 249	59	373	44 190	6 029	9 654	-2 535	-1 090
I kw. 2019	35 178	22 586	6 390	6 412	6	-28	16 196	12 592	6 947	-94	5 739
II kw. 2019	2 478	6 436	4 508	4 484	-11	35	1 928	-3 958	5 105	-6 256	-2 807
III kw. 2019	22 315	15 361	525	525	-4	4	14 836	6 954	3 046	335	3 573
IV kw. 2019	4 510	10 796	-322	-510	19	169	11 118	-6 286	417	-807	-5 896
I kw. 2020	28 898	14 186	5 221	5 231	1	-11	8 965	14 712	8 395	-1 967	8 284
II kw. 2020	112	7 174	587	446	-13	154	6 587	-7 062	-1 769	-255	-5 038
III kw. 2020	22 985	22 283	6 766	6 585	40	141	15 517	702	987	194	-479
IV kw. 2020	14 905	17 228	4 107	3 987	31	89	13 121	-2 323	2 041	-507	-3 857
I kw. 2021	40 473	27 003	2 864	2 874	11	-21	24 139	13 470	3 970	1 242	8 258
II kw. 2021	15 989	10 832	1 546	1 425	55	66	9 286	5 157	3 692	-2 782	4 247
III kw. 2021	35 126	22 754	2 699	2 670	10	19	20 055	12 372	7 949	1 611	2 812

Tabela 18. Rachunek finansowy – inwestycje portfelowe według instrumentów (mln zł)

Okres	Inwestycje portfelowe według instrumentów										
	Ogółem	Inwestycje portfelowe – aktywa					Inwestycje portfelowe – pasywa				
		Ogółem	Udziałowe papiery wartościowe	Dłużne papiery wartościowe			Ogółem	Udziałowe papiery wartościowe	Dłużne papiery wartościowe		
				Ogółem	Długoterminowe papiery dłużne	Instrumenty rynku pieniężnego			Ogółem	Długoterminowe papiery dłużne	Instrumenty rynku pieniężnego
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2019	45 453	-1 175	-2 955	1 780	2 061	-281	-46 628	892	-47 520	-47 525	5
2020	29 363	-15 464	-27 328	11 864	11 913	-49	-44 827	-13 978	-30 849	-31 567	718
I kw. 2019	14 319	3 815	-797	4 612	4 336	276	-10 504	2 920	-13 424	-13 429	5
II kw. 2019	4 286	-493	-137	-356	-359	3	-4 779	1 001	-5 780	-5 776	-4
III kw. 2019	14 306	-3 707	-782	-2 925	-2 397	-528	-18 013	-1 394	-16 619	-16 615	-4
IV kw. 2019	12 542	-790	-1 239	449	481	-32	-13 332	-1 635	-11 697	-11 705	8
I kw. 2020	2 213	-3 335	-3 160	-175	28	-203	-5 548	-2 539	-3 009	-3 989	980
II kw. 2020	46 279	10 415	4 951	5 464	4 860	604	-35 864	-2 765	-33 099	-33 147	48
III kw. 2020	3 009	3 992	2 245	1 747	2 133	-386	983	-547	1 530	1 594	-64
IV kw. 2020	-22 138	-26 536	-31 364	4 828	4 892	-64	-4 398	-8 127	3 729	3 975	-246
I kw. 2021	23 257	11 397	6 765	4 632	4 733	-101	-11 860	-833	-11 027	-10 259	-768
II kw. 2021	16 427	3 987	4 487	-500	-481	-19	-12 440	804	-13 244	-13 074	-170
III kw. 2021	-3 016	2 585	3 389	-804	-843	39	5 601	835	4 766	4 840	-74

Tabela 19. Rachunek finansowy – inwestycje portfelowe – aktywa – udziałowe papiery wartościowe (mln zł)

Okres	Inwestycje portfelowe – aktywa – udziałowe papiery wartościowe						
	Ogółem	Narodowy Bank Polski	Monetarne instytucje finansowe	Sektor rządowy	Pozostałe sektory		
					Ogółem	Pozostałe podmioty finansowe	Pozostałe podmioty niefinansowe
2019	-2 955	0	-15	0	-2 940	-2 960	20
2020	-27 328	0	-12	0	-27 316	-31 525	4 209
I kw. 2019	-797	0	-1	0	-796	-838	42
II kw. 2019	-137	0	3	0	-140	-122	-18
III kw. 2019	-782	0	-37	0	-745	-774	29
IV kw. 2019	-1 239	0	20	0	-1 259	-1 226	-33
I kw. 2020	-3 160	0	-2	0	-3 158	-3 321	163
II kw. 2020	4 951	0	5	0	4 946	4 079	867
III kw. 2020	2 245	0	66	0	2 179	1 640	539
IV kw. 2020	-31 364	0	-81	0	-31 283	-33 923	2 640
I kw. 2021	6 765	0	2	0	6 763	4 629	2 134
II kw. 2021	4 487	0	-294	0	4 781	4 011	770
III kw. 2021	3 389	0	5	0	3 384	3 076	308

Tabela 20. Rachunek finansowy – inwestycje portfelowe – aktywa – dłużne papiery wartościowe (mln zł)

Okres	Inwestycje portfelowe – aktywa – dłużne papiery wartościowe							
	Ogółem	Długoterminowe papiery dłużne						
		Ogółem	Narodowy Bank Polski	Monetarne instytucje finansowe	Sektor rządowy	Ogółem	Pozostałe sektory	
							Pozostałe podmioty finansowe	Pozostałe podmioty niefinansowe
1	2	3	4	5	6	7	8	
2019	1 780	2 061	0	1 398	0	663	885	-222
2020	11 864	11 913	0	11 168	0	745	768	-23
I kw. 2019	4 612	4 336	0	389	0	3 947	3 890	57
II kw. 2019	-356	-359	0	-461	0	102	158	-56
III kw. 2019	-2 925	-2 397	0	1 012	0	-3 409	-3 292	-117
IV kw. 2019	449	481	0	458	0	23	129	-106
I kw. 2020	-175	28	0	1 300	0	-1 272	-1 213	-59
II kw. 2020	5 464	4 860	0	2 295	0	2 565	2 431	134
III kw. 2020	1 747	2 133	0	2 892	0	-759	-794	35
IV kw. 2020	4 828	4 892	0	4 681	0	211	344	-133
I kw. 2021	4 632	4 733	0	1 640	0	3 093	2 997	96
II kw. 2021	-500	-481	0	-192	0	-289	-256	-33
III kw. 2021	-804	-843	0	-1 385	0	542	372	170

Okres	Inwestycje portfelowe – aktywa – dłużne papiery wartościowe						
	Ogółem	Instrumenty rynku pieniężnego					
		Narodowy Bank Polski	Monetarne instytucje finansowe	Sektor rządowy	Ogółem	Pozostałe sektory	
						Pozostałe podmioty finansowe	Pozostałe podmioty niefinansowe
9	10	11	12	13	14	15	
2019	-281	0	0	0	-281	-276	-5
2020	-49	0	0	0	-49	-128	79
I kw. 2019	276	0	334	0	-58	-53	-5
II kw. 2019	3	0	1	0	2	-10	12
III kw. 2019	-528	0	-166	0	-362	-366	4
IV kw. 2019	-32	0	-169	0	137	153	-16
I kw. 2020	-203	0	0	0	-203	-208	5
II kw. 2020	604	0	569	0	35	-34	69
III kw. 2020	-386	0	-369	0	-17	2	-19
IV kw. 2020	-64	0	-200	0	136	112	24
I kw. 2021	-101	0	0	0	-101	-78	-23
II kw. 2021	-19	0	0	0	-19	3	-22
III kw. 2021	39	0	13	0	26	7	19

Tabela 21. Rachunek finansowy – inwestycje portfelowe – pasywa – udziałowe papiery wartościowe (mln zł)

Okres	Inwestycje portfelowe – pasywa – udziałowe papiery wartościowe						
	Ogółem	Narodowy Bank Polski	Monetarne instytucje finansowe	Sektor rządowy	Ogółem	Pozostałe sektory	
						Pozostałe podmioty finansowe	Pozostałe podmioty niefinansowe
1	2	3	4	5	6	7	
2019	892	0	-116	0	1 008	382	626
2020	-13 978	0	-3 423	0	-10 555	-8 488	-2 067
I kw. 2019	2 920	0	-570	0	3 490	1 160	2 330
II kw. 2019	1 001	0	754	0	247	825	-578
III kw. 2019	-1 394	0	449	0	-1 843	-1 147	-696
IV kw. 2019	-1 635	0	-749	0	-886	-456	-430
I kw. 2020	-2 539	0	-1 544	0	-995	-435	-560
II kw. 2020	-2 765	0	-1 702	0	-1 063	-674	-389
III kw. 2020	-547	0	-447	0	-100	-373	273
IV kw. 2020	-8 127	0	270	0	-8 397	-7 006	-1 391
I kw. 2021	-833	0	115	0	-948	-647	-301
II kw. 2021	804	0	186	0	618	-158	776
III kw. 2021	835	0	668	0	167	-211	378

Tabela 22. Rachunek finansowy – inwestycje portfelowe – pasywa – dłużne papiery wartościowe (mln zł)

Okres	Inwestycje portfelowe – pasywa – dłużne papiery wartościowe							
	Ogółem	Długoterminowe papiery dłużne						
		Ogółem	Narodowy Bank Polski	Monetarne instytucje finansowe	Sektor rządowy	Ogółem	Pozostałe sektory	
							Pozostałe podmioty finansowe	Pozostałe podmioty niefinansowe
1	2	3	4	5	6	7	8	
2019	-47 520	-47 525	0	4 839	-53 031	667	-204	871
2020	-30 849	-31 567	0	4 908	-38 337	1 862	-481	2 343
I kw. 2019	-13 424	-13 429	0	3 067	-16 437	-59	10	-69
II kw. 2019	-5 780	-5 776	0	693	-7 315	846	-22	868
III kw. 2019	-16 619	-16 615	0	-87	-16 384	-144	-92	-52
IV kw. 2019	-11 697	-11 705	0	1 166	-12 895	24	-100	124
I kw. 2020	-3 009	-3 989	0	-197	-4 155	363	227	136
II kw. 2020	-33 099	-33 147	0	717	-32 940	-924	-1 114	190
III kw. 2020	1 530	1 594	0	367	1 601	-374	-34	-340
IV kw. 2020	3 729	3 975	0	4 021	-2 843	2 797	440	2 357
I kw. 2021	-11 027	-10 259	0	572	-13 328	2 497	2 011	486
II kw. 2021	-13 244	-13 074	0	283	-16 674	3 317	-120	3 437
III kw. 2021	4 766	4 840	0	808	3 327	705	9	696

Okres	Inwestycje portfelowe – pasywa – dłużne papiery wartościowe						
	Instrumenty rynku pieniężnego						
	Ogółem	Narodowy Bank Polski	Monetarne instytucje finansowe	Sektor rządowy	Ogółem	Pozostałe sektory	
						Pozostałe podmioty finansowe	Pozostałe podmioty niefinansowe
9	10	11	12	13	14	15	
2019	5	0	0	0	5	30	-25
2020	718	0	123	851	-256	-252	-4
I kw. 2019	5	0	0	-1	6	0	6
II kw. 2019	-4	0	0	0	-4	0	-4
III kw. 2019	-4	0	0	1	-5	28	-33
IV kw. 2019	8	0	0	0	8	2	6
I kw. 2020	980	0	123	851	6	-214	220
II kw. 2020	48	0	0	305	-257	-38	-219
III kw. 2020	-64	0	0	-59	-5	0	-5
IV kw. 2020	-246	0	0	-246	0	0	0
I kw. 2021	-768	0	-123	-910	265	266	-1
II kw. 2021	-170	0	0	3	-173	-174	1
III kw. 2021	-74	0	0	0	-74	-74	0

Tabela 23. Rachunek finansowy – pozostałe inwestycje – według sektorów (mln zł)

Okres	Pozostałe inwestycje							
	Ogółem	Pozostałe inwestycje – aktywa						
		Ogółem	Narodowy Bank Polski	Monetarne instytucje finansowe	Sektor rządowy	Pozostałe sektory		
						Ogółem	Pozostałe podmioty finansowe	Pozostałe podmioty niefinansowe
1	2	3	4	5	6	7	8	
2019	-11 346	5 505	-11	-2 821	3 506	4 831	2 133	2 698
2020	41 523	60 372	16	-2 608	13 773	49 191	33 764	15 427
I kw. 2019	27 180	5 562	1	-3 722	315	8 968	1 562	7 406
II kw. 2019	-10 503	-3 101	0	-3 417	164	152	350	-198
III kw. 2019	-7 891	12 616	-8	10 192	121	2 311	649	1 662
IV kw. 2019	-20 132	-9 572	-4	-5 874	2 906	-6 600	-428	-6 172
I kw. 2020	65 059	28 644	14	17 767	1 323	9 540	1 831	7 709
II kw. 2020	-28 227	-11 546	0	-2 672	764	-9 638	-593	-9 045
III kw. 2020	-11 430	4 113	0	-11 544	7 389	8 268	-998	9 266
IV kw. 2020	16 121	39 161	2	-6 159	4 297	41 021	33 524	7 497
I kw. 2021	-6 568	6 067	0	-612	763	5 916	1 105	4 811
II kw. 2021	5 877	9 150	0	4 698	495	3 957	1 414	2 543
III kw. 2021	-944	22 642	0	20 499	530	1 613	-1 003	2 616

Okres	Pozostałe inwestycje							
	Ogółem	Pozostałe inwestycje – pasywa					Ogółem	Pozostałe podmioty niefinansowe
		Narodowy Bank Polski	Monetarne instytucje finansowe	Sektor rządowy	Pozostałe sektory			
					Pozostałe podmioty finansowe	Pozostałe podmioty niefinansowe		
9	10	11	12	13	14	15		
2019	16 851	6 678	-13 781	-3 291	27 245	11 966	15 279	
2020	18 849	3 956	1 913	12 865	115	-3 617	3 732	
I kw. 2019	-21 618	-25 098	1 848	259	1 373	-57	1 430	
II kw. 2019	7 402	3 692	-5 411	-1 194	10 315	6 361	3 954	
III kw. 2019	20 507	20 150	-5 963	-2 259	8 579	2 391	6 188	
IV kw. 2019	10 560	7 934	-4 255	-97	6 978	3 271	3 707	
I kw. 2020	-36 415	-42 242	3 206	-637	3 258	-157	3 415	
II kw. 2020	16 681	27 832	-3 974	3 147	-10 324	-2 963	-7 361	
III kw. 2020	15 543	7 202	-4 150	7 227	5 264	-553	5 817	
IV kw. 2020	23 040	11 164	6 831	3 128	1 917	56	1 861	
I kw. 2021	12 635	-10 796	-11 462	25 664	9 229	873	8 356	
II kw. 2021	3 273	-5 216	-1 539	5 197	4 831	3 036	1 795	
III kw. 2021	23 586	23 294	-5 528	-639	6 459	856	5 603	

Tabela 24. Rachunek finansowy – pozostałe inwestycje – aktywa (mln zł)

Okres	Pozostałe inwestycje – aktywa						
	Ogółem	Pozostałe udziały kapitałowe	Rachunki bieżące i depozyty	Kredyty udzielone	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	Kredyty handlowe	Inne należności
	1	2	3	4	5	6	7
2019	5 505	591	-6 743	4 124	154	3 142	4 237
2020	60 372	7 469	5 780	-1 522	28	12 009	36 608
I kw. 2019	5 562	590	-4 745	811	188	7 990	728
II kw. 2019	-3 101	-166	-6 223	2 024	-134	-65	1 463
III kw. 2019	12 616	6	11 448	321	-78	-1 082	2 001
IV kw. 2019	-9 572	161	-7 223	968	178	-3 701	45
I kw. 2020	28 644	-331	21 543	50	74	4 304	3 004
II kw. 2020	-11 546	21	-4 291	-856	-218	-4 516	-1 686
III kw. 2020	4 113	7 015	-7 223	-980	-46	6 520	-1 173
IV kw. 2020	39 161	764	-4 249	264	218	5 701	36 463
I kw. 2021	6 067	25	-1 961	2 433	111	7 023	-1 564
II kw. 2021	9 150	-153	1 107	2 750	-28	5 239	235
III kw. 2021	22 642	211	13 727	-368	-20	1 363	7 729

Tabela 25. Rachunek finansowy – pozostałe inwestycje – pasywa (mln zł)

Okres	Pozostałe inwestycje – pasywa							
	Ogółem	Pozostałe udziały kapitałowe	Rachunki bieżące i depozyty	Kredyty otrzymane	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	Kredyty handlowe	Inne pasywa	Alokacja SDR-ów
	1	2	3	4	5	6	7	8
2019	16 851	31	4 395	5 286	-48	2 834	4 360	-7
2020	18 849	838	4 940	11 200	29	-3 034	4 876	0
I kw. 2019	-21 618	9	-20 923	-5 459	70	1 149	3 536	0
II kw. 2019	7 402	-14	2 776	2 665	-161	485	1 651	0
III kw. 2019	20 507	40	16 278	3 244	-42	738	249	0
IV kw. 2019	10 560	-4	6 264	4 836	85	462	-1 076	-7
I kw. 2020	-36 415	66	-39 587	2 302	76	-1 955	2 683	0
II kw. 2020	16 681	0	27 934	148	-4	-7 800	-3 597	0
III kw. 2020	15 543	0	1 330	2 741	-69	4 840	6 701	0
IV kw. 2020	23 040	772	15 263	6 009	26	1 881	-911	0
I kw. 2021	12 635	-42	-17 350	23 087	2	5 387	1 551	0
II kw. 2021	3 273	258	-4 236	4 894	-10	4 033	-1 666	0
III kw. 2021	23 586	232	443	570	22	1 957	-484	20 846

Tabela 26. Rachunek finansowy – oficjalne aktywa rezerwowe – aktywa (mln zł)

Okres	Oficjalne aktywa rezerwowe							
	Netto	Złoto monetarne	SDR	Pozycja rezerwowa w MFW	Razem	Pozostałe aktywa rezerwowe		
						Rachunki bieżące i depozyty	Dłużne papiery wartościowe	Pozostałe należności
1	2	3	4	5	6	7	8	
2019	39 558	16 673	-25	420	22 490	-828	23 318	0
2020	72 210	4	1	1 444	70 761	20 083	50 678	0
I kw. 2019	-15 548	0	-7	-40	-15 501	-23 000	7 499	0
II kw. 2019	14 676	16 592	-7	148	-2 057	4 739	-6 796	0
III kw. 2019	19 318	79	-6	418	18 827	-1 299	20 126	0
IV kw. 2019	21 112	2	-5	-106	21 221	18 732	2 489	0
I kw. 2020	-20 815	0	3	106	-20 924	-19 489	-1 435	0
II kw. 2020	25 204	1	-2	925	24 280	-2 998	27 278	0
III kw. 2020	27 537	2	0	413	27 122	20 352	6 770	0
IV kw. 2020	40 284	1	0	0	40 283	22 218	18 065	0
I kw. 2021	33 513	0	0	109	33 404	7 998	25 406	0
II kw. 2021	-743	682	45	211	-1 681	-10 205	8 524	0
III kw. 2021	41 684	1 148	21 851	0	18 685	-10 444	29 129	0

Tabela 27. Podstawowe wskaźniki bilansu płatniczego

	Jednostka	2019				2020				2021			
		I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	
1	Saldo rachunku bieżącego Produkt krajowy brutto	%	1,2	0,1	-0,6	1,2	3,1	4,4	1,9	2,5	2,1	0,8	-2,5
2	Saldo obrotów towarowych i usługowych Produkt krajowy brutto	%	5,0	4,7	4,5	4,9	5,7	7,3	6,7	7,3	6,6	6,4	3,0
3	Eksport towarów i usług Import towarów i usług	%	109,1	109,1	108,8	110,5	111,0	116,2	113,3	114,6	111,9	111,4	105,2
4	Stan oficjalnych aktywów rezerwowych Import towarów i usług	%	152,5	153,0	166,3	163,0	172,3	214,4	184,7	177,6	192,7	173,7	179,2
5	Stan oficjalnych aktywów rezerwowych Import towarów i usług	w mies.	4,6	4,6	5,0	4,9	5,2	6,4	5,5	5,3	5,8	5,2	5,4
6	Saldo rachunku bieżącego i rachunku kapitałowego Produkt krajowy brutto	%	1,8	2,3	1,3	4,1	4,7	7,3	3,3	5,8	2,7	3,0	-0,5
A	Saldo rachunku bieżącego	mln zł	6 032	732	-3 336	7 370	17 466	23 359	10 928	16 236	12 502	4 825	-16 174
B	Saldo obrotów towarowych i usługowych	mln zł	25 806	26 235	25 658	31 399	32 013	38 771	38 867	47 524	38 884	39 794	19 362
C	Eksport towarów i usług	mln zł	309 899	313 793	316 341	330 551	323 033	278 480	330 824	373 997	364 937	388 805	391 457
D	Import towarów i usług	mln zł	284 093	287 558	290 683	299 152	291 020	239 709	291 957	326 473	326 053	349 011	372 095
E	Saldo rachunku kapitałowego	mln zł	3 446	12 099	10 600	19 138	8 664	15 285	8 293	21 636	3 403	13 564	13 201
F	Saldo inwestycji bezpośrednich	mln zł	-30 629	1 343	-16 737	1 285	-26 337	-8 436	-10 104	-4 045	-29 704	-10 405	-27 186
G	Stan oficjalnych aktywów rezerwowych na koniec okresu	mln zł	433 306	439 822	483 488	487 644	501 297	513 847	539 264	579 719	628 275	606 286	666 823
H	Produkt krajowy brutto	mln zł	519 953	555 228	569 870	640 364	559 666	529 596	584 354	653 040	587 351	617 032	647 462
I	Kurs średni EUR w okresie	zł	4,3032	4,2835	4,3190	4,2863	4,3226	4,5066	4,4426	4,5067	4,5493	4,5325	4,5665

Tabela 28. Zadłużenie zagraniczne brutto (mln zł)

	2019				2020				2021		
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.
Sektor rządowy i samorządowy	475 290	468 843	463 235	437 691	455 257	432 774	444 224	447 158	458 580	433 957	442 167
Krótkoterminowe	45	20	58	73	1 177	1 348	1 467	1 135	296	246	203
Rachunki bieżące i depozyty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	1	0	1	1	917	1 205	1 157	927	2	5	5
Kredyty i pożyczki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty handlowe	44	20	57	72	260	143	310	208	294	241	198
Pozostałe pasywa dłużne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Długoterminowe	475 245	468 823	463 177	437 618	454 080	431 426	442 757	446 023	458 284	433 711	441 964
Alokacja SDR-ów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachunki bieżące i depozyty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	389 495	385 042	379 743	356 062	368 807	334 668	337 724	336 198	321 446	295 050	300 991
Kredyty i pożyczki	85 505	83 547	83 192	81 302	85 005	96 505	97 716	102 922	129 861	132 607	134 768
Kredyty handlowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe pasywa dłużne	245	234	242	254	268	253	7 317	6 903	6 977	6 054	6 205
Narodowy Bank Polski	22 918	25 501	47 210	52 771	10 946	35 499	42 925	54 660	46 135	39 256	65 066
Krótkoterminowe	15 974	18 719	40 091	45 905	3 569	28 374	35 823	47 532	38 798	32 177	35 677
Rachunki bieżące i depozyty	15 974	18 719	40 089	45 905	750	28 374	35 823	47 530	38 796	32 155	35 671
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty handlowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pasywa dłużne	0	0	2	0	2 819	0	0	2	2	22	6
Długoterminowe	6 944	6 782	7 119	6 866	7 377	7 125	7 102	7 128	7 337	7 079	29 389
Alokacja SDR-ów	6 944	6 782	7 119	6 866	7 377	7 125	7 102	7 128	7 337	7 079	29 389
Rachunki bieżące i depozyty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty handlowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pasywa dłużne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MIF z wyłączeniem NBP	216 390	210 216	209 658	202 205	214 472	207 963	205 530	225 747	215 587	210 338	208 927
Krótkoterminowe	64 421	68 500	62 197	60 245	66 660	62 258	59 976	76 972	69 785	67 866	66 732
Rachunki bieżące i depozyty	49 747	52 253	49 127	47 614	53 887	52 353	49 904	64 761	59 093	58 920	59 513
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	123	123	123	123	0	0	0
Kredyty i pożyczki	7 971	9 375	8 523	9 304	10 259	7 760	7 661	8 831	7 468	6 158	6 289
Kredyty handlowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pasywa dłużne	6 703	6 872	4 547	3 327	2 391	2 022	2 288	3 257	3 224	2 788	930
Długoterminowe	151 969	141 716	147 461	141 960	147 812	145 705	145 554	148 775	145 802	142 472	142 195
Rachunki bieżące i depozyty	25 343	21 432	21 975	20 783	22 333	18 498	15 052	12 031	11 338	11 558	10 887
Dłużne papiery wartościowe	37 626	38 479	40 184	39 865	41 759	41 632	43 006	47 820	48 586	47 437	49 117
Kredyty i pożyczki	87 572	80 578	84 240	80 423	83 618	83 344	85 491	87 204	84 417	82 130	82 007
Kredyty handlowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pasywa dłużne	1 428	1 227	1 062	889	102	2 231	2 005	1 720	1 461	1 347	184
Pozostałe sektory	260 089	269 247	283 703	285 222	299 620	270 904	277 110	284 928	302 102	304 268	316 891
Krótkoterminowe	97 689	100 395	104 721	107 536	108 375	93 105	97 689	102 235	114 971	120 660	124 371
Rachunki bieżące i depozyty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe	44	39	34	40	264	7	2	2	267	93	19
Kredyty i pożyczki	19 143	22 470	23 690	28 221	25 568	20 140	20 244	22 013	25 247	28 923	26 867
Kredyty handlowe	74 102	73 615	76 841	74 971	77 481	68 451	73 318	77 023	83 955	85 773	90 129
Pozostałe pasywa dłużne	4 400	4 271	4 156	4 304	5 062	4 507	4 125	3 197	5 502	5 871	7 356
Długoterminowe	162 400	168 852	178 982	177 686	191 245	177 799	179 421	182 693	187 131	183 608	192 520
Rachunki bieżące i depozyty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe	11 112	11 957	12 043	11 871	12 142	11 158	10 578	13 645	16 222	19 143	20 086
Kredyty i pożyczki	146 742	150 822	157 954	156 868	168 992	157 131	159 387	159 753	161 504	156 279	164 273
Kredyty handlowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	2 607	2 437	2 342	2 406	2 634	2 576	2 463	2 589	2 940	2 826	2 829
Pozostałe pasywa dłużne	1 939	3 636	6 643	6 541	7 477	6 934	6 993	6 706	6 465	5 360	5 332
Inwestycje bezpośrednie: instrumenty dłużne	375 012	368 803	381 190	370 217	401 145	393 130	396 102	398 225	411 130	411 104	429 768
Inwestor bezpośredni w podmiotach bezpośredniego inwestowania	176 046	180 667	186 735	183 769	201 702	197 113	199 876	204 727	208 513	206 528	217 675
Podmioty bezpośredniego inwestowania w inwestorach bezpośrednich	25 716	19 097	19 213	17 965	16 840	16 374	16 301	15 982	17 415	13 255	15 201
Między innymi podmiotami w grupie	173 250	169 039	175 242	168 483	182 603	179 643	179 925	177 516	185 202	191 321	196 892
Zadłużenie zagraniczne brutto	1 349 699	1 342 610	1 384 996	1 348 106	1 381 440	1 340 270	1 365 891	1 410 718	1 433 534	1 398 923	1 462 819

Tabela 29. Zadłużenie zagraniczne brutto (mln EUR)

	2019				2020				2021		
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.
Sektor rządowy i samorządowy	110 499	110 265	105 916	102 781	100 006	96 905	98 132	96 897	98 400	95 991	95 440
Krótkoterminowe	10	5	13	17	258	302	324	246	63	54	44
Rachunki bieżące i depozyty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	201	270	256	201	0	1	1
Kredyty i pożyczki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty handlowe	10	5	13	17	57	32	68	45	63	53	43
Pozostałe pasywa dłużne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Długoterminowe	110 489	110 260	105 903	102 764	99 748	96 603	97 808	96 651	98 337	95 937	95 396
Alokacja SDR-ów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachunki bieżące i depozyty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	90 553	90 556	86 827	83 612	81 016	74 937	74 606	72 852	68 975	65 265	64 968
Kredyty i pożyczki	19 879	19 649	19 021	19 092	18 673	21 609	21 586	22 303	27 865	29 333	29 089
Kredyty handlowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe pasywa dłużne	57	55	55	60	59	57	1 616	1 496	1 497	1 339	1 339
Narodowy Bank Polski	5 328	5 997	10 794	12 392	2 404	7 948	9 483	11 844	9 899	8 684	14 044
Krótkoterminowe	3 714	4 402	9 166	10 780	784	6 353	7 914	10 299	8 325	7 118	7 700
Rachunki bieżące i depozyty	3 714	4 402	9 166	10 780	165	6 353	7 914	10 299	8 325	7 113	7 699
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty handlowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pasywa dłużne	0	0	0	0	619	0	0	0	0	5	1
Długoterminowe	1 614	1 595	1 628	1 612	1 620	1 595	1 569	1 545	1 574	1 566	6 344
Alokacja SDR-ów	1 614	1 595	1 628	1 612	1 620	1 595	1 569	1 545	1 574	1 566	6 344
Rachunki bieżące i depozyty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty handlowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pasywa dłużne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MIF z wyłączeniem NBP	50 308	49 440	47 938	47 482	47 112	46 568	45 402	48 919	46 260	46 527	45 097
Krótkoterminowe	14 977	16 110	14 222	14 147	14 643	13 942	13 248	16 680	14 974	15 012	14 404
Rachunki bieżące i depozyty	11 566	12 289	11 233	11 181	11 837	11 723	11 024	14 033	12 680	13 033	12 846
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	27	28	27	27	0	0	0
Kredyty i pożyczki	1 853	2 205	1 949	2 185	2 254	1 738	1 692	1 914	1 602	1 362	1 357
Kredyty handlowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pasywa dłużne	1 558	1 616	1 040	781	525	453	505	706	692	617	201
Długoterminowe	35 331	33 330	33 716	33 335	32 469	32 626	32 154	32 239	31 286	31 515	30 693
Rachunki bieżące i depozyty	5 892	5 040	5 024	4 880	4 906	4 142	3 325	2 607	2 433	2 557	2 350
Dłużne papiery wartościowe	8 748	9 050	9 188	9 361	9 173	9 322	9 500	10 362	10 426	10 493	10 602
Kredyty i pożyczki	20 359	18 951	19 261	18 885	18 368	18 662	18 886	18 897	18 114	18 167	17 701
Kredyty handlowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pasywa dłużne	332	289	243	209	22	500	443	373	313	298	40
Pozostałe sektory	60 467	63 322	64 867	66 978	65 816	60 660	61 215	61 741	64 824	67 303	68 401
Krótkoterminowe	22 711	23 611	23 943	25 252	23 806	20 848	21 580	22 153	24 670	26 690	26 847
Rachunki bieżące i depozyty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe	10	9	7	9	58	2	0	0	57	20	4
Kredyty i pożyczki	4 450	5 285	5 417	6 627	5 617	4 510	4 472	4 770	5 418	6 398	5 800
Kredyty handlowe	17 228	17 313	17 569	17 605	17 020	15 327	16 196	16 690	18 014	18 973	19 455
Pozostałe pasywa dłużne	1 023	1 004	950	1 011	1 111	1 009	912	693	1 181	1 299	1 588
Długoterminowe	37 756	39 711	40 924	41 726	42 010	39 812	39 635	39 588	40 154	40 613	41 554
Rachunki bieżące i depozyty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe	2 583	2 812	2 754	2 788	2 667	2 498	2 337	2 957	3 481	4 234	4 335
Kredyty i pożyczki	34 116	35 471	36 116	36 837	37 122	35 184	35 209	34 617	34 655	34 568	35 457
Kredyty handlowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	606	573	535	565	579	577	544	561	631	625	611
Pozostałe pasywa dłużne	451	855	1 519	1 536	1 642	1 553	1 545	1 453	1 387	1 186	1 151
Inwestycje bezpośrednie: instrumenty dłużne	87 186	86 736	87 157	86 936	88 119	88 027	87 502	86 293	88 219	90 936	92 764
Investor bezpośredni w podmiotach bezpośredniego inwestowania	40 929	42 490	42 696	43 153	44 309	44 135	44 153	44 363	44 742	45 684	46 985
Podmioty bezpośredniego inwestowania w inwestorach bezpośrednich	5 979	4 491	4 393	4 219	3 699	3 666	3 601	3 462	3 737	2 932	3 281
Między innymi podmiotami w grupie	40 278	39 755	40 068	39 564	40 111	40 226	39 748	38 468	39 740	42 320	42 498
Zadłużenie zagraniczne brutto	313 788	315 760	316 672	316 569	303 457	300 108	301 734	305 694	307 602	309 441	315 746

Tabela 30. Zadłużenie zagraniczne brutto (mln USD)

	2019				2020				2021		
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.
Sektor rządowy i samorządowy	123 886	125 574	115 809	115 251	109 791	108 721	114 911	118 976	115 581	114 093	110 749
Krótkoterminowe	11	5	14	19	284	339	379	302	75	64	51
Rachunki bieżące i depozyty	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	221	303	299	247	1	1	1
Kredyty i pożyczki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty handlowe	11	5	14	19	63	36	80	55	74	63	50
Pozostałe pasywa dłużne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Długoterminowe	123 875	125 569	115 795	115 232	109 507	108 382	114 532	118 674	115 506	114 029	110 698
Alokacja SDR-ów	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Rachunki bieżące i depozyty	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dłużne papiery wartościowe	101 524	103 129	94 936	93 757	88 942	84 074	87 362	89 452	81 018	77 573	75 389
Kredyty i pożyczki	22 287	22 377	20 798	21 408	20 500	24 244	25 277	27 385	32 730	34 864	33 755
Kredyty handlowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe pasywa dłużne	64	63	61	67	65	64	1 893	1 837	1 758	1 592	1 554
Narodowy Bank Polski	5 974	6 830	11 803	13 896	2 640	8 918	11 104	14 544	11 628	10 321	16 298
Krótkoterminowe	4 164	5 014	10 023	12 088	861	7 128	9 267	12 647	9 779	8 460	8 937
Rachunki bieżące i depozyty	4 164	5 014	10 022	12 088	181	7 128	9 267	12 646	9 778	8 454	8 935
Dłużne papiery wartościowe	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kredyty i pożyczki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty handlowe	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe pasywa dłużne	0	0	1	0	680	0	0	1	1	6	2
Długoterminowe	1 810	1 816	1 780	1 808	1 779	1 790	1 837	1 897	1 849	1 861	7 361
Alokacja SDR-ów	1 810	1 816	1 780	1 808	1 779	1 790	1 837	1 897	1 849	1 861	7 361
Rachunki bieżące i depozyty	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dłużne papiery wartościowe	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kredyty i pożyczki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty handlowe	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe pasywa dłużne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MIF z wyłączeniem NBP	56 403	56 304	52 416	53 245	51 723	52 244	53 168	60 065	54 338	55 301	52 329
Krótkoterminowe	16 792	18 347	15 550	15 864	16 076	15 640	15 515	20 481	17 589	17 843	16 714
Rachunki bieżące i depozyty	12 967	13 995	12 282	12 538	12 995	13 152	12 909	17 231	14 894	15 491	14 906
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	30	31	32	33	0	0	0
Kredyty i pożyczki	2 078	2 511	2 131	2 450	2 474	1 949	1 982	2 350	1 882	1 619	1 575
Kredyty handlowe	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe pasywa dłużne	1 747	1 841	1 137	876	577	508	592	867	813	733	233
Długoterminowe	39 611	37 957	36 866	37 381	35 647	36 604	37 653	39 584	36 749	37 458	35 615
Rachunki bieżące i depozyty	6 606	5 740	5 494	5 473	5 386	4 647	3 894	3 201	2 858	3 039	2 727
Dłużne papiery wartościowe	9 807	10 306	10 046	10 497	10 071	10 459	11 125	12 723	12 246	12 472	12 302
Kredyty i pożyczki	22 826	21 582	21 060	21 177	20 165	20 938	22 115	23 202	21 277	21 593	20 540
Kredyty handlowe	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe pasywa dłużne	372	329	266	234	25	560	519	458	368	354	46
Pozostałe sektory	67 794	72 114	70 927	75 104	72 259	68 058	71 682	75 812	76 142	79 996	79 371
Krótkoterminowe	25 463	26 889	26 180	28 316	26 137	23 390	25 270	27 203	28 977	31 723	31 150
Rachunki bieżące i depozyty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe	11	10	9	11	64	2	1	1	67	24	5
Kredyty i pożyczki	4 990	6 018	5 922	7 431	6 166	5 060	5 236	5 857	6 363	7 604	6 729
Kredyty handlowe	19 315	19 717	19 210	19 741	18 686	17 196	18 966	20 494	21 160	22 551	22 574
Pozostałe pasywa dłużne	1 147	1 144	1 039	1 133	1 221	1 132	1 067	851	1 387	1 544	1 842
Długoterminowe	42 331	45 225	44 747	46 788	46 122	44 668	46 412	48 609	47 165	48 273	48 221
Rachunki bieżące i depozyty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe	2 896	3 202	3 011	3 126	2 928	2 804	2 736	3 631	4 089	5 033	5 031
Kredyty i pożyczki	38 249	40 396	39 489	41 306	40 755	39 475	41 230	42 505	40 706	41 088	41 145
Kredyty handlowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	680	653	586	634	635	647	637	689	741	743	709
Pozostałe pasywa dłużne	506	974	1 661	1 722	1 804	1 742	1 809	1 784	1 629	1 409	1 336
Inwestycje bezpośrednie: instrumenty dłużne	97 749	98 779	95 298	97 484	96 741	98 761	102 463	105 956	103 622	108 086	107 644
Inwestor bezpośredni w podmiotach bezpośredniego inwestowania	45 887	48 390	46 684	48 390	48 643	49 518	51 703	54 472	52 554	54 299	54 521
Podmioty bezpośredniego inwestowania w inwestorach bezpośrednich	6 703	5 115	4 803	4 730	4 061	4 113	4 217	4 252	4 389	3 485	3 807
Między innymi podmiotami w grupie	45 159	45 274	43 811	44 364	44 037	45 130	46 543	47 232	46 679	50 302	49 316
Zadłużenie zagraniczne brutto	351 806	359 601	346 253	354 980	333 154	336 702	353 328	375 353	361 311	367 797	366 391

Tabela 31. Podstawowe wskaźniki zadłużenia zagranicznego Polski

	Jednostka	II kw. 2018 I kw. 2019	III kw. 2018 II kw. 2019	IV kw. 2018 III kw. 2019	I kw. 2019 IV kw. 2019	II kw. 2019 I kw. 2020	III kw. 2019 II kw. 2020	IV kw. 2019 III kw. 2020	I kw. 2020 IV kw. 2020	II kw. 2020 I kw. 2021	III kw. 2020 II kw. 2021	IV kw. 2020 III kw. 2021	
1	Zadłużenie zagraniczne Produkt krajowy brutto	%	62,5	60,8	61,5	58,8	59,4	58,3	59,0	60,6	60,9	57,3	58,4
2	Zadłużenie zagraniczne krótkoterminowe Zadłużenie zagraniczne ogółem	%	23,0	23,9	25,1	25,7	23,8	24,4	25,0	26,1	26,2	26,8	26,6
3	Zadłużenie zagraniczne krótkoterminowe Oficjalne aktywa rezerwowe	%	71,5	73,1	71,9	71,0	65,7	63,6	63,4	63,4	59,9	61,9	58,4
4	Zadłużenie zagraniczne ogółem Wpływy z eksportu towarów i usług	%	111,9	109,3	110,6	106,1	107,6	107,4	108,2	108,0	106,3	95,9	96,3
5	Zadłużenie zagraniczne netto Produkt krajowy brutto	%	24,3	24,4	22,8	21,0	19,6	18,5	18,0	16,0	13,2	12,3	10,6
6	Zadłużenie zagraniczne z terminem spłaty do 1 roku Oficjalne aktywa rezerwowe	%	93,7	96,1	91,3	85,2	85,3	82,6	83,8	79,9	79,9	81,6	76,4
7	Zadłużenie zagraniczne sektora rządowego i samorządowego z terminem spłaty do 1 roku Oficjalne aktywa rezerwowe	%	6,6	10,4	6,9	7,1	9,5	6,5	6,6	6,9	7,6	7,2	6,9
A	Zadłużenie zagraniczne ogółem	mln zł	1 349 699	1 342 610	1 384 996	1 348 106	1 381 440	1 340 270	1 365 891	1 410 718	1 433 534	1 398 923	1 462 819
B	Zadłużenie zagraniczne długoterminowe	mln zł	1 039 930	1 021 213	1 037 435	1 002 086	1 051 994	1 013 685	1 024 152	1 043 156	1 057 363	1 023 675	1 073 135
C	Zadłużenie zagraniczne krótkoterminowe	mln zł	309 769	321 397	347 561	346 020	329 446	326 585	341 739	367 562	376 171	375 248	389 684
D	Produkt krajowy brutto	mln zł	2 161 062	2 207 284	2 250 591	2 293 199	2 325 128	2 299 496	2 313 980	2 326 657	2 354 341	2 441 778	2 504 886
E	Oficjalne aktywa rezerwowe	mln zł	433 305	439 822	483 488	487 643	501 297	513 848	539 263	579 720	628 277	606 287	666 823
F	Zadłużenie zagraniczne netto	mln zł	524 301	538 334	513 752	481 582	456 723	425 306	417 343	372 042	311 542	299 911	266 095
G	Wpływy z eksportu towarów i usług	mln zł	1 205 700	1 228 592	1 252 277	1 270 584	1 283 718	1 248 405	1 262 888	1 306 334	1 348 238	1 458 563	1 519 196
H	Zadłużenie zagraniczne z terminem wymagalności do 1 roku	mln zł	405 822	422 594	441 473	415 412	427 400	424 333	451 919	462 978	501 919	494 522	509 548
I	Zadłużenie zagraniczne sektora rządowego i samorządowego z terminem spłaty do 1 roku	mln zł	28 562	45 572	33 574	34 818	47 843	33 522	35 437	39 766	47 820	43 839	45 832
J	Kurs średni EUR w okresie	zł	4,3032	4,2835	4,3190	4,2863	4,3226	4,5066	4,4426	4,5067	4,5493	4,5325	4,5665

www.nbp.pl

